

Rapport fra jordforureningsgruppen

Indholdsfortegnelse:

Indledning	Side 2
1. Diffus jordforurening	Side 9
2. Punktkilder	Side 18
3. Den forebyggende indsats i lettere forurenede områder	Side 31
4. Muligheder for at forenkle reglerne om flytning af forurenede jord	Side 38
5. Forureningens og kortlægningens betydning for værditabet	Side 42
6. Håndtering af information og viden	Side 45
7. Valg af samlet løsning	Side 49
8. Konsekvensvurdering	Side 53

Bilag:

Bilag 1: Kriteriegruppens rapport

Bilag 2: Kommissoriet for jordforureningsgruppen

Bilag 3: Den politiske aftale om opfølgning af kriteriegruppen

Bilag 4: Realkreditrådets udtalelse af 11. november 2005 om nuanceringen: ”Opfølgning på møde med Miljøstyrelsens Jordforureningsgruppe den 27. september 2005”

Bilag 5: KL’s notat af 13. november 2005: ”Kommunalt udspil på jordstyring”

Bilag 6: Københavns Kommunes notat af 11. november 2005: ”Nye regler for jordstyring”

Bilag 7: Århus Kommunes notat af 11. november 2005: ”Notat om forslag til forenklet jordstyring i Danmark”

Bilag 8: ToldSkat’s notat af 28. september 2005: ”Retningslinier for tildeling af nedslag i ejendomsvurderingen for forurenede ejendomme”.

Bilag 9: Udkast til lovforslag

0. Indledning

0.1 Baggrunden for jordforureningsgruppens nedsættelse

Jordforureningsgruppen blev nedsat af miljøminister Connie Hedegaard i juni 2005 og afsluttede sit arbejde den 2. december 2005 med afgivelse af nærværende rapport. Gruppen har afholdt i alt 12 møder.

Jordforureningsgruppen bestod af følgende medlemmer:

Palle Boeck, Miljøstyrelsen (formand)
Ulla Østergaard Johnsen, Justitsministeriet
Peter Henneberg, Finansministeriet
Lone Holm Munk, Skatteministeriet
Marianne Pilgaard, Amtsrådsforeningen
Christina Føns, Kommunernes Landsforening
Pouel Pedersen, Københavns Kommune
Niels Thygesen, Frederiksberg Kommune

Teknisk bisidder for Christina Føns: Inger Gregersen, Århus Kommune

Teknisk bisidder for Marianne Pilgaard: Ingela Karlsson, Amtsrådsforeningen.

Suppleanter, som har deltaget i nogle af møderne:

for Marianne Pilgaard: Peter Rank, Frederiksborg Amt, og Hans Fredborg, Viborg Amt.

for Peter Henneberg: Camilla Benedikte Riemer

Niels Thygesen har valgt ikke at deltage i møderne, men har bedt om at få fremsendt materiale.

Sekretariat for jordforureningsgruppen: Irene Edelgaard, Jens Kjølholt, Arne Rokkjær og Ulla Højsholt, alle Miljøstyrelsen.

0.2 Baggrund for jordforureningsgruppens nedsættelse

I kommuneforhandlingerne i foråret 2003 om amternes økonomi i 2004 blev det aftalt mellem regeringen og Amtsrådsforeningen, at der skulle nedsættes en jordforureningsgruppe, som skulle undersøge mulighederne for at klargøre og forenkle reglerne vedrørende jordforurening.

Miljøminister Hans Chr. Schmidt afgav i december 2003 en redegørelse til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg om jordforureningsloven og dens virkninger (lovovervågning). Af redegørelsen fremgik det, at der skulle nedsættes 2 arbejdsgrupper: En gruppe, der skulle vurdere kriterierne for kortlægning af forurenede jord (kriteriegruppen), og en gruppe, der skulle udarbejde forenklede modeller for kortlægning af diffus forurening og jordflytning (jordforureningsgruppen), herunder også begrænse den tid, amterne bruger på kortlægning af den enkelte boliggrund. Regeringens Økonomiudvalg besluttede den 3. maj 2004, at jordforureningsgruppen skulle afvente kriteriegruppens rapport.

Kriteriegruppen

Kriteriegruppen fik til opgave at vurdere, hvorvidt de forebyggende kriterier for jord, luft og vand lå på det rigtige niveau, og hvorledes kriterierne for kortlægning af forurenede jord kan fastlægges mere hensigtsmæssigt, så der tages højde for såvel den konkrete sundhedsmæssige risiko fra de kortlagte arealer som de samfundsmæssige konsekvenser af kortlægningen. Arbejdsgruppen skulle give forslag til fremtidige kriterier for kortlægning med særlig vægt på bly og PAH-forbindelser.

Kriteriegruppen var sammensat af repræsentanter fra Miljøstyrelsen (formand), Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne, Arbejdstilsynet, Fødevarestyrelsen, Amtsrådsforeningen, KL og Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Kriteriegruppen afgav rapport i december 2004 (Bilag 1). Rapportens væsentligste anbefalinger var:

- At systemet med fastlæggelse af forebyggende kriterier for jord, luft og vand fastholdes
- At principperne for kortlægning ændres:
  - Hvor kortlægningen efter jordforureningsloven i dag for alle stoffer finder sted ved det forebyggende kvalitetskriterium, skal kortlægningen af lavmobile stoffer (f.eks. bly og PAH) fremover ske ved indsatskriteriet for oprydning.
  - Den diffuse forurening skal ikke kortlægges i matrikelregisteret, men i stedet områdeklassificeres.
- Den forebyggende indsats bl.a. ved jordflytninger skal lige som i dag tage udgangspunkt i de forebyggende kriterier. Derved undgår man at skabe fremtidige jordforureningsproblemer.

Om den forebyggende indsats skriver kriteriegruppen, at det skal sikres, at jord, der indeholder lavmobile stoffer i koncentrationer mellem de forebyggende krite-

rier og indsatsniveauet for oprydning, fortsat skal anmeldes ved jordflytning, og at myndighederne i forbindelse med nybyggeri skal kunne stille krav om, at jord til boliganvendelse o.l. overholder de forebyggende kriterier. Der skal ligeledes kunne stilles særlige krav til børneinstitutioner. Med henblik på at give borgerne mulighed for at reducere den lille sundhedseffekt, der er ved den diffuse jordforurening i byerne og i områder, hvor forureningen i jorden ligger under indsatskriteriet, orienteres borgerne om betydningen af forureningen, idet der sammenlignes med andre risikofaktorer og oplyses om, hvorledes kontakten til jorden kan nedbringes.

I tilknytning til kriteriegruppens forslag stillede Miljøstyrelsen forslag om at hæve det forebyggende kriterium for tjærestoffer (PAH) til det 3-dobbelte. Sundhedsstyrelsen og Embedslægerne støttede dette forslag, mens de kommunale partier ikke tog stilling til forslaget. Dette forslag kunne gennemføres af miljøministeren uden lovændring.

Politiske forhandlinger om kriteriegruppens rapport

I foråret 2005 blev der gennemført politiske forhandlinger om kriteriegruppens opfølgning. Undervejs i forhandlingerne blev der stillet en række spørgsmål fra de politiske partier. Den 16. juni 2005 blev der indgået en skriftlig aftale mellem alle de politiske partier om opfølgning på kriteriegruppens anbefalinger.

I den politiske aftale lå der nogle opgaver til jordforureningsgruppen, som lå ud over kriteriegruppens anbefalinger. Blandt andet skulle jordforureningsgruppen overveje, om man kan undlade at kortlægge restforureninger med f.eks. olie, som ikke udgør et miljø- eller sundhedsmæssigt problem. Kriteriegruppen havde anbefalet, at man fastholdt, at kortlægningen af mobile stoffer, som kan afdampe til indeklimaet og udvaskes til grundvandet, skulle ske ved de sundhedsbaserede jordkvalitetskriterier.

Ifølge den politiske aftale skulle jordforureningsgruppen undersøge mulighederne for, samt fordele og ulemper ved, at benytte nuancering som et alternativ til en ændring af kortlægningskriterierne. I dette arbejde skulle inddrages personer med erfaring fra det hidtidige nuanceringsarbejde i amterne.

Jordforureningsgruppen skulle endvidere beskrive, hvordan potentielle købere af forurenede grunde med punktkildeforurening oplyses om forurening og forebyggende indsats på grunde – også hvis de ikke fremover skal kortlægges som i dag, og jordforureningsgruppen skulle vurdere fordele og ulemper ved den foreslåede

kortlægningsmodel, herunder i hvilket omfang, den vil medføre forenklinger af arbejdsgangen eller det modsatte.

Beslutningen om at hæve det forebyggende kriterium for tjærestoffer skulle afvente en endelig rapport fra EFSA(EU's videnskabelige komité for fødevarer) – både med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt der er en tærskelværdi ved denne type stoffer, samt begrundelserne herfor (herunder især de sundhedsvidenskabelige resultater og beregningerne fra dette arbejde).

Et forslag om, at der skal ske en begrænsning af den tid, der går fra påbegyndelse af kortlægningsarbejdet for en boligejendom indtil beslutning om kortlægning af ejendommen, havde ikke været behandlet af kriteriegruppen. Forslaget kom med i jordforureningsgruppens kommissorium som en opfølgning af lovovervågningsredegørelsen fra december 2003.

Jordforureningsgruppens kommissorium er vedlagt som bilag 2, den politiske aftale er vedlagt som bilag 3.

0.3 Begreber og definitioner

Det ”forebyggende kriterium” er det samme som det af Miljøstyrelsen fastsatte jordkvalitetskriterium for meget følsom arealanvendelse, jf. rådgivningsvejledningen¹. For de lavmobile stoffer angiver jordkvalitetskriteriet det niveau, over hvilket det er relevant, at myndighederne rådgiver beboere og andre brugere af arealer med meget følsom arealanvendelse.

Ved lav-mobile stoffer forstås i denne sammenhæng de stoffer, som er er fastsat afskæringskriterier for i rådgivningsvejledningen, dvs.: Arsen, Bly, Cadmium, Chrom, Kobber, Kviksølv, Nikkel, Zink, PAH, benzo(a)pyren samt dibenzo(a,h)antracen.

Ved ”Indsatskriteriet for oprydning” forstås som udgangspunkt det samme som det af Miljøstyrelsen fastsatte afskæringskriterium, jf. rådgivningsvejledningen. Afskæringskriteriet angiver for arealer med meget følsom arealanvendelse det niveau af jordforurening, over hvilket der bør ske en total afskæring af al kontakt med jorden, f.eks. oprensning eller afgravning.

Ved ”meget følsom arealanvendelse” forstås: Arealanvendelse til helårsbolig eller til vuggestue, børnehave, dagpleje eller lignende, Herunder offentlig legeplads.

---

¹ Miljøstyrelsens vejledning nr. 7, 2000: ”Rådgivning af beboere i lettere forurenede områder”

Jordforureningsgruppen foreslår, at jord, som er forurennet på et niveau mellem jordkvalitetskriterierne og afskæringskriterierne, betegnes som værende ”lettere forurennet”. Dette svarer til terminologien i rådgivningsvejledningen. Med denne definition kan den lettere forurenede jord udgøre en mindre kontaktrisiko ved meget følsom arealanvendelse, men ikke en grundvandsrisiko eller en risiko for indeklima. Dog kan en forurening under afskæringskriteriet i specielle situationer medføre risiko for forurening af grundvandet eller indeklimaet og dermed medføre behov for oprydning. Her tænkes især på punktkildeforurening med kviksølv.

Der skelnes mellem punktkilder på den ene side og diffus jordforurening på den anden side.

Punktkildeforurening består typisk af en forholdsvis velafgrænset forurening, hvor der er høje forureningskoncentrationer, som f.eks. stammer fra en virksomhed, der har spildt eller deponeret affald i jorden. Den tidligere lov om affaldsdepoter omfattede udelukkende punktkilder (spildt, henlagt eller nedgravet affald), hvor forureningen var sket før nogle i loven nærmere definerede tidspunkter i midten af 1970’erne.

Den 1. januar 2000 trådte jordforureningsloven i kraft som en afløser for affaldsdepotloven. Samtidig blev den diffuse jordforurening omfattet af reguleringen. Diffus jordforurening er opstået gennem længere tids spredning, opblanding eller fortynding af forureningsbidrag, som typisk stammer fra flere forureningskilder.

0.4 Overordnede målsætninger og forudsætninger

Regeringens overordnede målsætninger, som er udgangspunktet for såvel kommissoriet (bilag 2) som den politiske aftale (bilag 3) er lagt til grund for jordforureningsgruppens arbejde.

Målsætningerne er følgende:

- Der skal udarbejdes enklere og klarere regler for indsatsen mod jordforurening
- Indsatsen skal i højere grad målrettes og prioriteres, så den tager udgangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø
- Det generelle høje beskyttelsesniveau skal bibeholdes, og der skal tages særligt hensyn til børn ved fastlæggelsen af forebyggende kriterier for jord, luft og vand.
- De ulemper, jordforureningslovens kortlægningssystem medfører for borgerne, skal afhjælpes

Vedr. pkt. 3 har jordforureningsgruppen forudsat, at der i de generelle principper for fastsættelsen af forebyggende kriterier indgår følgende principper:

- Det fastholdes, at der højst anvendes en samlet usikkerhedsfaktor på 10.000, når re-sultater fra dyreforsøg overføres til mennesker.
- Der accepteres fortsat en livstidsrisiko på 10^{-6} .
- Hovedparten af befolkningen skal fortsat beskyttes (i modsætning til gennemsnittet)
- Der skal tages særligt hensyn til børn

Jordforureningsgruppen har forudsat, at det forebyggende kriterium for tjærestoffer hæves til det tredobbelte. Ved jordforureningsgruppens nedsættelse var dette endnu ikke endelig afgjort, idet beslutningen om kriteriet for tjærestoffer afventede den endelig rapport fra EFSA (EU's videnskabelige komité for fødevarer) – både med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt der er en tærskelværdi ved denne type stoffer, samt begrundelserne herfor.

EFSA's rapport blev offentliggjort den 3. november 2005 med EFSA's anbefalinger af den metode, som danner baggrund for Miljøstyrelsens forslag om at hæve det forebyggende kriterium for tjærestoffer. De politiske drøftelser om at hæve tjærekriteriet er ikke afsluttet.

0.5 Jordforureningsgruppens opgaver

Udgangspunktet for jordforureningsgruppens arbejde har været, at der skal opstilles et administrativt system med tilhørende lovforslag, hvor kortlægningsniveauet for lav-mobile stoffer hæves fra det forebyggende kriterie-niveau op til indsatsniveauet for oprydning i den offentlige indsats. På arealer, hvor forureningsniveauet med lav-mobile stoffer overskrider det forebyggende kriterie-niveau, skal der fortsat sikres en forebyggende indsats. Det betyder, at der fortsat skal anmeldes ved jordflytning, og at myndighederne i forbindelse med nybyggeri skal kunne stille krav om, at jord til boliganvendelse o.l. overholder de forebyggende kriterier. Der skal ligeledes kunne stilles særlige krav til børneinstitutioner. Borgerne skal orienteres om betydningen af forureningen, idet der sammenlignes med andre risikofaktorer og oplyses om, hvorledes kontakten til jorden kan nedbringes.

Jordforureningsgruppen har derudover et par andre opgaver, som er defineret i kommissoriet (bilag 2). Desuden har den politiske aftale(bilag 3) haft en afgørende betydning for, hvilke spørgsmål der er taget op i gruppen.

Der sigtes imod et lovforslag, som kan træde i kraft den 1. januar 2007.

Jordforureningsgruppen har på denne baggrund struktureret sine opgaver under følgende overskrifter:

1. Diffus jordforurening (herunder områdeklassificering)
2. Punktkilder (herunder nuanceringen af kortlægningen)
3. Den forebyggende indsats på lettere forurenede arealer
4. Muligheder for at forenkle jordflytningen
5. Forureningens og kortlægningens betydning for værditabet
6. Håndtering af information og viden
7. Opstilling af et samlet forslag
8. Konsekvensvurdering af forslaget, herunder forenklingspotentialet

1. Diffus jordforurening

1.1 Indledende bemærkninger

Den diffuse jordforurening er opstået gennem længere tids spredning, opblanding eller fortynding af forureningsbidrag, som typisk stammer fra flere forureningskilder.

De diffust forurenede områder er typisk ældre boligområder samt områder, der er påvirket af mange års trafik og industriel aktivitet. Bly og tjærestoffer er de mest udbredte forureningsstoffer i disse områder, men også andre lav-mobile stoffer kan forekomme i den diffuse forurening.

Jordforureningsgruppen foreslår, at man overvejer, om forekomster af oliestoffer i lave koncentrationer, som skyldes overfladisk oliespild af ældre dato, og som ikke kan henføres til nogen tydelig kilde, kan henregnes til de lav-mobile stoffer. Baggrunden for forslaget er, at disse lave olieforekomster hyppigt påtræffes i jordprøver fra de diffust forurenede områder i byområder. Der er tale om rester af oliestoffer i lave koncentrationer, som er bundet til jorden, og som ikke har mobile egenskaber som den friske olie. Der skal arbejdes videre med at definere de lavmobile oliestoffer og med, om der kan fastsættes afskæringskriterier for disse oliestoffer.

1.2 Områdeklassificeringen

Områdeklassificeringen er et redskab til at indkredse de områder, som med høj sandsynlighed er diffust forurenede.

Et af hovedformålet med områdeklassificeringen er at tilvejebringe et grundlag for en forenkling af bestemmelserne i forhold til de nuværende regler, hvor hver enkelt ejendom med diffus jordforurening skal indlægges i matrikelregister. En forudsætning for, at en sådan forenklingen kan ske uden en svækkelse af det sundhedsmæssige beskyttelsesniveau, er, at de områder, som områdeklassificeres, er lettere forurenede.

Det er således en forudsætning for jordforureningsgruppens forslag, at der er en høj grad af sammenfald mellem de arealer, som ikke længere skal kortlægges, og de områder, som områdeklassificeres. Dette er ikke altid tilfældet, der kan f.eks. være lettere forurenede punktkilder, og der kan være stærkere diffus forurening. Disse særlige tilfælde har jordforureningsgruppen drøftet specielt, hvilket vil fremgå flere steder i rapporten.

Udgangspunkt for områdeklassificering af diffus jordforurening er, at Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterier for meget følsom arealanvendelse er overskredet. For lavmobile stoffer med kronisk effekt – som bly og tjærestoffer – siger man normalt, at jordkvalitetskriteriet er overskredet i et forventeligt ensartet forurenede areal, hvis gennemsnittet af målingerne er højere end kriterieværdien. I nogle tilfælde anvendes dog medianværdier i stedet for gennemsnitsværdier. At medianværdien er lig med jordkvalitetskriteriet, betyder, at halvdelen af målepunkterne er større end kriterieværdien.

Den diffuse jordforurening er med stor sandsynlighed kun en lettere forurening, forudsat at indsatskriteriet for tjære hæves som foreslået fra 1 mg/kg til 3 mg/kg benz(a)pyren. Det er således en af konklusionerne i kriteriegruppens rapport, at en fastlæggelse af jordkvalitetskriteriet for benzo(a)pyren på 0,3 mg/kg (og dermed indsatskriteriet på 3 mg/kg) vil betyde, at der ikke er behov for detailkortlægning og kun i særlige tilfælde oprydning af den diffuse forurening.

I de særlige tilfælde, hvor den diffuse jordforurening er stærkere, kortlægges arealet, som om det var en punktkildeforurening. Arealet kortlægges også, hvis den lettere forurening i særlige tilfælde kan medføre risiko for forurening af grundvandet eller for indeklima.

1.3 Jordforureningsgruppens valg af model for områdeklassificering

Jordforureningsgruppen har valgt, at man som udgangspunkt områdeklassificerer alle byzoneområder. Dette valg er begrundet i, at

- byzonen er sammenhængende områder, og det forventes, at eventuelle værditabsproblemer vil være begrænset til randområderne (dette er belyst i rapportens afsnit 5)
- byzonegrænsen er et objektivi og let forståeligt kriterium
- det kræver som udgangspunkt meget få ressourcer at udpege området.

Det er en forudsætning for modellen, at retsvirkningerne for borgerne kun er beskeden. Jordforureningsgruppen foreslår, at eneste direkte retsvirkning for borgerne, som følger af områdeklassificeringen, skal være anmeldepligten ved flytning af jord.

Jordforureningsgruppen foreslår videre, at der skabes hjemmel til, at kommunerne i regulativer skal kunne udtage større, sammenhængende områder, som de ved er uforurenede. Det skal desuden være muligt i regulativer at tilføje eventuelle større, sammenhængende områder uden for byzone, som vides at være diffust forurenede, typisk som følge af in-

dustri- og trafikpåvirkning. Det kan også være større, sammenhængende områder med lettere forurenede fyldjord.

Dermed målrettes og prioriteres indsatsen, så den tager udgangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø.

I forvejen udarbejder kommunerne affaldsregulativer, og dette kan kombineres med regulativer på jordforureningsområdet, som får virkning i forbindelse med anmeldelse af jordflytninger. De nye regulativer, som foreslås af jordforureningsgruppen, kan således sidestilles med, at der i affaldsregulativer foreskrives særlige bortskaffelsesordninger i delområder af en kommune. Størstedelen af den jord, der flyttes, kan kategoriseres som affald, og de foreslåede jordflytningsregulativer skaber bl.a. et grundlag for, at jord kan anvises som affald.

Kommunerne er desuden byggemyndigheder, og jordflytning vil ofte foregå i forbindelse med byggesager, således at der er mulighed for, at kommunen kan koordinere jordforureningsområdet med byggesagsområdet.

Jordforureningsgruppen forudsætter, at kommunerne kun skal anvende eksisterende data ved udpegningen af områderne. Der skal ikke udtage nye jordprøver for at gennemføre områdeklassificeringen. Dog kan allerede eksisterende jordprøver anvendes som retningsgivende.

Med sit valg af en model, som ikke forudsætter ny jordprøvetagning, har jordforureningsgruppen accepteret, at områdeklassificeringen ikke er en helt præcis afgrænsning af lettere forurenede områder, men en udpegning af områder, som ud fra generel viden kan forventes at være lettere forurenede. Det overordnede sigte med områdeklassificeringen som alternativ til kortlægningen er at undgå udpegning af enkeltgrunde.

Amterne har i dag valgt at nedprioritere kortlægningen af de diffust forurenede arealer, indtil man er færdig med kortlægningen af de mere forurenede punktkilder. Områdeklassificeringen kan gennemføres hurtigere end den kortlægning af diffust forurenede arealer, som ville skulle ske, hvis loven ikke blev ændret. Dermed kan reglerne om flytning af jord få hurtigere virkning på disse arealer.

1.4 Regulativernes betydning i forhold til det klassificerede område

Det er jordforureningsgruppens opfattelse, at kommunerne vil være motiverede til at vedtage regulativer, som reducerer det område, hvor der er anmeldeligt, idet dette vil spare dem for et stort antal konkrete sager, uden at det får betydning for miljøet. Jordforureningsgruppen foreslår, at kommunerne i løbet af 2007

skal udfærdige et regulativ til håndtering af jordflytninger i de lettere forurenede områder med ikrafttrædelse 1. januar 2008, samme dato som ikrafttrædelse af udpegningen af byzoneområderne. Jordforureningsgruppen foreslår, at der udarbejdes en standardskabelon for regulativer, som kan gøre det lettere for den enkelte kommuner at udarbejde regulativerne.

Forslaget om at give kommunerne mulighed for at udtage eller tilføje områder må ses på baggrund af, at der er store delområder inden for byzonen, især nyere udstykninger, som er uforurenede, eller hvor forureningsniveauet ligger lavere end de forebyggende kriterier. Det samlede byzoneområde i Danmark er ca. 2.500 km². Ifølge et skøn fra Amternes Videncenter for Jordforurening var der 700 km² byzone, som var udbygget, eller stort set udbygget i 1940. Der er målinger, som tyder på, at arealer fra før 1940 er et godt skøn for de diffust forurenede områder (Dette er uddybet senere i rapporten). Hvis hele byområdet områdeklassificeres uden undtagelse, vil der således som udgangspunkt være tale om et areal, som er ca. 3,5 gange så stort som det faktisk diffust forurenede areal.

Hvis hele byzonen udpeges på én gang, vil kommunerne på én gang få en mærkbar forøgelse af sagsantallet, idet antallet af anmeldte jordflytninger vil stige fra de nuværende ca. 12.000 årlige anmeldelser til ca. 30.000 årlige anmeldelser. Jordforureningsgruppen forudsætter, at et års overgangsperiode (2007) til kommunernes udarbejdelse af regulativer vil betyde, at udviklingen i antallet af årlige anmeldelsespligtige jordflytninger vil være uændret i forhold til en situation uden lovændring.

Der er mulighed for yderligere reduktion i antallet af anmeldelser i de regulativmuligheder, der har tilknytning til selve anmeldtepligten. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 4.

1.5 Det tekniske grundlag for områdeklassificeringen

Ved afgrænsningen af delområder i regulativerne anbefaler jordforureningsgruppen, at kommunerne tager udgangspunkt i følgende:

- Bebyggelsestidspunkt (før ca. 1940)
- Arealanvendelsesintensitet
- Trafikbelastning
- Industriel belastning
- Opvarmningsformer
- Bebyggelsestæthed
- Kendte forureningsdata

- Byudvikling
- Fyldjordsområder

Jordforureningsgruppen foreslår, at Miljøstyrelsen udarbejder vejledende retningslinjer for udpegning af større sammenhængende områder i regulativerne.

1.6 Administrativ procedure ved udpegningen

Det er jordforureningsgruppens opfattelse, at der ikke skal ske individuel underretning af ejerne i de udpegede områder. Der skal ske en generel offentliggørelse af regulativerne med mulighed for, at borgerne kan komme med indsigelser inden ikrafttrædelse.

1.7 Alternative modeller, som har været drøftet i jordforureningsgruppen

Jordforureningsgruppen har diskuteret 4 forskellige alternative modeller til afgrænsning af de områder, der skal områdeklassificeres. De 4 modeller kan opstilles i en principiel rangfølge, hvor man starter med den, der er mindst ressourcekrævende for myndighederne, og slutter med den, der er mest ressourcekrævende. For at fuldende billedet, er den nuværende kortlægningsmodel inddraget som den mest ressourcekrævende model, her betegnet model 0:

1. Alle byzoneområder udpeges
2. Alle byzoneområder, som er ældre end 1940, udpeges
3. Områderne udpeges efter data om arealernes historik, suppleret med enkelte vejledende jordprøver
4. Områderne udpeges ved hjælp af geostatistiske metoder, som indbefatter jordprøver
0. Områderne udpeges som man i dag kortlægger arealer på vidensniveau 2.

Når man går fra model 1 til 4 og videre til 0, får man større og større sikkerhed for, at de udpegede områder faktisk er forurenede. Kun med model 0 kan man få en maksimal sikkerhed for, at den enkelte ejendom er forurenede. Samtidig bliver udpegningen mere og mere ressourcekrævende for myndighederne.

Model 1-4 kan som udgangspunkt alle opfylde kriteriegruppens forslag om, at den diffuse forurening ikke længere skal kortlægges i matrikelregisteret, men i stedet områdeklassificeres.

Model 1 er som udgangspunkt så enkel, at den ikke vil kræve detaljeret vejledningsmateriale for den udpegende myndighed. Model 2 kan – afhængigt af hvil-

ken metode man anvender – gøres mere eller mindre enkel (se herom nedenfor). Model 3 og 4 vil kræve en mere detaljeret vejledning.

De områder, som udpeges med model 1, vil være større end de områder, som udpeges med model 2, 3 og 4. Hvis man sammenligner model 2, 3 og 4, kan man ikke sige, om den ene model udpeger større områder end den anden. Alle 3 modeller er forsøg på at udpege det faktisk diffust forurenede areal med de usikkerhedsmomenter, som ligger i modellerne.

Jordforureningsgruppen har desuden diskuteret en udvidet model 2, betegnet model 2b, hvor der er mulighed for at udtage uforurenede områder og at inddrage lettere forurenede områder, typisk områder påvirket af industri og trafik.

Tabel 1.1 viser Miljøstyrelsens foreløbige skøn over, hvad modellerne koster.

Alternative udpegningsmodeller	Omkostninger
	Mio. kr.
1. Alle byzoneområder	10
2. Byzonealealer fra før 1940	30
2b. Byzoneområder fra før 1940 med mulighed for at lægge til og trække fra	50
3: Ud fra historik, jordprøver m.v.	100
4: Ud fra geostatistiske metoder	300
0: Nuværende kortlægningsmodel	750

Tabel 1.1: Miljøstyrelsens foreløbige økonomiske skøn (størrelsesordener) for alternative udpegningsmodeller

Jordforureningsgruppen besluttede tidligt i forløbet at forkaste alternativ 3 og 4 og arbejde videre med alternativ 1, 2 og 2b. For de alternativer, der skulle arbejdes videre med, forudsatte jordforureningsgruppen, at myndighederne kun skal anvende eksisterende data ved udpegnings af områderne. Med andre ord: Myndighederne skal ikke udtage nye jordprøver for at gennemføre områdeklassificeringen.

1.8 Beskrivelse af de 2 modeller, som blev forkastet tidligt i forløbet

Alternativ 3, ”ud fra enkle, saglige data, bl.a. historik og jordprøver”, kræver tekniske kriterier i form af bl.a. grænseværdier, idet det må forudsættes, at overskridelse af jordkvalitetskriterierne udløser områdeklassificering. En metode med jordprøver vil lide under, at jordprøvetagningen kan skabe en illusion om, at

der er tale om en objektiv og entydig klassificering af byområderne. Metoden er i virkeligheden ikke mere entydig, end at der vil kunne opstå diskussioner, om bestemte ejendomme er med eller ej. Dette kan kun undgås ved grundig prøvetagning på hver ejendom (alternativ 0).

Alternativ 4 bygger på den undersøgelsesstrategi ved hjælp af geostatistik, som er opstillet i projektet ”Kortlægning af diffust forurenede arealer” (Miljøprojekt 911-914). Ligesom i model 3 vil områdeklassificeringen være bestemt af, at jordkvalitetskriterierne er overskredet. Med denne strategi, som er beskrevet i miljøprojekt 911, kan man med et minimum af prøvetagning forudsige et areals forureningsgrad med en vis sandsynlighed. Metoden kan bruges til at beregne sandsynligheden for, at et givet areal er forurenede over jordkvalitetskriterieniveau. Alternativ 4 er således en afprøvet metode, og resultaterne vil i høj grad være entydige. Det er ikke tanken med denne metode, at der skal udtages jordprøver på hver enkelt ejendom, så der er, heller ikke med denne metode, fuld sikkerhed for, at hver enkelt ejendom i det klassificerede område er forurenede. Til gengæld er det muligt ret præcist at angive, hvad sandsynligheden er, for at jordkvalitetskriteriet er overskredet i et område. Det er muligt på forhånd at vælge, hvilken sandsynlighed, der ønskes. Jo højere sandsynlighed, der ønskes, desto flere jordprøver skal der udtages, og desto dyrere bliver metoden. Det vil variere fra område til område – afhængigt af forureningsmønsteret – hvor mange prøver, der skal til for at opnå en bestemt sandsynlighed.

1.9 Beskrivelse af alternativ 2, byzoneområder udbygget før 1940

Alternativ 2 bygger på resultater fra projektet ”Diffus jordforurening og kulturlag” (Miljøprojekt 912 fra 2004). Resultaterne viser, at forureningsniveauerne for bly og tjærestoffer (som er de mest udbredte og afgørende lavmobile stoffer) er signifikant højere for områder af højere alder og med en større udnyttelsesgrad. Målingerne tyder på, at byzoneområder, som er udbygget før 1940, ligger med et forureningsniveau over jordkvalitetskriterie-niveau, vurderet på medianværdien. Jordforureningsgruppen har vurderet 3 forskellige metoder til udpegning af byområder fra før 1940. I tabel 1.2 afvejes fordele og ulemper ved de 3 metoder.

Mens metode a og b som udgangspunkt hviler på et objektivt grundlag, vil metode c bygge på en række forudsætninger af såvel objektiv som subjektiv karakter.

Grænseproblematikken, som især optræder i metode a og b, men som også kan optræde med metode c, opstår, fordi opførelsesåret ikke nødvendigvis introducerer en simpel afgrænsning af de klassificerede områder (som f.eks. veje, rette linier, kvarterer osv.). Grænsezonen mellem de klassificerede områder vil kunne springe frem og tilbage afhængigt af opførelsesår, da boligerne typisk ikke nødvendigvis er opført i de samme årstal indenfor det

enkelte område. Der vil kunne opstå problemet med boliger på den ene eller den anden side af grænsen, hvor det kan virke uforståeligt, at den ene bolig er med i områdeklassificeringen, mens den anden ikke er. Hvis man bor inden for et klassificeret område, men langt fra grænsen, vil der – som beskrevet i afsnit 5 - formentlig ikke være nogen målbar økonomisk effekt for boligejeren. Det betyder, at boligejer i de små byer vil kunne opleve en større effekt end boligejere i de store byer.

Metode til afgrænsning	Fordele	Ulemper
a. Afgrænsning på baggrund af den enkelte boligs byggeår	Objektiv metode: Byggeår er afgørende Billig metode	Springende grænsezone Grænseproblematik Områderne bliver ikke sammenhængende, der vil være store og små positive og negative øer.
b. Afgrænsning af ældre byer på baggrund af flyfotos fra 1945	Objektiv metode: Flyfotos er afgørende. (Dog et mindre subjektivt element i forbindelse med afgrænsningen af byer på flyfoto) Mere retlinet grænsezone Billig metode	Grænseproblematik Der vil kunne optræde øer af klassificerede områder i et ellers ikke klassificeret område.
c. Afgrænsning på baggrund af en udpegnings af bykerneområder på baggrund af en række parametre	Den subjektive opfattelse af, hvad der er bykerne i den enkelte by, kan påvirke udpegnings på en positiv måde, derved at afgrænsningen virker naturlig og psykologisk rigtig for borgerne. Mulighed for at mindske grænseproblematikken. Mulighed for at ramme lidt mere præcist mht. udpegnings af de områder, som virkelig er diffust forurenede.	Indeholder subjektive elementer, f.eks. kvarterafgrænsning, hvilket kan føre til, at borgere i ét område føler sig anderledes behandlet end borgere i et andet område (kommune eller region) . Dyrere metode Kræver vejledning i udpegnings af bykerneområder.

Tabel 1.2: Fordele og ulemper ved forskellige metoder til udpegnings af byområder fra før 1940

De tre metoder må som udgangspunkt anses for at være nogenlunde lige gode mht. at ”ramme rigtigt”, dvs. med høj grad af sandsynlighed at definere de arealer, som er diffust forurenede. Dog er der i den tredje metode mulighed for at tilføje parametre, som medfører en mere præcis afgrænsning af de diffust forurenede arealer.

Det samlede areal, som udpeges, vil i princippet være det samme i alle 3 metoder, dog vil der i praksis være forskelle som følge af lidt forskellig udpegningsmetode.

Det samlede udpegede areal – inklusiv trafik- og industribelastede arealer – vil være den bedst mulige tilnærmelse til det samlede diffust forurenede areal.

Tanken er, at både boliger og erhvervsbyggeri fra før 1940 skal med i områdeklassificeringen. Konsekvenserne skønnet for boliger alene er: Ca. 800.000 boliger blive omfattet af førstegangsklassificeringen med en metode, som bygger på udpegning af områder udbygget før 1940, svarende til 1/3 af samtlige boliger. Hvis der anvendes flyfotos fra 1945, vil antallet dog være lidt større, ca. 850.000.

Hvis man i stedet vælger årstallet 1930, vil antallet være ca. 600.000, svarende til 1/4 af samtlige boliger. Omkostningerne vil være tilsvarende mindre. Ønskes der en stor sikkerhed for, at der på de klassificerede områder er få falske positive lokaliteter (dvs. uforurenede grunde), skal der som udvælgelseskræterium vælges byområder, der er udbygget tidligere end før 1940, f.eks. 1930 eller 1920. Et sådan valg medfører desværre samtidig en stigning i antallet af lokaliteter udenfor det klassificerede område, der er diffust forurenede (falske negative).

2. Punktkilder

2.1 Myndighedernes kortlægningsarbejde

Vidensniveau 1

Myndighedernes kortlægningsarbejde frem til vidensniveau 1 består i at indsamle oplysninger om tidligere og evt. nuværende aktiviteter og virksomheder, som kan have medført jordforurening på arealerne.

Typisk tages der udgangspunkt i et konkret geografisk område eller branche, og arbejdet starter med, at der indsamles foreløbige oplysninger om virksomheder, som kan have medført forurening inden for det konkrete areal. Derefter sker der en frasortering af de lokaliteter, som sandsynligvis ikke er forurenede, eller hvor sandsynligheden for forurening er lav. Så vidt muligt sker der i denne forbindelse en konkret angivelse og stedfæstelse af den enkelte forurenende aktivitet, i det mindste på virksomhedsniveau, og aktiviteten beskrives i store træk, bl.a. ved angivelse af, hvilke stoffer, der kan antages at give anledning til forurening.

Det er en vigtig del af arbejdet at identificere de nuværende ejendomsskel og dermed de nuværende ejendomme, som kan være forurenede som følge af de aktiviteter, der kan have medført forurening. Det areal, som kortlægges på vidensniveau 1, afgrænses bedst muligt ud fra den foreliggende viden. Den formelle kortlægning på vidensniveau 1, som medfører retsvirkninger, sker efter høring af den nuværende ejer.

Vidensniveau 2

Mens arealer uden for lovens indsatsområder, jf. § 6, stk. 1, kan forblive på vidensniveau 1-stadiet, skal ejendomme inden for indsatsområderne bringes frem til vidensniveau 2. Alle boligejendomme og børneinstitutioner er som udgangspunkt indsatsområder.

Myndighedernes kortlægningsarbejde frem til vidensniveau 2 vil typisk starte med, at der – i forlængelse af den viden, der har ligget til grund for vidensniveau 1-kortlægningen - udarbejdes en historisk redegørelse om de aktiviteter, der kan have medført jordforurening på arealet. Beliggenheden af de enkelte forureningskilder indtegnes om muligt på et kort.

Derefter skal der som hovedregel udføres tekniske målinger i prøvetagningsfelter, som afgrænses på grundlag af den historiske redegørelse. Formålet er at afgøre, om der faktisk er en forurening, der ligger over kortlægningskriterierne. Herved vil der ske en (yderligere) frasortering af de arealer, som er uforurenede, og arealer, som nok er forurenede, men hvor forureningsniveauet ligger under kortlægningskriterierne.

Det kan forekomme, at vidensniveau 1-stadiet springes over, og der udtages prøver på et ikke kortlagt areal med henblik på beslutning om direkte kortlægning på vidensniveau 2. Det kan også forekomme, at myndighederne ad anden vej, f.eks. fra ejer eller kommune, får forelagt analyserapporter fra bestemte arealer og dermed får en viden, som betyder, at arealerne skal kortlægges direkte på vidensniveau 2. Endelig vil der efter afsluttet videregående indsats (offentlig og privat videregående undersøgelse og oprydning), hvor der er efterladt restforurening, være en forholdsvis detaljeret viden om restforureningens styrke, omfang og risiko.

Selv om jordforureningsloven taler om "arealer", vil myndighederne i praksis ofte vurdere hver ejendom selvstændigt, da den enkelte ejer skal identificeres og underrettes. Desuden skal kortlægningsoplysningerne knyttes til enkelte matrikelnumre, når de offentliggøres.

2.2 Vurdering af den fremtidige kortlægningsopgave frem til vidensniveau 1

Amternes Videncenter for Jordforurening (AVJ) har indhentet oplysninger fra amterne om det fremtidige kortlægningsarbejde frem til vidensniveau 1.

Det er lagt til grund ved undersøgelsen, at en kortlægningssag påbegyndes, når myndighederne begynder at bruge data, der har tilknytning til en bestemt ejendom, med sigte på at anvende disse data til at opfylde jordforureningslovens kortlægningsbestemmelser.

Der var i august/september 2005 påbegyndt 8.064 sager, hvor der endnu ikke er taget beslutning om kortlægning eller ej på vidensniveau 1. I 4.498 af disse sager har grundejeren endnu ikke været inddraget. 7 amter/kommuner forventer, at sagerne er færdigbehandlet i 2005, og 5 svarer, at sagerne er færdigbehandlet i 2006. De resterende 3 amter giver ikke et præcist svar.

Hertil kommer, at amterne har kendskab til 28.493 ejendomme med aktiviteter, der kunne forurene jord og grundvand, hvor der ikke er påbegyndt en kortlægningssag. 5 amter forventer at være færdige med at vurdere disse grunde, således at der er taget afgørelse om kortlægning eller ej, inden udgangen af 2006. Andre amter har en længere tidshorisont, op til 14 år.

3 amter forventer at være færdige med den samlede vidensniveau 1-kortlægning inden udgangen af 2006. 7 amter vil tilsammen mangle at vurdere 26.680 ejendomme ved udgangen af 2006. Andre amter mangler at gennemføre en systematisk kortlægning i tilsammen 37 kommuner. Hertil kommer to amter, der ikke

kan opgive, hvor mange ejendomme der mangler ved udgangen af 2006, hverken i tal eller i antal af kommuner.

I tabel 2.1 er anvendt den erfaringsmæssige kortlægningsfrekvens på 50%. Det vil sige, at 50% af de sager, der påbegyndes, fører til kortlægning. Med støtte i tabel 2.1 vurderer Miljøstyrelsen, at de oplyste tal - med forbehold for de angivne usikkerheder - kan rummes inden for den ramme på i alt 55.000 vidensniveau 1-kortlagte grunde med punktkilder, som blev skønnet i forbindelse med miljøministerens redegørelse fra december 2003. Det daværende skøn var baseret på oplysninger fra 2002. Den nye undersøgelse tyder således ikke på, at det skønnede omfang af den samlede kortlægningsopgave er ændret fra 2002 til 2005.

	Antal kortlægningssager	Antal ejendomme, som er kortlagt eller vil blive kortlagt på V1 (eller direkte på V2)
Antal V1-kortlægninger pr. 1. oktober 2005		15.000
Påbegyndte kortlægningssager	8.064	4.000
Ikke påbegyndte kortlægningssager, hvor amterne har oplysninger	28.493	14.250
Mangler pr. 31. december 2006	26.680*)	13.350
I alt		46.600

*) Nogle af disse kan allerede være med i de ovenstående tal. Der kan også være kommet nye sager til.

Hvis det antages, at disse 2 modsatte tendenser opvejer hinanden, kan tallene adderes.

Tabel 2.1: Skøn over fremtidige vidensniveau 1-kortlægninger

Forudsætningerne kan ændre sig, hvis man f.eks. tager nye forureningstyper ind i kortlægningen. På nuværende tidspunkt kan der kun peges på, at pesticid-punktkilder ikke er med i det skønnede antal.

2.3 Mulighed for at fastsætte en tidsgrænse for kortlægningen frem til vidensniveau 1

Jordforureningsgruppen foreslår, at en bestemmelse om en tidsgrænse formuleres således: "Når regionsrådet har tilstrækkelig viden om et bestemt areal, der anvendes til bolig, til at kunne påbegynde en vurdering af, om betingelserne for kortlægning er opfyldt, skal en afgørelse træffes inden for 2 år.

Ejeren skal underrettes, når den tilstrækkelige viden foreligger."

Hvis vidensniveau 1-kortlægningen springes over, skal tidsgrænsen gælde for kortlægningen direkte frem til vidensniveau 2.

Den problemstilling, som er baggrund for ønsket om en tidsgrænse, er på den ene side, at grundejeren kan komme til at stå i en uafklaret situation, når de ikke har endelig viden om forureningsforholdene.

På den anden side er det et problem for myndighederne, at de kan få et utilsigtet højt tidsforbrug i forbindelse med betjening af offentligheden om kortlægningsoplysningerne. I forbindelse med ejendomshandler og optagelse af huslån vil købere, sælgere, ejendomsmæglere og kreditforeningen m.fl. være interesserede i, om den pågældende ejendom er eller kan være forurennet. Amtet vil derfor skulle bruge en del af sine ressourcer på at behandle anmodninger om aktindsigt i de oplysninger, amtet har tilvejebragt til brug for kortlægningsarbejdet, eller de såkaldte "lister over måske forurenede ejendomme". Disse anmodninger skal behandles, selv om amtet ikke har færdigbehandlet sagen og selv om det endnu ikke er afklaret, om ejendommen skal kortlægges på vidensniveau 1.

Der er forskel på, hvorledes amterne har grebet opgaven an. Nogle amter har påbegyndt kortlægningsprocessen for en stor mængde lokaliteter, mens andre amter har tilrettelagt arbejdet således, at kortlægningsprocessen ikke sættes i gang for flere lokaliteter ad gangen, end amtet kan nå at gøre færdig inden for en afgrænset tid.

I AVJ's undersøgelse er det lagt til grund, at en kortlægningssag påbegyndes, når myndighederne begynder at bruge data, der har tilknytning til en bestemt ejendom, med sigte på at anvende disse data til at opfylde jordforureningslovens kortlægningsbestemmelser.

Der kan godt være offentlig adgang til oplysninger, som kan relateres til jordforurening, jf. de gældende regler om aktindsigt, selv om kortlægningssagen ikke er påbegyndt. Definitionen betyder f.eks., at industrikortlægning, som ligger på nettet, ikke har udløst, at kortlægningssagerne er påbegyndt.

AVJ's undersøgelse tolkes således, at alle amter bortset fra 3 vil kunne opfylde en tidsgrænse på 2 år. Om de 3 sidste amter er der ikke sikre oplysninger. Det er dog oplyst i AVJ's undersøgelse, at de pågældende 3 amter efter kommunalreformen vil tilhøre hver sin region. Det er jordforureningsgruppens opfattelse, at dette betyder, at der vil være mulighed for at omprioritere ressourcer til kortlægningsopgaven, hvilket betyder, at andre dele af kortlægningsarbejdet nedprioriteres. Samtidig skal man huske, at fristen alene gælder for boligejendomme.

2.4 Punktkilder inden for de klassificerede områder

Jordforureningsgruppen er enig om, at der ved områdeklassificeringen skal tages forbehold for, at der ikke er gjort op med eventuelle stærkere forurenede punktkilder og punktkilder med mobile stoffer. Der kan eksempelvis være en forurening med opløsningsmiddel fra et tidligere renseri på en ejendom inden for et klassificeret område. Når regionen – uafhængigt af områdeklassificeringen – når til renserigrunden i sit kortlægningsarbejde, vil denne blive kortlagt ligesom punktkilder uden for områderne.

2.5 Lettere forurenede punktkilder uden for de klassificerede områder

Jordforureningsgruppen har drøftet, om de lettere forurenede enkelt-ejendomme skal ind i regulativerne i de tilfælde, hvor de ikke i forvejen ligger inden for et klassificeret område. I så fald skulle der i loven være en bestemmelse om, at enkelt-ejendomme, der i forbindelse med en forurenings sag dokumenteres lettere forurenede, kan blive omfattet af regulativet.

Jordforureningsgruppen finder imidlertid, at dette vil være imod princippet om, at enkeltejendoms kortlægningen skal bortfalde for de lettere forurenede ejendomme. Hvis disse ejendomme skulle omfattes af regulativet, ville det være nødvendigt at identificere dem som enkelt-ejendomme i regulativet, som offentliggøres. Jordforureningsgruppen foreslår i stedet, at ejeren i forbindelse med forurenings sagen i et brev fra myndighederne orienteres om, at der er anmeldeligt for flytning af lettere forurenede jord. Ejeren skal endvidere i forbindelse med sagen have tilsendt generel orientering om forureningsrisiko m.v. Ejeren har pligt til at underrette køber i forbindelse med salg om eventuel restforurening på ejendommen. Efter gældende regler om aktindsigt vil potentielle købere få adgang til oplysningerne ved henvendelse til myndighederne. Der er mulighed for, at myndighederne kan lægge sagsoplysninger om de enkelte ejendomme ud på nettet.

Ifølge kriteriegruppens skøn er der ca. 5.000 grunde med punktkilder, som alene er forurenede med lav-mobile stoffer under kriteriet for oprydning, hvoraf de 1.000 i dag er kortlagt. I fremtiden skal disse grunde ikke være kortlagt. En del af de ca. 5.000 grunde med punktkilder vil ligge inden for de klassificerede områder, og de vil således blive underlagt den forebyggende indsats, som i øvrigt gælder i de klassificerede områder. En anden del af punktkilderne vil ligge uden for de klassificerede områder, skønsvist ca. 1.000.

En del af disse grunde vil ligge i større, sammenhængende områder, som kan blive områdeklassificeret som diffus jordforurening. Her tænkes især på fyldjordsområder. Men der kan også være enkeltejendomme med lettere jordforurening.

Der kan f.eks. være tale om tilfælde, hvor der efterlades en lettere restforurening efter en offentlig oprydning.

2.6 Fordele og ulemper for punktkilder

Jordforureningsgruppen har opsummeret fordele og ulemper ved, at kortlægningskriteriet for punktkilder forurenede med lavmobile stoffer hæves til indsatskriteriet for oprydning.

Den helt afgørende fordel er, at indsatsen målrettes og prioriteres, så den tager udgangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø. Det er det lette forureningsniveau, som er afgørende for, at man kan undlade kortlægning, uafhængig af, om der er tale om en diffus jordforurening eller en punktkildeforurening.

Når den lettere forurenede punktkilde befinder sig i et klassificeret område, er der ingen grund til at gøre forskel mellem den og omgivelserne, og heri ligger der et forenklingsaspekt.

De lettere forurenede punktkilder, som ligger på enkelt-ejendomme uden for de klassificerede områder, får ikke automatisk den samme forebyggende indsats som andre lettere forurenede arealer, og der sker ikke automatisk en offentliggørelse af viden om forureningen, som f.eks. potentielle købere vil være interesseret i. Dette kan betragtes som en ulempe, selv om ejeren har pligt til at meddele viden til køber i forbindelse med salg, og potentielle købere kan få aktindsigt ved henvendelse til myndighederne.

2.7 Kan vidensniveau 1-kortlægningen springes over for boligejendomme?

Jordforureningsgruppen vil pege på, at vidensniveau 1-kortlægningen kan springes over for boligejendomme, når det er muligt og hensigtsmæssigt og kan forenes med regionens tilrettelæggelse af kortlægningsarbejdet. Der kan i nogle tilfælde være en rationaliseringsgevinst ved at udføre vidensniveau 1-kortlægningen og vidensniveau 2-kortlægningen i samme arbejdsgang på en ejendom, og der er med nuværende lovgivning ikke noget i vejen for, at amtet kan vælge at springe vidensniveau 1 over. Det sker allerede i en vis udstrækning.

Hvis vidensniveau 1-kortlægningen springes over, vil de ejere, som alligevel senere vil blive udtaget igen som følge af kortlægningsundersøgelsen, undgå at leve i en periode med en kortlagt ejendom. Det er en forudsætning, at fremgangsmåden ikke medfører, at kortlægningstidspunktet for den pågældende ejendom sky-

des længere ud i fremtiden. 2- årsfristen for kortlægning vil gælde også i disse tilfælde.

Jordforureningsgruppen har overvejet at anbefale en lovændring, som fjerner vidensniveau 1-kortlægningen af boligejendomme. Jordforureningsgruppen er imidlertid opmærksom på, at der også kan være ulemper ved at springe vidensniveau 1 over for boligejendomme. Der kan være tale om en kraftig forurening med et mobilt forureningsstof. Selv om punktkilden skulle befinde sig inden for et klassificeret område, vil der ikke være en tilstrækkelig forebyggende regulering i forhold til denne forureningstype. Det vil være bedre at vidensniveau 1-kortlægge forureningskilden på det tidspunkt, hvor myndighederne har kendskab til den, da der herved bliver mulighed for den videregående forebyggende regulering i lovens § 8, som gælder for kortlagte ejendomme. Samtidig vil kortlægningen også give ejeren mulighed for at undgå en situation, hvor et bygge- og anlægsarbejde må standses, fordi der konstateres en forurening.

De administrative besparelser ved at undlade vidensniveau 1-kortlægning af boligejendomme ville være beskedne, da myndighedernes kortlægningsarbejde frem til vidensniveau 1 alligevel skal foregå som hidtil, idet det er en forudsætning for at komme videre til vidensniveau 2. Der kan kun spares udgifter til underretning og indlæggelse i matrikelregister.

2.8 2 års-reglen ændres til en 1 års-regel

For de boligejendomme, som er kortlagt på vidensniveau 1, er der i dag en bestemmelse i loven om, at kortlægningen frem til vidensniveau 2 skal gennemføres inden for 2 år efter, at ejeren har anmodet derom. Denne bestemmelse foreslår jordforureningsgruppen ændret fra en 2 års-regel til en 1 års-regel. Der er således foreslået en samlet løsning med henblik på, at boligejere ikke skal vente for længe på at få en afklaring af forureningsforholdene på deres grund. Med den nuværende kortlægningstakt vil en 1 års-regel kunne opfyldes.

2.9 Nuanceringen af kortlægningen

Jordforureningsgruppen har overvejet, om en nuancering af kortlægningen kunne være et alternativ til kriteriegruppens forslag om, at de lettere forurenede områder ikke skal kortlægges.

Jordforureningsgruppen mener imidlertid, at nuanceringen ikke skal være et alternativ, men et supplement til kriteriegruppens forslag.

Hvis man indførte en nuancering af kortlægningen i stedet for at gennemføre kriteriegruppens forslag, ville det betyde, at de diffust forurenede områder fortsat

skulle kortlægges som enkelt-ejendomme. De ville fortsat skulle indlægges i matrikelregister, og de ville alle skulle have individuel underretning fra myndighederne. Herved ville man ikke kunne opnå de fordele, områdeklassificeringen medfører for såvel myndigheder som ejere.

Hvis man derimod indfører nuanceringen som et supplement til kriteriegruppens forslag, vil nuanceringen være en fordel for de stærkere forurenede grunde, som fortsat skal kortlægges, fordi den på en let forståelig måde beskriver, hvor stor en risiko, forureningen udgør for boliganvendelsen. Realkreditinstitutterne har tillid til nuanceringen, og ejendommens F-status afvejes i forhold til andre faktorer, som kan have betydning for långivning.

Jordforureningsgruppen foreslår et lovkrav om, at kortlagte boligejendomme i fremtiden skal nuanceres. Hvad angår de boligejendomme, som allerede er kortlagt, foreslår jordforureningsgruppen en regel om, at de skal nuanceres efter anmodning fra ejeren.

Jordforureningsgruppen foreslår, at nuanceringen ikke skal indlægges i matrikelregisteret, idet det forudsættes, at regionerne underretter den stedlige vurderingsmyndighed om nuanceringen af de enkelte ejendomme.

Beskrivelse af nuanceringsystemet

Miljøstyrelsen har i samarbejde med 3 amter påbegyndt et arbejde med at skrive en vejledning om nuancering af kortlægningen.

Nuanceringsystemet er udarbejdet med henblik på punktkilder. Amtet vurderer den enkelte grund og markerer den med enten F0, F1 eller F2. Nuanceringen sker allerede i forbindelse med kortlægningen. På de fleste grunde er undersøgelsesresultaterne dog så usikre, at det vil være nødvendigt at nuancere dem som F2, indtil forholdene senere bliver afklaret i en videregående undersøgelse, f.eks. en undersøgelse, der gennemføres under værditabsordningen for boligejere.

I det foreliggende vejledningsudkast arbejdes med følgende beskrivelse af de 3 niveauer i nuanceringen:

Niveau F0:

Forureningen udgør ingen risiko ved ejendommens aktuelle anvendelse som bolig.

Forureningen ligger enten

- under bygninger, fliser, asfalt eller lignende, og der er derfor ingen reel risiko for kontakt med forureningen ved den aktuelle anvendelse *eller*
- under et lag ren jord fra overfladen og ned til 0,5 meters dybde. Derunder er der kun let forurenede jord ned til en dybde, hvor amtet konkret har vurderet, at der ikke er risiko for kontakt med forureningen.

Der kan ikke ske afdampning af stoffer, som kan udgøre en risiko for indeklimaet. Forureningen er alene kortlagt for at sikre, at den forurenede jord ikke flyttes, og for at undgå utilsigtet kontakt med forurenede jord. Der kan ikke forventes yderligere offentlig indsats over for forureningen mht. sikring af boliganvendelsen på denne ejendom.

Niveau F1:

Forureningen udgør ingen risiko ved ejendommens aktuelle anvendelse som bolig, hvis simpel rådgivning om ejendommens anvendelse efterleves.

I ”tilgængelig” dybde – ned til 0,5 m – er der kun let forurenede jord. Den let forurenede jord kan godt ligge tæt på terræn. For mobile stoffer overskrides det forebyggende kriterium ikke.

Dybere end 0,5 m under terræn kan der godt efterlades stærkere forurenede jord, hvis risikovurderingen viser, at den ikke udgør et problem. Der kan ikke ske afdampning af stoffer, som kan udgøre en risiko for indeklimaet.

Der kan ikke forventes yderligere offentlig indsats overfor forureningen mht. sikring af boliganvendelsen på denne ejendom.

Niveau F2:

Forureningen udgør eller kan udgøre en risiko ved ejendommens aktuelle anvendelse til bolig.

Evt. jordforurening kan ligge tæt på terræn.

Der kan være givet midlertidig rådgivning omkring arealanvendelsen. Ligeledes kan der være iværksat midlertidigt afværgeanlæg for at nedtætte risikoen i perioden, indtil der kan gennemføres en videregående offentlig indsats fra amtets side.

Forureningskoncentration og -udbredelse kan være utilstrækkeligt belyst. Der kan være tvivl, om alle kilder er undersøgt.

Der vil være yderligere offentlig indsats over for forureningen mht. sikring af boliganvendelsen på denne ejendom.

F0- og F1-grunde vil kunne få boligerklæring, dvs. en erklæring om, at forureningen er uden betydning for den faktiske anvendelse af grunden til bolig.

Bidrag fra Fyns Amt og Realkreditrådet

Med henblik på at få en nærmere belysning af nuanceringen og dens virkninger har jordforureningsgruppen på et af sine møder inviteret kontorleder Jakob Weber fra Fyns Amts jordforureningskontor. I Fyns Amt har man afprøvet systemet gennem en tid. Desuden inviterede jordforureningsgruppen Trineke Borch Jacobsen fra Realkreditrådet til at fortælle om realkreditinstitutternes oplevelse af nuanceringen.

Fra Jacob Weber fik jordforureningsgruppen følgende oplysninger:

- Nuanceringen sker på det foreliggende grundlag og kræver derfor ikke ekstra undersøgelser.
- Et stort flertal af grunde (95%) bliver kategoriseret som F2 efter kortlægningsundersøgelsen. Først efter en videregående undersøgelse kan der for disse grunde tages stilling til, om de skal være F0 eller F1.
- Systemet er beregnet til punktkilder, ikke til diffus jordforurening.
- På F0-grundene stiller Fyns Amt ikke krav til den jord, der ligger dybere end ½ meter, bortset fra at forureningen ikke må give anledning til indeklimaproblemer.
- Befæstelse med beton, asfalt eller fliser kan være afgørende for, at en grund bliver en F0-grund. Grundejeren oplyses om konsekvenserne af at flisedække et forurenede areal, hvis flisedækningen har til formål at få grunden placeret i F0. Det vil så betyde, at der ikke kan forventes offentlig oprydning. Hvis fliserne senere fjernes, kan der komme ekstra omkostninger for ejeren til fjernelse af forurenede jord. Hvis grundejeren ønsker flisedækning for at reducere kontaktrisiko, vil amtet naturligvis ikke forhindre dette. I så fald betragtes flisedækningen som midlertidig, og grunden vil fortsat være i F2 (offentlig oprydning).
- Ejendomme med passiv ventilation, som forhindrer at indeklima påvirkes af forurenede jord, bliver i Fyns Amt kategoriseret som F1.
- Skellet mellem F1 og F2 bør opretholdes, fordi F2'erne kan få en offentlig oprydning, hvad F1'erne ikke kan.
- Eksempel fra amtet: En ejendom, som tidligere ikke kunne få lån, fik 60% belåning, efter at den var blevet kategoriseret som F1.
- Fyns Amt har lagt oplysninger om alle boliggrunde på nettet

Jacob Weber oplyste, at der er tidsmæssige besparelser i Fyns Amt efter indførelsen af nuanceringen, fordi amtet nu får færre henvendelser. Men det kan ikke vurderes, om det skyldes nuanceringen, eller om den skyldes amtets velfungerende hjemmeside. Selve nuanceringen tager ikke tid for de nye sager, for den bygger på de undersøgelser, som alligevel skal vurderes.

Jacob Weber oplyste følgende tal for status i amtet:

Kategorisering	Tal fra Fyns Amt Antal boliggrunde og procenter	Omregnet til landsbasis Antal boliggrunde
F0	282 = 43%	2800
F1	76 = 11%	700
F2	301 = 46%	3000
Sum	659 = 100%	6500

Trine Borch Jacobsen oplyste, at holdningen i realkreditinstitutterne til nuanceringen gennemgående er særdeles positiv, systemet er ved at blive bredt kendt, og man har tillid til det. Systemet har betydet, at jordforurening er blevet afmystificeret. Den enkelte ejendom vurderes fortsat konkret, og ejendommens F-status afvejes i forhold til andre faktorer, som kan have betydning for långivning.

Realkreditrådet har sendt sine skriftlige bemærkninger til jordforureningsgruppen. Disse er vedlagt som bilag 4.

2.10 Utilgængelig forurening

Jordforureningsgruppen har overvejet, om man i en lovændring kan indføre et system, hvor et areal med utilgængelig forurening kan udtages af kortlægningen på det tidspunkt, hvor der foreligger en konkret risikovurdering, som siger, at restforureningen ikke udgør et konkret miljø- eller sundhedsmæssigt problem. Her tænkes blandt andet på forurening med lavmobile stoffer *over* oprydningsskriteriet - dvs. stærkere forurening. Som en tommelfingerregel kan man sige, at forurening med lavmobile stoffer ikke fjernes, når den ligger utilgængeligt i jorden, dvs. under ½ meter eller under befæstelse, men det kan ikke endeligt afgøres uden en konkret risikovurdering i den enkelte sag.

Her tænkes også på mobile stoffer, når en konkret risikovurdering har godtgjort, at der ikke kan ske uacceptabel afdampning eller nedsivning.

Jordforureningsgruppen finder imidlertid, at hensynet til en forsvarlig kontrol med flytning af forurenede jord taler imod, at man undlader at kortlægge utilgæn-

gelig stærkere forurening. Synspunktet er, at forureningens utilgængelighed altid vil være midlertidig, indtil der ved grave- eller byggearbejder sker en blotlægning. Kortlægningen repræsenterer en vigtig information om forureningen til f.eks. senere købere af ejendommen, så det kan forudses, at forureningen kan blotlægges ved grave- eller byggearbejder.

Det anbefales således, at utilgængelig stærkere forurening fortsat kortlægges. For grunde med utilgængelig stærkere forurening er nuanceringen relevant. Det er forureningsstatus for den tilgængelige jord, som afgør, om det bliver en F0, en F1 eller en F2, især i Fyns Amts udmøntning af systemet, hvor der ikke stilles krav til den jord, der ligger dybere end $\frac{1}{2}$ meter, bortset fra at forureningen ikke må give anledning til indeklimaproblemer.

2.11 Oliestoffer og andre mobile stoffer

Jordforureningsgruppen har overvejet, om man i en lovændring kan indføre et system, hvor

et areal, som er forurenede med olie eller et andet mobilt stof, kan udtages af kortlægningen

på det tidspunkt, hvor der foreligger en konkret risikovurdering, som siger, at restforureningen ikke udgør et aktuelt miljø- eller sundhedsmæssigt problem.

Der er imidlertid enighed i jordforureningsgruppen om, at ulemperne ved en sådan mulighed ville være for store. Der kan ikke – på samme måde som for lavmobile stoffer - opstilles generelle, objektive kortlægningskriterier. Beslutningen om at udtage arealet af kortlægningen skulle hvile på en konkret risikovurdering. Hvis restforureningen ikke kan have skadelig virkning på grundvand til drikkevandsforsyning, vil der i nogle tilfælde kunne efterlades meget betydelige oliemængder på grundlag af en konkret risikovurdering.

Hertil kommer problemstillingen om utilgængelig forurening. Som ovenfor nævnt finder jordforureningsgruppen, at hensynet til en forsvarlig kontrol med flytning af forurenede jord taler imod, at man undlader at kortlægge utilgængelig forurening.

Jordforureningsgruppen har imidlertid et andet forslag, som kan betyde, at visse oliestoffer i fremtiden ikke kortlægges. Som nævnt i kapitlet om diffus jordforurening kan rester af oliestoffer i lave koncentrationer, som skyldes overfladisk oliespild af ældre dato, have en lavmobil og diffus karakter. Jordforureningsgruppen foreslår, at der arbejdes med at definere lavmobile oliestoffer nærmere og fastsætte afskæringskriterier for disse.

Hertil kommer, at der er et arbejde i gang med bagatelgrænser:

2.12 Bagatelgrænser: Et tiltag som ikke kræver lovændring

Jordforureningsgruppen anbefaler, at et igangværende arbejde om bagatelgrænser for kortlægning gøres færdigt, og at Miljøstyrelsen derefter udsender en vejledning om bagatelgrænserne.

I et foreliggende udkast er det foreslået, at forurening med en mindre mængde olieprodukt kan karakteriseres som bagatelagtig, når forureningen ligger svært tilgængelig. Svært tilgængelig placering tolkes i denne sammenhæng som en dybereliggende forurening (dybere end 3 m under terræn) eller forurening under en bygning af permanent karakter. Under disse forhold kan forurening med en samlet mængde på op til 10 kg diesel eller fyringsolie (gasolie)-produkt karakteriseres som bagatelforurening. For forurening med benzin og petroleum kan en samlet mængde på op til 2,5 kg produkt karakteriseres som en bagatelforurening. Dog må forureningen ikke forårsage uacceptabel påvirkning af udeklima eller af indeklima i nærliggende bygninger. Det er en forudsætning, at restmængderne er veldokumenterede.

Bagatelgrænserne er ikke fastsat ud fra en vurdering af grundvandsrisiko, men ud fra overvejelser om naturlig nedbrydning. Den forureningsmængde, som kan efterlades som bagateller, vil i mange tilfælde være mindre end den, som kan efterlades efter en oprydning og en konkret risikovurdering. Bagatelgrænserne vil således i nogle tilfælde, men ikke i alle tilfælde, løse ejerens problem, hvis han er imod, at efterladt restforurening kortlægges.

3. Den forebyggende indsats i lettere forurenede områder

3.1 Indledende bemærkninger

Ifølge kriteriegruppens anbefalinger skal den forebyggende regulering i de lettere forurenede områder bestå af følgende:

- Borgerne skal anmelde til kommunen ved jordflytning
- Kommunen skal i forbindelse med nybyggeri kunne stille krav om, at jord til boliganvendelse o.l. overholder de forebyggende kriterier.
- Kommunen skal kunne stille særlige krav til børneinstitutioner.
- Borgerne skal have generel rådgivning om de sundhedsmæssige konsekvenser af forureningen.

Det har været drøftet i jordforureningsgruppen, hvorledes kriteriegruppens forslag kan udmøntes i lovændring.

Gruppen har arbejdet med løsninger, der står i rimeligt forhold til sundhedsrisikoen, samtidig med at det sundhedsmæssige beskyttelsesniveau ikke må svækkes.

I den forbindelse har gruppen sammenlignet med den forebyggende indsats på kortlagte arealer, som består af følgende:

- Flytning af jord fra kortlagte arealer, offentlige vejarealer samt flytning af forurenede jord skal anmeldes.
- Ejer eller bruger skal have tilladelse, hvis man vil ændre anvendelsen af et kortlagt areal til følsom arealanvendelse (bolig, institution m.v.).
- Ejer eller bruger skal have tilladelse til at udføre bygge- og anlægsarbejder på kortlagte arealer med følsom arealanvendelse (bolig, institution m.v.) og på kortlagte arealer, hvor forureningen kan have skadelig virkning på grundvand til drikkevandsforsyning.
- Ejere af kortlagte, alment tilgængelige udendørs arealer kan få påbud om at foretage mindre omkostningskrævende foranstaltninger, herunder indhegning og flisedækning (den såkaldte handlepligt).
- Ejer og bruger af kortlagte arealer kan få anbefalinger om anvendelsen af arealerne.

3.2 Anmeldepligten

Jordforureningsgruppen har drøftet anmeldepligtens rækkevidde, dvs. i hvilke tilfælde en jordflytning skal anmeldes, i forbindelse med områdeklassificeringen.

Jordforureningsgruppen anbefaler, at alle jordflytninger inden for og bort fra det klassificerede område skal anmeldes. Der er således som udgangspunkt tale om samme anmeldepligt som på kortlagte arealer.

Denne model indebærer den fordel, at kommunen får mulighed for at styre og/eller føre tilsyn med alle jordflytninger i og fra det områdeklassificerede område. De kommunale repræsentanter i jordforureningsgruppen har fremhævet, at det fra et miljøsynspunkt er vigtigt, at myndighederne har styr på alle jordflytninger i de klassificerede områder, da der er mange tilfælde, hvor forurenede jord vil kunne ende de forkerte steder, også på uforurenede arealer i landzone.

Der er enighed i jordforureningsgruppen om, at selv om hovedreglen om anmeldelse er den samme i de lettere forurenede områder, som den på langt sigt ville være uden lovændring, er der særlige muligheder for at forenkle indholdet af anmeldepligten i lettere forurenede områder. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 4, hvor mulighederne for at forenkle reglerne om flytning af jord behandles.

Jordforureningsgruppen har drøftet, om man kunne indføre anmeldepligt for alle jordflytninger ud af det klassificerede område, men ikke inden for det klassificerede område. Denne mulighed skulle i givet fald matche en eventuel samtidig ændring af bestemmelserne om genanvendelse af jord i bygge- og anlægsarbejder, som skulle tillade fri genanvendelse inden for et klassificeret område. Det kan virke overflødigt at føre kontrol med jordflytninger, hvor jorden genanvendes inden for området, idet al jord inden for området forudsættes at have samme, lette forureningsniveau.

Denne udgave af anmeldepligten for lettere forurenede jord er imidlertid afvist, blandt andet fordi den begrænser kommunens mulighed for at føre tilsyn med, at en jordflytning, som påstås at ske inden for det klassificerede område, faktisk også holder sig derinde. Desuden vil kommunerne gerne have mulighed for at kontrollere, at den lettere forurenede jord ikke placeres på rene arealer inden for området. Set fra transportørens synspunkt er det en ulempe, at han skal holde styr på, om transporten overskrider grænsen for et klassificeret område.

Det har også været drøftet, om der kan indføres en generel anmeldepligt for alle jordflytninger. Dette ville være en forenkling af den overordnede lovtekst, idet anmeldepligten ikke skulle være knyttet til bestemte arealer. En generel anmeldepligt ville muliggøre, at ikke erkendt forurening opdages i forbindelse med en jordflytning, og vil således give en ekstra sikkerhed ud over den eksisterende bestemmelse om stop for bygge- og jordarbejder ved konstatering af forurening. I

princippet vil en generel anmeldeligt overflødig gøre kortlægning af forurening, som ikke udgør en risiko på stedet, men kan udgøre en risiko, hvis jorden flyttes et andet sted hen.

En helt generel anmeldeligt vil imidlertid belaste borgerne og myndighederne mere end nødvendigt set i forhold til risikoen for sundhed og miljø.

3.3 Mulighed for krav til nybyggeri af bolig m.v.

Jordforureningsgruppen foreslår kriteriegruppens anbefaling udmøntet som en bestemmelse om, at ejeren eller brugeren skal opfylde visse krav, hvis anvendelsen af et areal ændres til bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads. De samme krav skal opfyldes ved bygge- og anlægsarbejder på et areal, der anvendes til et af de nævnte formål, dog ikke bygge- og anlægsarbejder, som en parcelhusejer udfører eller lader udføre på sin ejendom.

Bestemmelsens rækkevidde

Jordforureningsgruppen er enig om, at bestemmelsen vil betyde, at boliger, børneinstitutioner og offentlige legepladser, der etableres efter lovens ikrafttræden, vil være indrettet, så der ikke bliver behov for rådgivning om forsigtighed ved kontakt med jorden. Dette kan opnås med en minimal indsats, idet der er tale om marginale udgifter i forbindelse med nybyggeri eller ombygning af f.eks. erhvervsbygninger til følsomme formål, hvor der som regel afsluttes med et lag ren muldjord.

Bestemmelsen vil typisk få virkning i randen af eksisterende byområder eller på f.eks. havnearealer, hvor der sker en ændring til boligformål. Der bygges ca. 17.000 boliger pr. år.

Det er bygherrens ansvar, at kravene er opfyldt.

Bestemmelsens indhold

Jordforureningsgruppen foreslår, at ejeren eller brugeren i ovennævnte situationer skal sørge for, at de øverste 50 cm jord er uforurenede eller etableret med en varig, fast belægning. Det uforurenede lag eller belægningen skal være til stede, inden arealet tages i brug til de nævnte formål. Det uforurenede lag skal oprettholdes, så længe arealet anvendes til de nævnte formål. Forpligtelsen påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af arealet.

Når den nye bestemmelse er formuleret som et generelt krav, bliver den enkel at følge for bygherrer og nem at administrere for myndighederne. Kommunen skal

ikke udføre nogen konkret sagsbehandling, men blot føre tilsyn og besvare eventuelle henvendelser om tvivlsspørgsmål. Det er en forenkling i forhold til sager om byggeri mv. på kortlagte arealer, hvor der skal gives tilladelse efter konkret sagsbehandling og indhentes udtalelse fra regionsrådet, jf. lovens §§ 8 og 8a.

Hvis der er forurening, som kan medføre risiko for grundvandet eller for indeklima, kan kommunen stille vilkår i medfør af § 8, forudsat at arealet er kortlagt.

Koordinering med byggelovgivningen

Jordforureningsgruppen har undersøgt, om bestemmelsen kan forankres i byggetilladelserne. Erhvervs- og Byggestyrelsen har meddelt, at man ikke med bygge-loven kan stille krav, som forebygger sundhedsrisiko på udearealer. Byggemyndigheden skal påse i forbindelse med en byggesag, at krav efter anden lovgivning er overholdt, i den forbindelse kan det forudsættes, at byggemyndighederne påser at jordforureningslovens krav til udearealer er overholdt. Miljøstyrelsen vil foreslå Erhvervs- og Byggestyrelsen at skrive bestemmelsen ind i sin vejledning til de lokale byggemyndigheder ved førstkommende revision af vejledningen.

Bestemmelsens konsekvenser for bygherrer i lettere forurenede områder

Hvis den nuværende lov fortsat var gældende, skulle de lettere forurenede områder med tiden kortlægges, og det ville betyde, at ændringer til følsom arealanvendelse samt bygge- og anlægsarbejder skulle have tilladelse efter § 8, stk. 1 og 2.

Miljøstyrelsen har gennemført en rundspørge til 4 amter om deres praksis i sager om ændret arealanvendelse efter § 8, stk. 1. Det har her vist sig, at amterne typisk stiller vilkår om afskæring fra den forurenede jord, også ved lettere forurening.

Svarene indikerer, at jo større kendskab der er til indretningen af udearealerne, jo mere præcise er amternes krav til, hvorledes afskæringen af jordforureningen skal foretages. Vilkårene udformes typisk i dialog med bygherren på baggrund af en konkrete projektbeskrivelse. Hvis der er mulighed for direkte kontakt med jorden på udearealerne, så stiller amterne typisk krav om, at der øverst er 0,5 meter rene materialer, der er adskilt fra den underliggende forurening med signalnet. Der er dog også varianter med 25 eller 30 cm ren jord øverst. Der stilles typisk ikke krav om fjernelse af forurenede jord. I de tilfælde hvor bygherren ønsker at hindre kontakten til den forurenede jord gennem etablering af et befæstet

udeareal, så er amternes krav til bygherren typisk mindre omfattende, end hvad der gælder for arealer, hvor der er direkte kontakt med den forurenede jord.

Set i forhold til amternes praksis må man således konstatere, at kriteriegruppens forslag ikke kan betragtes som en skærkelse.

3.4 Mulighed for særlige krav til børneinstitutioner

Jordforureningsgruppen vurderer, at kommunerne allerede i dag i deres egen- skab af daginstitutionsmyndighed har mulighed for at stille krav til indretningen af udearealer i eksisterende børneinstitutioner. Med henblik på at sikre, at kommunen har den fornødne hjemmel, foreslås en ændring af § 68, stk. 4, således at en kommunalbestyrelse kan gennemføre undersøgelser og afværgeforanstaltninger på forurenede arealer. Bestemmelsen er i dag begrænset til kortlagte arealer. Med henblik på at give regionen en tilsvarende mulighed foreslås en tilføjelse i § 17, stk. 1, således at regionen kan udføre undersøgelser og oprydninger på lettere forurenede børneinstitutioner.

3.5 Generel rådgivning om de sundhedsmæssige konsekvenser af forureningen

Kriteriegruppen fastslår i sin rapport, at de sundhedsmæssige effekter af de lavmobile stoffer, som foreslås taget ud af kortlægningen, ligger i den lave ende, når man sammenligner med risiko fra andre kilder. Betydningen af at informere om og gennemføre tiltag, som kan nedsætte eksponeringen for lavmobile stoffer i disse koncentrationer, er således nedtonet i kriteriegruppens forslag sammenlignet med den nuværende rådgivningsindsats efter jordforureningsloven (anbefalinger), hvor rådgivningen kan gøre det ud for en afskæring af lettere forurenede jord. Borgerne skal dog fortsat efter kriteriegruppens forslag have generel rådgivning om betydningen af forureningen, så de har mulighed for at nedbringe kontakten til jorden.

På denne baggrund mener jordforureningsgruppen ikke, at det er nødvendigt at rådgive borgerne i de klassificerede områder individuelt. Det anbefales, at der skal ske en generel rådgivning af borgerne i byzone om betydningen af den lettere forurening. Jordforureningsgruppen finder, at opgaven mest hensigtsmæssigt kan lægges hos regionerne, som også står for anbefalingerne om anvendelsen af de kortlagte arealer. Kommunerne får ingen opgaver i forbindelse med orienteringen af borgerne om den lettere forurenede jord.

Jordforureningsgruppen anbefaler, at Miljøstyrelsen i samarbejde med Sundhedsstyrelsen udarbejder generelt materiale, som kan anvendes af regionerne.

Det skal præciseres i materialet, at det er regionerne, der har opgaven, så det bliver klart for borgerne, hvilken myndighed, de skal henvende sig til.

3.6 Handlepligten på alment tilgængelige udendørsarealer

Kriteriegruppen har ikke foreslået, at handlepligten skal bevares i de klassificerede områder.

Handlepligten er i den gældende lov tænkt at finde anvendelse på arealer, især lettere forurenede, hvor der ikke skal være nogen offentlig indsats, og hvor det ikke er ejeren selv, der er bruger af arealet, idet man er gået ud fra, at f.eks. udlejer ikke vil være lige så motiveret til at følge rådgivning om at foretage afskærende foranstaltninger, som hvis han selv var bruger af arealet. En bestemmelse i den eksisterende lov om, at der kan udarbejdes generelle regler om handlepligt, var tænkt til anvendelse på diffust forurenede arealer. Både påbudsmuligheden og muligheden for generelle regler har haft meget begrænset anvendelse, hvilket dels kan forklares ved, at de diffust forurenede arealer ikke er blevet kortlagt. Hertil kommer, at bestemmelsen har begrænset virkning, fordi det er forudsat, at der kun kan påbydes mindre omkostningskrævende foranstaltninger.

I betragtning af, at kriteriegruppen har nedtonet betydningen af at informere om og gennemføre tiltag, som kan nedsætte eksponeringen for lavmobile stoffer under niveauet for oprydning, er det naturligt, at også handlepligten nedtones eller fjernes.

Når handlepligten ikke gælder i de klassificerede områder, er der tale om en lempelse i forhold til nugældende lov.

3.7 Den enkelte grundejers mulighed for at komme ud af det klassificerede område

Jordforureningsgruppen har drøftet, om der skal være mulighed for, at den enkelte ejer kan komme ”ud af området”.

I givet fald ville det betyde, at det skulle offentliggøres i regulativerne, hvilke enkeltejendomme, der er udtaget. Dette ville minde om den bestemmelse, der er for kortlagte ejendomme, om at de enkelte ejendomme skal have forureningsoplysningerne offentliggjort i matrikelregisteret, dog med modsat fortegn. Jordforureningsgruppen finder, at dette vil være i modstrid med forudsætningen om, at den lettere forurening ikke længere skal kortlægges som enkelt-ejendomme.

Der er imidlertid en anden mulighed for den ejer af en enkelt-ejendom, som gerne på forhånd vil vide, hvilke udgifter han i givet fald kan få i en kommende byggesag eller jordflytningssag. Han kan lade sin grund undersøge, og hvis undersøgelsen viser, at grunden ikke er forurenede, kan han se frem til at få minimale udgifter i forbindelse med en kommende sag.

Jordforureningsgruppen anbefaler på denne baggrund en mindre vidtgående bestemmelse i form af en generel bestemmelse om, at regionsrådet efter anmodning fra en ejer, der selv har foretaget en forureningsundersøgelse, skal afgive en erklæring om ejendommens forureningsstilstand i det omfang, forureningsundersøgelsen giver mulighed herfor.

Det må forventes, at bestemmelsen bl.a. vil blive anvendt i forbindelse med ovennævnte bestemmelse om krav til nybyggeri m.v. En erklæring, som siger, at en grund er uforurenede, vil betyde, at der ikke er behov for foranstaltninger i forbindelse med nybyggeri.

Regionen skal underrette kommunen, når der er meddelt en erklæring.

4. Muligheder for at forenkle reglerne om flytning af jord

4.1 Anmeldepligten for flytning af jord

Anmeldepligten fremgår af lov om forurennet jord, § 50, stk. 2. Ifølge denne bestemmelse skal opgravning og flytning af forurennet jord og jord fra en kortlagt ejendom, en kortlagt del af en ejendom eller et areal, som anvendes til offentlig vej, anmeldes til kommunalbestyrelsen. Anmeldepligten er endvidere reguleret i en bekendtgørelse.²

Jordforureningsgruppen har fået Hedeselskabet Miljø og Energi (HME) til spørge kommunerne om bl.a. antallet af anmeldelser og størrelsen af jordflytningerne i 2004. Det kan skønnes ud fra undersøgelsen, at der i 2004 blev anmeldt ca. 11.700 jordflytninger. Ud fra en tidligere undersøgelse fra 2001 kan det skønnes, at der dette år blev anmeldt ca. 6.500 jordflytninger.

De samlede, anmeldte jordmængder blev i 2004-undersøgelsen anslået til 2,7 mio. m³, mens den i 2001-undersøgelsen blev anslået til 4,1 mio. m³. Hvorvidt der er tale om et reelt fald i perioden 2001-2004 kan ikke afgøres med sikkerhed. Der er formentlig tale om, at jordmængderne svinger fra år til år.

Stigningen i antallet af anmeldte jordflytninger sammenholdt med en konstant eller faldende mængde anmeldt jord kan kun forklares ved, at den gennemsnitlige jordmængde pr. anmeldelse er faldet. Det kan ikke afgøres, om der er kommet flere af de små, eller om de store er blevet mindre.

Tabel 4.1 viser fordelingen på størrelsen af de anmeldte jordflytninger i 2004.

Antal anmeldelser af små jordmængder (under ca. 1 m ³)	10 %
Antal anmeldelser af jordmængder mellem 1 og 100 m ³	32 %
Antal anmeldelser af jordmængder mellem 100 og 200 m ³	24 %
Antal anmeldelser af jordmængder mellem 200 og 300 m ³	20 %
Antal anmeldelser af store jordmængder (over ca. 300 m ³)	14 %
Samlet antal anmeldelser	100 %

Tabel 4.1: Størrelsesfordelingen af anmeldte jordflytninger i 2004

Tabel 4.2 viser fordelingen af anmeldelser på arealtyper.

	Antal anmeldelser
fra ikke kortlagte arealer	40%
fra kortlagte arealer	18%
fra offentlige vejarealer	42%
I alt	100%

Tabel 4.2. Procentvis fordeling af antal anmeldelser på arealtyper i 2004.

² Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 675 af 27. juni 2000 om anmeldelse af flytning af forurennet jord og jord fra forureningskortlagte arealer og offentligt vejareal.

4.2 Jordforureningsgruppens forslag

Jordforureningsgruppen har sigtet imod en model, hvor antallet af konkrete sager bliver mindre, og de enkelte sager så vidt muligt bliver enklere, uden at det går ud over miljø og sundhed. Dette vil også lette jordflytningen for byggeriets aktører.

I de nuværende regler kræver hver jordflytning en konkret sagsbehandling. Udgangspunktet for jordforureningsgruppens forslag er, at anmeldepligten bevares i de klassificerede områder, idet kommunen dog kan fastsætte bagatelgrænser, som undtager små jordmængder. Derudover indføres forskellige muligheder for, at kommunerne i regulativer kan forenkle sagsbehandlingen.

4.3 Kommunalt udspil

De kommunale repræsentanter i jordforureningsgruppen har foreslået, at der igangsættes et arbejde med at udarbejde et konkret system, der kan være med til at sikre en bedre og enklere regulering af flytninger af forurenede jord.

Som et led i arbejdet i jordforureningsgruppen har KL og Københavns Kommune udarbejdet et sæt overordnede retningslinier for et senere arbejde.

Det indgår i forslaget, at

- jord fra arealer i byzone er klassificeret som let forurenede og er anmeldelig, medmindre andet er bestemt i et kommunalt jordregulativ
- jordstyringen forenkles, så langt de fleste jordflytninger kan foregå efter generelle regler i kommunens jordregulativ, dvs. uden konkret sagsbehandling og ventetid
- regulativerne skal indeholde forskrifter for prøvetagning og analyse til belysning af forureningsindholdet af jord, der ønskes flyttet
- der indføres generelle nationale regler for den forurenede jord i form af definition af forskellige jordklasser, som angiver forureningsgraden
- modtagesteder skal påtage sig et reelt ansvar for jordens videre håndtering. Dette ansvar kan f.eks. udmøntes i, at de alene må modtage den jord, som de er miljøgodkendte til at kunne behandle og dermed i sidste ende skal afvise jorden, såfremt den modtagne jord ikke kan behandles. For at sikre dette, er det nødvendigt, at de er forpligtet til at give anvisningskommunen besked herom. Kommunerne bør endvidere kunne indgå privatretlige aftaler med anlæggene til regulering af de kommunale miljømål fastsat i regulativet

- transportørerne må ikke sammenblende forskellige jordklasser, og de må ikke transportere jorden, såfremt jorden ikke svarer til den jordklasse, som er angivet af bygherren/ejeren
- der åbnes op for it-baserede anmeldelsesløsninger
- der skal i tilknytning hertil skabes en øget mulighed for kapacitet til genanvendelse af let forurenede jord

Ved udarbejdelsen af regulativerne foreslår kommunerne, at der tages udgangspunkt i følgende overordnede retningslinier:

- en standard-del, der er obligatorisk, der beskriver hjemlen for regulativet, forskellige definitioner og hvilke myndigheder, der administrerer regulativet
- en obligatorisk del, der beskriver eventuelle miljømål og anvisningsordningerne, f.eks. hvor de forskellige jordklasser anvises til
- en valgfri del, der kan være uddybende i forhold til beskrivelsen af anvisningsordningerne for eksempel forskellige krav til transportører om indberetning af data

Det kommunale forslag til retningslinjer er vedlagt som bilag 5. Miljøstyrelsen har taget forbehold for nogle af de meget individuelle, kommunale initiativer i forslaget.

Jordforureningsgruppen er enig om, at lovforslaget skal udformes sådan, at der med de nye hjemler, i kombination med de allerede eksisterende hjemler i lovens kapitel 6 bliver tilvejebragt det fornødne grundlag for, at kommunernes forslag i givet fald vil kunne gennemføres. Der bliver således indført hjemler til, at miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af kommunale regulativer samt om offentliggørelse og høringsprocedure i forbindelse med udarbejdelsen af kommunale regulativer. Herunder:

- at der i nærmere definerede delarealer ikke skal udtages analyse af jorden,
- at ved flytning af mange små jordmængder fra samme ensartet forurenede areal, kan anmeldelse ske én gang for alle for en samtidig angiven begrænset tidsperiode,
- at små jordmængder, under en fastsat bagatelgrænse er undtaget fra kravet om anmeldelse,
- at der skal være mulighed for at anmelde samtidig med, at jorden flyttes
- at 4 ugers fristen under nærmere betingelser ophæves, og
- at jord fra vejarealer kan få en særlig anmeldeordning.

Der indføres anmeldeligt ved fraførsel af jord fra godkendte modtageanlæg for jord. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelse kan ske samtidig med aflevering af jorden til et godkendt modtageanlæg for jord.

4.4 Erfaringer fra Københavns og Århus Kommuner

Københavns og Århus Kommuner har forelagt deres hidtidige erfaringer med jordstyring for jordforureningsgruppen i både mundtlig og skriftlig form, samt deres detaljerede anbefalinger for det videre arbejde. De 2 kommunernes skriftlige udspil er vedlagt som bilag 6 og 7.

4.5 Forslag om at arbejde videre med regler om flytning af forurennet jord

Jordforureningsgruppen foreslår, at der i forlængelse af Jordforureningsgruppen nedsættes et udvalg bestående af Miljøstyrelsen og de kommunale organisationer med inddragelse af Dansk Byggeri og andre relevante organisationer, som repræsenterer både entreprenører, transportører og modtagere af jord. Udvalget skal arbejde videre med at forenkle og forbedre reglerne om flytning af jord, herunder også reglerne om genanvendelse af lettere forurennet jord. I første omgang skal udvalget udarbejde forslag til de nødvendige vejledninger og bekendtgørelser om kommunernes kontrol med flytning af jord, som skal ligge klar, når den foreslåede lovændring træder i kraft.

5. Forureningens og kortlægningens betydning for værditabet

Jordforureningsgruppen har med udgangspunkt i en undersøgelse af, hvor stort værditabet er på forurenede og muligt forurenede ejendomme, som Miljøstyrelsen har fået foretaget i samarbejde med Amternes Videnscenter for Jordforurening, drøftet, i hvilket omfang kortlægningen af forurenede ejendomme giver anledning til værditab, herunder nedslag i grundværdien og ejendomsværdien. Undersøgelsen indbefatter også en analyse af værditabet på ejendomme, hvor der efter en oprensning er efterladt restforurening, i forhold til ejendomme, der har fået en total oprensning.

ToldSkat har i "Vurderingsvejledningen 2005-2" udarbejdet retningslinier for tildeling af nedslag i ejendomsvurderingen for forurenede ejendomme (bilag 8). Det fremgår af vejledningen, at vurderingsmyndighederne skal foretage en konkret vurdering af den enkelte ejendom og f.eks. inddrage, hvorledes placeringen af forureningen påvirker en effektiv udnyttelse ejendommen. I praksis gives der sjældent nedslag for forurening for ejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 1. Undersøgelsen viser, at antallet af handler, hvor der var givet nedslag i grundværdi/ejendomsværdi, var lavt og derfor ikke gav grundlag for en nærmere analyse af nedslagene i grundværdi/ejendomsværdi. Undersøgelsen fokuserer derfor på det relative værditab ved ejendomme, der har været berørt af forurening, sammenlignet ejendomme, der ikke har været berørt af forurening. Undersøgelsen bygger på sammenkørsel af registre med oplysninger om forureninger og mulige forureninger i perioden 1996-2003 med handelspriser fra ToldSkats databaser over vurderinger og handelspriser.

Undersøgelsen viser, at der i perioden 1996-2003 er et varierende værditab på gennemsnitlig mellem 0 og ca. 10% på handlede boligejendomme, hvor der er mistanke om forurening, eller hvor der er eller har været forurening. Værditabet varierer i forhold til forureningens status (mistanke om forurening, konstateret forurening, restforurening efter oprydning eller undersøgt uden fund), beliggenheden, formen for bolig samt efter, om forureningen skal ryddes op som en del af den offentlig indsats med værditabsordningen eller med Oliebranchens Miljøpulje.

Ifølge undersøgelsen er det gennemsnitlige værditab i kr. pr. 1 mio. kr. (ejendomsvurdering) alt efter forureningens status:

- Mistanke om forurening: 57.000 kr.
- Forurenede: 21.000 kr.
- Oprenset: 1.000 kr.
- Restforurening: 70.000 kr.

- Undersøgt uden fund: 78.000 kr.

Værditabet på ejendomme, hvor der er mistanke om forurening, er større end værditabet på ejendomme, hvor forureningen allerede er konstateret, men endnu ikke ryddet op. Således mindskes værditabet, når en ejendoms kortlægningsstatus ændres fra vidensniveau 1 til vidensniveau 2. Viden om forureningsforholdene mindsker altså værditabet.

Jordforureningsgruppen finder, at dette understøtter gruppens forslag om at ændre den såkaldte 2-årsregel til en 1-årsregel, således at der højst må gå 1 år, fra en ejer af en boligejendom, der er kortlagt på vidensniveau 1, har anmodet om at få afklaret, om ejendommen skal kortlægges på vidensniveau 2, til afgørelsen træffes. Tilsvarende kan det bidrage til at nedbringe værditabet, at jordforureningsgruppen har peget på, at vidensniveau 1-kortlægningen i nogle tilfælde kan springes over for boligejendomme.

Ligeledes vil forslaget om at nuancere kortlægningen kunne medvirke til at mindske værditabet, idet nuanceringen er med til at formidle viden i en let tilgængelig form om forureningsforholdene.

Jordforureningsgruppen har diskuteret, om et af de forhold, der havde stor betydning for værditabet, var, om der var tale om en enkelt forurenede ejendom, eller om ejendommen var beliggende inden for et større forureningspåvirket område, som f.eks. et diffust påvirket område. Realkreditrådet, som deltog i denne diskussion, antog, at der kunne være en værditabseffekt omkring grænsen for det udpegede område, uanset om det var ældre byområder eller hele byzonen, der blev udpeget, idet myndighederne hermed indførte en grænse, som ikke var der i forvejen. Blandt andet foranlediget af denne diskussion har jordforureningsgruppen foreslået, at områdeklassificeringen etableres som et enkelt system uden for mange grænser mellem ”områdeklassificerede” og ”ikke-områdeklassificerede” for at mindske værditabsproblematikken mest muligt.

Miljøstyrelsens undersøgelse forholder sig kun til værditab på boligejendomme, der er blevet handlet. Også på ikke-handlede ejendomme kan der være værditab, og dette kan være netop årsagen til, at en ejendom ikke kan sælges, eller at der ikke kan opnås kreditforeningsbelåning.

Jordforureningsgruppen foreslår derfor, at der laves en opfølgende undersøgelse om 2-3 år. En sådan undersøgelse kan fastslå udviklingen på området og om mu-

ligt medtage problemstillinger såsom værditabet på ejendomme, der ikke handles.

6. Håndtering af information og viden

6.1 Håndtering af information om kortlagte ejendomme

Underretning af ejeren

I henhold til jordforureningslovens § 12 skal amtet give skriftlig underretning om den endelige kortlægning af et areal på vidensniveau 1 eller 2 til ejere af ejendomme inden for det kortlagte areal. Ejere skal underrette lejere om amtets afgørelse om kortlægning. Amtet kan træffe nærmere afgørelse om, at ejers underretning af lejere skal ske på en nærmere fastsat måde.

I henhold til § 13, stk. 2, skal amtet også give skriftlig underretning, når et areal udgår af kortlægningen.

Underretningen af ejer om, at hans ejendom, eller dele af denne, er kortlagt, skal, i overensstemmelse med forvaltningsloven, i tilstrækkeligt omfang ledsages af relevante oplysninger om, hvilke begrænsninger, pligter, rettigheder og forventninger, den konkrete kortlægning medfører.

Offentliggørelse af kortlægning

Bestemmelsen om indlæggelse i matrikelregister i jordforureningslovens § 14 afløser den tidligere lov om affaldsdepoter, hvor forurening skulle tinglyses på ejendommen. Kortlægningen efter jordforureningsloven tinglyses ikke, men noteres i tingbogen. I modsætning til tinglysning har noteringen ikke selvstændig retsvirkning. Noteringen i tingbogen har alene til formål at oplyse om, at der er en kortlægning på ejendommen.

Formålet med indlæggelsen i matrikelregister er at offentliggøre kortlægningsoplysningerne for en bredere kreds, f.eks. ejendomsmæglere, potentielle købere af ejendommen, kreditforeninger, entreprenører og lejere.

Med jordforureningslovens § 14 er der således skabt sikkerhed for tilstrækkelig videreformidling af information om kortlagte ejendomme. Hvis man ønsker nærmere detaljer om de forureningskilder eller den forurening, som er kortlagt på ejendommen, kan man rette henvendelse til myndighederne, primært amtet (efter kommunalreformen regionen), som efter de gældende regler om aktindsigt skal give de oplysninger, som ligger på sagen. Der er således udleveringspligt for mindst de samme oplysninger, som er sendt til ejeren.

Nuanceringssystemet, som i dag er frivilligt for det enkelte amt, men som med jordforureningsgruppens forslag indføres i loven, vil yderligere lette formidlingen af den nødvendige viden.

6.2 Hvad betyder områdeklassificeringen for formidling af information og viden?

Når lettere forurenede ejendomme ikke længere skal kortlægges, forsvinder den sikkerhed for formidling af oplysninger, som ligger i de ovenfor beskrevne bestemmelser i §§ 12-14. Eksempelvis ligger det i jordforureningsgruppens forenklingsforslag, at der ikke skal ske individuel underretning af den enkelte ejer om de regulativer, som fastlægger, hvor der er anmeldeligt ved jordflytning.

Den enkelte ejer vil med jordforureningsgruppens forslag have forskellige muligheder for at vide, om hans ejendom er lettere forurenede.

For det første vil det være muligt via de offentligt tilgængelige regulativer at kontrollere, om den konkrete ejendom ligger inden for eller uden for de områder, hvor der er anmeldeligt ved jordflytning.

For det andet har ejeren en ret til at få en erklæring fra regionen om ejendommens forureningstilstand, når han selv har foretaget en forureningsundersøgelse.

Endelig vil der være ejendomme, hvor der har været en forurenings sag, f.eks. en påbudssag eller en undersøgelses- eller oprensningssag. Ejeren vil efter gældende regler om aktindsigt have adgang til alle sagsakter. Efter de almindelige regler om handel med fast ejendom har han ved salg pligt til at oplyse køber om en eventuel restforurening. Hvis en ny ejer vil være helt sikker, kan denne få sagsoplysningerne ved henvendelse til myndighederne.

Hvis grunden har været undersøgt i forbindelse med myndighedernes kortlægningsarbejde, er der også tale om en forurenings sag fra det tidspunkt, hvor ejeren får brev om, at der foreligger tilstrækkelig viden, jf. bestemmelsen i vedlagte udkast til lovforslag om 2 års-fristen frem til afgørelse om kortlægning. I disse tilfælde kan det ikke konkluderes på grundlag af sagsoplysningerne, om ejendommen faktisk er forurenede, da myndighederne jo netop ikke er nået frem til afgørelsen om kortlægning eller ej.

Offentligheden i øvrigt, dvs. ejendomsmæglere, potentielle købere af ejendommen, kreditforeninger, entreprenører og lejere, har ligeledes mulighed for at kon-

trollere, om den konkrete ejendom ligger inden for eller uden for de områder, hvor der er anmeldeligt ved jordflytning. De har endvidere mulighed for at få aktindsigt, hvis der har været en forureningssag på den pågældende ejendom.

Myndighederne kan lægge sagsoplysninger om de enkelte ejendomme ud på hjemmesiden. Dette vil betyde en lettelse for myndighederne, idet erfaringen viser, at antallet af henvendelser falder, når oplysningerne er tilgængelige på hjemmesiden.

6.3 Hvordan får borgerne information om betydningen af forureningen?

Som det fremgår af afsnit 3, mener jordforureningsgruppen ikke, at det er nødvendigt at rådgive borgerne i de klassificerede områder individuelt om betydningen af forureningen. Gruppen anbefaler, at der skal ske en generel rådgivning af borgerne i byzone om betydningen af den lettere forurening. Anbefalingen har baggrund i kriteriegruppens rapport, hvori betydningen af at informere om og gennemføre tiltag, som kan nedsætte eksponeringen for lavmobile stoffer i de lettere koncentrationer, er nedtonet

Den generelle rådgivning betyder, at modtageren selv skal vide, om den er relevant for netop ham. Han har de ovenfor beskrevne muligheder for at undersøge, om jorden på en konkret boligejendom er lettere forurennet.

Dog foreslår jordforureningsgruppen, at ejere af enkeltejendomme uden for de klassificerede områder, hvor der har været en forureningssag, hvoraf det fremgår at ejendommen er lettere forurennet, får tilsendt rådgivningsmateriale på adressen. Dette er nærmere beskrevet i næste afsnit.

6.4 Lettere forurenede enkeltejendomme uden for de klassificerede områder

Jordforureningsgruppen har valgt som udgangspunkt, at der ikke skal være krav om, at myndighederne skal opspore alle lettere forurenede punktkilder. Det er således kun i de tilfælde, hvor myndighederne ad anden vej har viden om, at en grund er lettere forurennet, at det skal meddeles ejeren, at grunden er lettere forurennet.

Som det fremgår ovenfor, foreslår jordforureningsgruppen, at ejeren i forbindelse med forureningssagen, hvor det fremgår af sagsoplysningerne, at ejendommen er lettere forurennet, i et brev fra myndighederne informeres om, at der er anmelde-

pligt for flytning af lettere forurenede jord. Ejeren skal endvidere i forbindelse med sagen have tilsendt generel rådgivning om forureningsrisiko m.v. Ejeren har pligt til at meddele køber i forbindelse med salg, at der har været en forurenings-sag.

I øvrigt vil der, ligesom ovenfor, efter forvaltningslovens bestemmelser være adgang til alle sagsoplysninger.

6.5 Utilgængelig forurening og olieforurening m.v.

Som det fremgår af afsnit 2, anbefaler jordforureningsgruppen, at utilgængelig stærkere forurening og forurening med olie og andre mobile forureningsstoffer fortsat kortlægges. Dermed bevares den sikkerhed for formidling af oplysninger om den stærkere forurening, som ligger i de ovenfor beskrevne bestemmelser i §§ 12-14.

Den stærkere forurening har ikke været omfattet af kriteriegruppens anbefalinger, og jordforureningsgruppen mener ikke, der er basis for den samme lempelse, som ovenfor er beskrevet for den lettere forurening.

7. Valg af samlet løsning

Jordforureningsgruppen har valgt en samlet løsning, som er indarbejdet i vedlagte udkast til lovforslag (bilag 9).

7.1 Forslag, som er indarbejdet i udkastet

Ikrafttrædelsestidspunkt:

1. januar 2007

Kortlægning:

Ændring af kortlægningskriteriet

Arealer, hvor der kun er lettere forurenede jord, kortlægges ikke.

Udtagning af allerede kortlagte ejendomme

Regionen skal inden for 18 måneder gennemgå allerede kortlagte arealer med henblik på udtagning af lettere forurenede arealer.

2 års-regel frem til vidensniveau 1

Når regionsrådet har tilstrækkelig viden om et bestemt areal, der anvendes til bolig, til at kunne påbegynde en vurdering af, om betingelserne for kortlægning er opfyldt, skal en afgørelse træffes inden for 2 år.

Regionsrådet meddeler ejeren af arealet, at den tilstrækkelige viden foreligger.

1 års-regel frem til vidensniveau 2

Den eksisterende 2 års-regel frem til vidensniveau 2 ændres til en 1 års-regel efter et års overgangsperiode.

Nuancering af kortlægningen

I forbindelse med beslutning om kortlægning på vidensniveau 2 af en boligejendom skal regionsrådet nuancere ejendommen efter, hvilken risiko, forureningen udgør for anvendelsen til bolig. En tilsvarende nuancering skal ske efter anmodning, hvis en kortlagt ejendom overgår fra anden anvendelse til boliganvendelse.

Regionsrådet skal, når der foreligger videregående undersøgelser eller nye relevante oplysninger, revidere nuanceringen.

Boligejendomme, som ved lovens ikrafttrædelse er kortlagt på vidensniveau 2, skal nuanceres efter anmodning fra ejeren.

Ret til erklæring om ejendommens forureningstilstand

Regionsrådet skal efter anmodning fra en ejer, der selv har foretaget en forureningsundersøgelse, afgive en erklæring om ejendommens forureningstilstand i det omfang som forureningsundersøgelsen giver mulighed herfor.

Rådgivning af borgerne om forureningstilstanden:

Regionsrådet skal offentliggøre generel rådgivning om betydningen for borgerne af arealer med jord, der er lettere forurenede.

Krav til nybyggeri af bolig m.v.

Hvis anvendelsen af et areal ændres til bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads, skal ejeren eller brugeren sørge for, at de øverste 50 cm jord er uforurenede eller etableret med varig, fast belægning. Det samme gælder ved bygge- og anlægsarbejder på et areal, der anvendes til et af de nævnte formål, dog ikke bygge- og anlægsarbejder, som en parcelhusejer udfører eller lader udføre på sin ejendom. Det uforurenede lag eller belægningen skal være til stede, inden arealet tages i brug til de nævnte formål.

Det uforurenede lag skal opretholdes, så længe arealet anvendes til de nævnte formål. Forpligtelsen påhviler den til enhver til værende ejer eller bruger af arealet.

Jordflytning:

Områdeklassificeringen

Hvor anmelderpligten for flytning af jord i dag gælder for "forurenede jord og jord fra en kortlagt ejendom, en kortlagt del af en ejendom eller et areal, som anvendes til offentlig vej" skal den med forslaget også gælde inden for de arealer, som områdeklassificeres.

Som udgangspunkt områdeklassificeres alle arealer i byzone. Kommunalbestyrelsen kan dog i regulativer fjerne anmelderpligten i større, sammenhængende delområder, når der er en velbegrundet formodning om, at jorden i delområderne er uforurenede. Kommunalbestyrelsen kan endvidere i regulativer indføre anmelderpligt i større, sammenhængende områder uden for byzone, når der er en velbegrundet formodning om, at jorden i områderne er forurenede over niveauet for forebyggelse. Det vil typisk være områder påvirket af industri og trafik, men også fyldjordsområder kan inddrages.

Kommunerne får en frist på et år efter lovens ikrafttræden til at udarbejde regulativerne.

Regler om anmeldepligt i relation til godkendte modtageanlæg for jord

Der indføres anmeldepligt ved fraførsel af jord fra godkendte modtageanlæg for jord. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelse kan ske samtidig med aflevering af jorden til et godkendt modtageanlæg for jord.

Regler om, hvorledes anmeldepligten kan forenkles i regulativer

Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af kommunale regulativer samt om offentliggørelse og høringsprocedure i forbindelse med udarbejdelsen af kommunale regulativer. Herunder:

- at der i nærmere definerede delarealer ikke skal udtages analyse af jorden,
- at ved flytning af mange små jordmængder fra samme ensartet forurenede areal, kan anmeldelse ske én gang for alle for en samtidig angiven begrænset tidsperiode,
- at små jordmængder, under en fastsat bagatelgrænse er undtaget fra kravet om anmeldelse, og
- at der skal være mulighed for at anmelde samtidig med, at jorden flyttes.
- at 4 ugers fristen under nærmere betingelser ophæves
- at jord fra vejarealer kan få en særlig anmeldeordning

7.2 Forslag, som er en nødvendige for at lovforslaget kan få virkning

- Ændring af bekendtgørelsen om anmeldelse af jordflytninger med henblik på yderligere forenkling, bl.a. regler om, at anmeldelse kan ske samtidig med aflevering af jorden til et godkendt modtageanlæg for jord.
- Regler om kommunernes udarbejdelse af regulativer
- Der nedsættes et udvalg bestående af Miljøstyrelsen og de kommunale organisationer med inddragelse af Dansk Byggeri og andre relevante organisationer, som repræsenterer både entreprenører, transportører og modtagere af jord. Udvalget skal i første omgang komme med forslag til ovennævnte regler.
- Lille konsekvensændring af genanvendelsesbekendtgørelsen: Bilag 1 skal ændres, således at jord fra klassificerede områder er omfattet af bekendtgørelsen.

7.3 Anbefalinger fra jordforureningsgruppen i øvrigt

- Miljøstyrelsen udarbejder en vejledning om nuancering af kortlægningen

- Miljøstyrelsen udarbejder en vejledning om bagatelgrænser for kortlægning
- Der arbejdes videre med at definere lav-mobile oliestoffer og fastsætte afskæringskriterier for disse.
- Udvalget, som er nævnt under 7.2, arbejder videre med at forenkle og forbedre reglerne om flytning af jord, herunder også reglerne om genanvendelse af lettere forurenede jord.

8. Konsekvenser af jordforureningsgruppens forslag

8.1 Konsekvenser for regioner og kommuner

8.1.1 Indledende bemærkninger

De kommunale parter i jordforureningsgruppen er kommet med forskellige input til de økonomiske skøn, men har ikke taget stilling til mellemregningerne og de endelige skøn. De økonomiske konsekvenser, som er nævnt i det følgende, er således Miljøstyrelsens skøn. Der er tale om helt foreløbige skøn.

8.1.2 Sammenfattende tabeller

I tabel 8.1 er der set bort fra de ændringer, som er udgiftsneutrale.

Ændring	Positive konsekvenser /mindreudgifter	Negative konsekvenser /merudgifter
Lettere forurenede arealer skal ikke længere kortlægges (R)	230 mio. kr. for punktkilder 690 mio. kr. for diffus forurening	
Udtagning af allerede kortlagte arealer (R)		9 mio. kr.
Underretning af ejere i forbindelse med 2 års-reglen frem til V1 (R)		55.000 sager x 15 minutter = 10,7 årsværk = 5,7 mio. kr.
Nuancering af eksisterende kortlagte ejendomme på anmodning (R)		2,8 mio. kr. over 5 år
Ret til erklæring om ejendommens forureningstand (R)		440 sager pr. år á 6 timer = 1 mio. kr. pr. år
Krav til nybyggeri af bolig m.v. mv. (K)		0,6 mio. kr. pr. år til henvendelser og tilsynsbesøg
Udarbejdelse, ikraftsættelse og borgerkontakt i forb. m. regulativer (K)		Ca. 30 mio. kr. Tallet er et foreløbigt skøn, som kvalificeres, når bekendtgørelse og evt. vejledning er udarbejdet.
Forenkling af anmeldepligten (K)	Der vil være besparelser, når anmelderbekendtgørelsen er ændret.	

(R): Opgaven ligger hos regionerne

(K): Opgaven ligger hos kommunerne

Tabel 8.1: Konsekvenser af jordforureningsgruppens forslag

I tabel 8.2, 8.3 og 8.4 er vist Miljøstyrelsens skøn over konsekvenserne fordelt over en årrække for hhv. regionerne og kommunerne.

	2007	2008	2009-2011	2012-2015	2016 –
Kortlægning*	57,8	60,8	63,8	64,4	33
Udtagning af allerede kortlagte ejendomme	6	3	0	0	0
Underretning af ejere i forb. m. 2 års-reglen	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Nuancering af allerede kortlagte grunde på anmodning	0,6	0,6	0,6	0	0
Erklæring om ejendommens forureningstilstand	1	1	1	1	1
Sum af ovennævnte	66	66	66	66	34,6

*) 2003-niveau for kortlægning = 66 mio. kr.

Tabel 8.2 Udgifter for regionerne fordelt over årene, mio. kr. pr. år

	2007	2008	2009-2015	2016 –
Generel regel om krav til nybyggeri m.v.	0,6	0,6	0,6	0,6
Anmeldepligten	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Sum af ovennævnte	0	0	0	0

Tabel 8.3 Merudgifter for kommunerne som følge af forslaget, fordelt over årene, mio. kr. pr. år

Det skal undersøges, om kommunernes opgave med at udarbejde regulativer samt ikrafttrædelse og borgerkontakt i forbindelse hermed kan finansieres med gebyrer. Miljøstyrelsen mener, at der er hjemmel til dette i miljøbeskyttelseslovens § 48. Tabel 8.4 viser de merudgifter, som ventes at kunne gebyrfinansieres.

	2007	2008	2009	2010-2015	2016-
Udarbejdelse, ikraftsættelse og borgerkontakt i forbindelse med regulativer	7	5	3	1	1

Tabel 8.4. Merudgifter for kommunerne til gennemførelse af områdeklassificeringen. Mio. kr. pr. år.

Det skal undersøges, hvorvidt udgifterne kan gebyrfinansieres.

I det følgende gennemgås beregningsgrundlaget mere detaljeret.

8.1.3 Ændring af kortlægningskriteriet for lav-mobile stoffer

De lettere forurenede ejendomme skal ikke længere kortlægges. Der spares udgifter på langt sigt for såvel punktkilder som diffus forurening, som skulle have været kortlagt, hvis loven ikke var blevet ændret. Besparelsen er i kriteriegruppens rapport vurderet til 260 mio. kr. for punktkilder og 750 mio. kr. for diffus forurening, inklusiv konsekvenserne af at ændre tjærekriteriet. Hvis det forudsættes, at tjærekriteriet er ændret på forhånd, bliver tallene: 230 mio. kr. i besparelse for punktkilder og 690 mio. kr. i besparelse for diffus forurening.

Punktkilder

Skønnet på 260 mio. kr. for punktkilder har primært baggrund i tal fra Notat af 10. oktober 2003 fra Amternes Videncenter for Jordforurening (AVJ): ”Opgaver og ressourceforbrug i forbindelse med Lov om forurennet jord”. Notatet var vedlagt som bilag til miljøministerens redegørelse om jordforureningsloven fra december 2003. Det er udledt af tallene i notatet, at der kan spares i størrelsesordenen 5.000 kortlægningsundersøgelser med tilhørende vidensniveau 1-kortlægning, når grunde med lettere forurenede punktkilder ikke længere skal kortlægges. Besparelsen ved lovændringen er beregnet som 5.000 multipliceret med en kortlægningsudgift pr. grund på 45.500 kr. (vidensniveau 1+vidensniveau 2), hvilket giver ca. 230 mio. kr. Hvis effekten af, at tjærekriteriet hæves, regnes med i samme omgang, multipliceres 5.700 grunde med 45.500 kr., hvilket giver 260 mio. kr.

Det er forudsat, at den gennemsnitlige enhedspris for en vidensniveau 1-kortlægning er 6.500 kr. Dette prisen pr. grund, som vidensniveau 1-kortlægges, idet udgifterne til dataindsamling og vurdering af de grunde, der efterfølgende ikke kortlægges, er inkluderet. Det er desuden forudsat, at den gennemsnitlige enhedspris for en vidensniveau 2-kortlægning er 39.000 kr. Dette er prisen pr. grund, som undersøges, inkl. udgifterne til underretning og offentliggørelse, også selv om grunden efterfølgende ikke kortlægges.

Diffus forurening

Skønnet for diffus jordforurening stammer fra AVJ's notat af 17. marts 2000: ”Vurdering af udgifter i forbindelse med Lov om jordforurening”. Efter en rundspørge til amterne har AVJ her skønnet de samlede udgifter til kortlægning af diffus jordforurening til 750 mio. kr.

Hvornår slår besparelsen igennem?

I forbindelse med kommuneforhandlingerne blev ressourcerne til kortlægningen opgjort til 66 mio. kr. pr. år hos regionerne.

Hvis der ikke kom en lovændring, ville dette beløb på et tidspunkt skulle anvendes til kortlægning af såvel punktkilder som diffus forurening (lettere forurening). Amterne har i dag nedprioriteret kortlægningen af de diffust forurenede ejendomme, indtil kortlægningen af de stærkere forurenede punktkilder er færdig. Man kunne f.eks. antage, at halvdelen af beløbet, svarende til 33 mio. kr. pr. år, fra år 2016 ville blive anvendt til kortlægning af diffus jordforurening. Ud fra dette foreløbige skøn vil det betyde, at der fra 2016 vil være en besparelse på 33 mio. kr. pr. år i regionernes ressourceforbrug til kortlægning.

8.1.4 Allerede kortlagte ejendomme, hvor forureningsniveauet ligger lavere end de nye kortlægningskriterier (lettere forurenede ejendomme), skal udtages af kortlægningen.

Omkostningerne er vurderet i kriteriegruppens rapport til 10 mio. kr., forudsat at ejendommene udtages i samme arbejdsgang som den udtagning, der skal ske som følge af ændringen af tjærekriterierne.

Med tjære-ændringen hæves kriteriet for benz(a)pyren fra 0,1 mg /kg jord til 0,3 mg/kg jord. Det betyder, at de kortlagte grunde, der ligger i intervallet mellem 0,1 og 0,3 mg benz(a)pyren/kg jord, skal udtages af kortlægningen. Dette er skønnet til 150. For at udtage disse 150 grunde, skal amterne/regionerne gennemgå oplysninger om ca. 2.000 kortlagte grunde, som er kortlagt pga. tjæreforurening, men hvor forureningsniveauet ikke kendes.

Lovændringen vil først og fremmest få betydning for grunde, der er forurenede med tjærestoffer (benz(a)pyren) og bly, idet disse stoffer er de helt dominerende immobile stoffer, især i de diffust forurenede områder. Med lovændringen hæves kortlægningskriteriet for bly fra 40 mg bly/kg jord til 400 mg bly/kg jord. Kortlægningskriteriet for tjære hæves – forudsat at tjærekriteriet er ændret på forhånd – fra 0,3 mg benz(a)pyren/kg jord til 3 mg benz(a)pyren/kg jord. Alt i alt forventes lovændringen at betyde, at ca. 1.000 grunde med punktkilder skal udtages af kortlægningen. For at udtage disse skal amterne gennemgå oplysninger om ca. 3.350 kortlagte grunde, som er kortlagt pga. bly- og/eller tjæreforurening, men hvor forureningsniveauet ikke kendes. Hvis gennemgangen slås sammen med den gennemgang, der udføres som følge af de ændrede tjærekriterier, vil der være besparelser at hente, idet amterne slipper for at gennemgå samme grund 2 gange. Hvis alle de tjæreforurenede grunde i intervallet 0,3 – 3 mg

benz(a)pyren/kg jord er udsortet på forhånd, vil der kun være ca. 1.500 blyforurenede tilbage til gennemgang.

Hvis udtagningen som følge af ændringen af tjærekriterierne er sket på forhånd (vurderet til 6 mio. kr.), vurderes omkostningerne at være 9 mio. kr. Hvis alle tjæreforurenede grunde er gennemgået på forhånd med henblik på begge ændringer, vil den resterende udtagning komme ned på 4 mio. kr.

I tabel 8.1 og 8.2 er der regnet med, at omkostningerne er 9 mio. kr. Udtagningen skal ske i løbet af 18 måneder. Der regnes med 6 mio. kr. første år og 3 mio. kr. andet år.

Amtsrådsforeningen har oplyst, at for sager, hvor arealet er tilstrækkeligt undersøgt, og arealet kan udtages, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 2 timer. Det er forudsat at der ikke fremkommer yderligere bemærkninger fra grundejer etc. Hvis alle sager var af denne uproblematisk type, ville de samlede udgifter være 2,8 mio. kr. Der er imidlertid en række tilfælde, hvor der bliver afledt yderligere ressourcer, der skal anvendes til at udføre undersøgelser for at afklare en V2-kortlægning. Med en enhedspris for en V2-undersøgelse på 25.000 kr. vil der inden for den af kriteriegruppen foreslåede ramme på 9 mio. kr. være råd til 248 undersøgelser.

8.1.5 Indførelse af en ny 2 års-regel frem til vidensniveau 1

For et flertal af amterne vil bestemmelsen ikke have konsekvenser, da de alligevel ville udføre kortlægningen af den enkelte boligejendom frem til vidensniveau 1 på under 2 år fra det tidspunkt, hvor de begynder at vurdere data om den pågældende ejendom. For 3 amter er der oplysninger om, at de ikke vil kunne opfylde 2 års-fristen. Efter kommunalreformen vil de pågældende 3 amter tilhøre hver sin region, og det forudsættes derfor, at 2 års-fristen vil kunne opfyldes ved omrokering af ressourcer mellem de forhenværende amter inden for regionen. Der kræves ekstra ressourcer til at underrette ejerne. I alt forventes der at være 55.000 sager, hvor ejerne skal underrettes. Hvis det tager 15 minutter for hver sag, vil det svare til 10,7 årsværk = 5,7 mio. kr. Det antages fordelt over 10 år, svarende til en udgift på 0,6 mio. kr. pr. år.

8.1.6 2 års-reglen frem til vidensniveau 2 ændres til en 1 års-regel efter et års overgangsperiode

Ændringen er udgifteneutral, idet den kun gælder på anmodning fra ejeren, og antallet af anmodninger er erfaringsmæssigt lavt.

8.1.7 Nuancering af kortlægningen

Bestemmelsen vil være udgiftsneutral for nye kortlægninger, idet der kun anvendes eksisterende data til nuanceringen. For eksisterende kortlægninger, som skal tages op på anmodning fra ejeren, kan der være en ekstra udgift.

Der var den 31/12 2004 kortlagt 3.299 lokaliteter med boligejendomme (incl. børneinst. Og off. Legepladser) på vidensniveau 2 (Redegørelse om jordforurening 2004).

Omregnet til ejendomme svarer det til ca. 6.600, opgjort som matrikelnumre. Der var i 2004 en tilvækst på 264 lokaliteter med boliganvendelse. Hvis det antages, at tilvæksten i antallet af kortlagte boligejendomme på vidensniveau 2 i 2005 og 2006 svarer til niveauet i 2004, vil der pr. 1/1 -07 være kortlagt yderligere ca. 525 lokaliteter med boligejendomme eller 1.050 matrikelnumre. Dvs. der er pr. 1.1-07 kortlagt i alt ca. 7.650 boligejendomme opgjort som matrikelnumre på vidensniveau 2.

Fyns Amt har allerede nuanceret alle amtets boligejendomme. Der er 659 kortlagte boligejendomme i Fyns Amt svarende til ca. 10% af alle kortlagte boligejendomme i hele landet. Frederiksborg Amt og Vestsjællands Amt har også brugt systemet. Det antages, at de har brugt systemet på 50% af de kortlagte boligejendomme. Dette vil svare til at yderligere 10 % , det vil sige i alt 20% af samtlige ejendomme, allerede er nuanceret svarende til ca. 1530 ejendomme. Fratrækkes disse, svarer det til at ca. 6120 boligejendomme pr. 1/1-07 ikke er nuanceret.

Hvis kortlægningskriteriet for lavmobile stoffer hæves en faktor 10, vil det betyde at ca. 7% af de kortlagte boligejendomme vil udgå af kortlægningen (20% indeholder kun lavmobile stoffer og heraf antages 1/3 at være under afskæringskriteriet), svarende til at ca. 430 af de 6.120 boligejendomme udgår af kortlægningen. Tilbage er således 5690 ejendomme.

I løbet af en 5 årig periode må det antages, at alle boligejendomme enten ønskes solgt eller vil ønske at omlægge lån og derfor vil ønske at få ejendommen nuanceret.

Amterne foretager videregående undersøgelser på omkring 400 – 500 lokaliteter hvert år. Hvis det antages, at ca. 50% heraf vedrører boliger, og dette omregnes til matrikelnumre, svarer det til videregående undersøgelser på 400- 500 boliger pr. år. Over en 5 årig periode svarer dette til, at ca. $450 \times 5 = 2250$ boligejendomme undersøges og vil kunne blive nuanceret samtidig med dette. Der vil så-

ledes være $5690 - 2250 = 3440$ ejendomme af de kortlagte ejendomme, der vil skulle nuanceres, fordi ejeren anmoder herom.

Hvis tidsforbruget til en nuancering ansættes til 2 timer, svarer det til i alt 6880 timer. = 5,4 årsværk = 2,8 mio. kr. over 5 år. Dette svarer til 0,6 mio. kr. pr. år i 5 år.

8.1.8 Retten til at få udstedt en erklæring om ejendommens forurenings-tilstand

Et forureningsundersøgelse, der vil give grundlag for, at amtet kan vurdere forureningstilstanden vil typisk koste 20.-30.000 kr. I forbindelse med låneordningen, hvor omkostningerne for den enkelte ikke oversteg disse beløb, var interessen meget lille (19 ud af 372 som fik tilbudet). Hvis vi sammenligner med folks vilje til at betale omkostningerne til låneordningen, skønnes det, at interessen for at finansiere en undersøgelse vil være meget begrænset og svare til måske 20 pr. år.

I forbindelse med ønske om at ændre arealanvendelsen på en ejendom til meget følsom, må det forventes at alle, der bygger i områder, der kan være potentielt forurenede, ønsker at få en erklæring. I skønnet over bestemmelsen om krav ved nybyggeri m.v. er det skønnet, at byggeri af boliger og børneinstitutioner i områder, der potentielt kan være forurenede, årligt vil have et omfang, der svarer til ca. 420.

Pr. år vil der således forventes, at ca. 440 (20 + 420) vil ønske at få en erklæring. Hvis tidsforbruget til udstedelse af en erklæring om forureningstilstanden skønnes til 6 timer, svarer det pr. år til 2520 timer eller 2 årsværk svarende til 1 mio.kr.

8.1.9 Generel rådgivning af borgerne om forureningen

er af kriteriegruppen vurderet som værende udgifts-neutral, sammenholdt med den rådgivning, der i dag skal gives efter bestemmelserne i § 9, stk. 1. Opgaven efter § 9, stk. 1, ligger i dag hos amterne og efter kommunalreformen hos regionerne. Jordforureningsgruppen foreslår, at den nye orienteringsopgave lægges hos regionerne.

8.1.10 Tilladelsesordningerne i § 8, stk. 1 og 2, bortfalder på de lettere forurenede ejendomme, når de ikke længere kortlægges

De ressourcer, der i dag anvendes til tilladelsesordningerne, anvendes kun i mindre omfang på arealer med lettere forurening. Der vil i princippet være en lille

besparelse, når tilladelsesordningerne bortfalder på de lettere forurenede arealer, men der ses bort fra denne.

8.1.11 Generel regel om krav ved nybyggeri m.v.

Det er foreslået, at når anvendelsen af et areal ændres til bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads, skal ejeren eller brugeren sørge for, at de øverste 50 cm jord er uforurenet, eller etablere en varig, fast belægning. Det samme gælder ved bygge- og anlægsarbejder på et areal, der anvendes til et af de nævnte formål, dog ikke bygge- og anlægsarbejder, som en parcelhusejer udfører eller lader udføre på sin ejendom.

Det uforurenede lag skal opretholdes, så længe arealet anvendes til de nævnte formål. Forpligtelsen påhviler den til enhver til værende ejer eller bruger af arealet.

Dette betyder, at myndighederne i forbindelse med sådanne byggesager vil få henvendelser fra bygherrer, om det er relevant i den konkrete sag (er der forurening på ejendommen?).

Der bygges ca. 17.000 boliger om året. Idet der antages at være ca. 6 boliger pr. rækkehus, 30 boliger pr. flerfamiliehus og 50 boliger pr. kollegie og 50 boliger pr. institution, betyder det, at antallet af sager, hvor bygherren potentielt ville kunne henvende sig for at undersøge, om der er behov for at sikre sig mod forurenede jord vil være:

- 9.000 en-familiehuse svarende til $9000/1$ henvendelser = 9.000 henvendelser
- 2.500 rækkehuse svarende til $2.500/6$ henvendelser = 415 henvendelser
- 4.500 flerfamiliehuse svarende til $4.500/30$ henvendelser = 150 henvendelser.
- 200 kollegier svarende til $200/50$ henvendelser = 4 henvendelser.
- 800 institutioner svarende til $800/50$ henvendelser = 16 henvendelser.
- I alt 9585 henvendelser.

Det vurderes, at bygherrerne i stor udstrækning vil kunne vejledes til, at bestemmelsen er relevant i de klassificerede områder, og at henvendelser vil ske i 50 % af tilfældene, dvs. ca. 5000 pr. år, og at hver henvendelse i gennemsnit vil kunne behandles på 15 minutter. Det svarer til 1260 timer pr. år eller 1 årsværk, 0,5 mio. kr.

De 9000 en-familiehuse og 2.500 rækkehuse skønnes primært at ligge i nyudlagte byzoner, hvor der ikke er mistanke om forurening.

Det må forventes, at de øvrige boliger (170) vil blive bygget i hele byzoneområdet. Herudover vedrører bestemmelsen børneinstitutioner og offentlige legepladser. Her anslås det, at det på landsplan kan løbe op i 250. Disse vil ligeledes kunne forventes bygget i hele byzonen.

Det samlede byzoneområde, hvor det overvejende antal boliger m.v. må forventes bygget, udgør ca. 2.500 km². Det diffust forurenede område, hvor det vil være relevant at bygherre tager foranstaltninger for at hindre kontakt til det forurenede areal antages at være 700 km² eller ca. 28 % af byzoneområdet.

Myndighederne vil skulle føre tilsyn i de tilfælde, hvor det er relevant at bygherren tager foranstaltninger over for lettere forurenede jord.

Da det primært vil være byggerier af flerfamiliehuse, kollegier, institutioner og børneinstitutioner, som må forventes at kunne forekomme i diffust forurenede områder svarende til 28 % af i alt ca. 420 byggesager (150 + 4 + 16 + 250) = 120 sager pr. år. Tilsynet heraf bør kunne kombineres med tilsyn i forbindelse med byggesagsbehandlingen i øvrigt og antages således i gennemsnit at udgøre 30 minutter pr. sag svarende til ca. 60 timer pr. år

I forbindelse med ændring til meget følsom arealanvendelse vurderes bestemmelsen således at svare til 0,5 mio. kr. pr. år.

Hertil kommer, at der skal besvares henvendelser og føres tilsyn i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, der anvendes til meget følsomme formål, dog ikke parcelhuse. Endelig skal der også føres tilsyn med, at fremtidige ejere og brugere opretholder det uforurenede lag. Jordforureningsgruppen har ikke på den korte tid, der har været til rådighed, kunnet fremskaffe data om, hvor meget denne del af bestemmelsen kan omfatte. Det formodes, at der skal lægges ca. 0,1 mio. kr. årligt oveni ovennævnte 0,5 mio. kr.

8.1.12 Handlepligten bortfalder på de lettere forurenede arealer, når de ikke længere kortlægges

I dag anvender amterne ikke mange ressourcer til handlepligten. Der vil i princippet være en besparelse, fordi handlepligten ikke skal gælde på de lettere forurenede arealer, men der er set bort fra denne.

8.1.13 Indførelse af områdeklassificeringen

Her er tale om udarbejdelse, ikraftsættelse og borgerkontakt i forbindelse med regulativerne. Opgaven foreslås lagt hos kommunerne. Opgaven er udgiftskrævende på kort sigt. Af kriteriegruppen vurderet til 100 mio. kr., i jordforureningsgruppen vurderet til et betydeligt mindre beløb, i størrelsesordenen 30 mio. kr., især fordi områdeklassificeringen kan ske uden analyser. Det skal undersøges, hvorvidt merudgifterne til gennemførelse af områdeklassificeringen kan finansieres over affaldsgebyret. Det vil i givet fald betyde, at der ikke er økonomiske administrative konsekvenser for myndighederne.

De 30 mio. kr. forudsættes fordelt over en årrække med det største beløb i 2007, hvor de første regulativer skal udarbejdes. Udgiften kan først beregnes kvalificeret, når regulativbestemmelserne er udarbejdet i 2006/07.

8.1.14 Anmeldepligten for flytning af jord bortfalder på arealer, når de ikke længere kortlægges

Opvejes af, at der indføres anmeldepligt i de klassificerede områder. En overgangsbestemmelse sikrer, at antallet af anmeldelser ikke på én gang stiger voldsomt med områdeklassificering af hele byzonen. Regulativerne kan ikke træde i kraft før et år efter lovens ikrafttrædelse. Dermed sikres den bedst mulige tilnærmelse til, at områdeklassificeringen kommer til at omfatte netop de arealer, som med nuværende lovgivning skulle have været kortlagt.

8.1.15 Forenkling af anmeldepligten

vil kunne medføre besparelser, når anmeldebekendtgørelsen er ændret.

8.1.16 Genanvendelsesbekendtgørelsen

Ændringen er udgiftsneutral, idet de arealer, hvor jorden bliver omfattet af bekendtgørelsen, ellers skulle kortlægges.

8.2 Konsekvenser for grundejerne

Det vil være en lettelse for ejerne af de lettere forurenede ejendomme, at de ikke længere skal have deres ejendomme kortlagt som enkeltejendomme, og det forventes at nedsætte værditabet. For ejerne af de stærkere forurenede grunde vil nuanceringen ligeledes have en nedsættende virkning for værditabet for de ejendomme, som kan kategoriseres som F0 eller F1.

Det vil være en lettelse for ejere af potentielt forurenede boligejendomme, at de nu ikke skal vente længere end 2 år på at få en afklaring af forureningstilstanden på vidensniveau 1 eller direkte på vidensniveau 2. Det er også en lettelse, at den tidligere 2 års-frist frem til vidensniveau 2 ændres til en 1 års-frist.

Det vil være en lettelse for ejerne af parcelhuse på lettere forurenede jord, at de nu ikke længere skal søge tilladelse ved ethvert bygge- og anlægsarbejde.

Forenklingen af anmeldelsespligten vil være en lettelse for ejerne, når de skal flytte jord fra ejendommen.

8.3 Konsekvenser for erhvervslivet

Da jordforureningsgruppen har haft meget kort tid til arbejdet, har det ikke været muligt at inddrage erhvervenes organisationer, og derfor kan der ske ændringer under høringen af lovforslaget. Det følgende er foreløbige skøn.

Konsekvenser for entreprenørerne

Den forenklet anmeldelsespligt vil være en lettelse

Konsekvenser for erhvervsmæssige bygherrer

Der kan komme begrænsede udgifter i forbindelse med bestemmelsen om krav ved nybyggeri. Der er tale om marginale udgifter i forhold til udgifterne til selve byggeriet.

Områdeklassificeringen kan betyde en nedsættelse af værditabet, også for erhvervsejendomme, når de er lettere forurenede.

Konsekvenser for modtageanlæg for jord

Anmeldepligt ved fraførsel kan medføre øget administration og udgifter til prøvetagning.

8.4 Konsekvenser for sundhed og miljø

Jordforureningsgruppens forslag kan gennemføres med mindst samme høje sundhedsmæssige beskyttelsesniveau som hidtil. Der vil være en sundhedsmæssig gevinst, fordi den forebyggende regulering – orientering om forureningen, anmeldelse af jordflytninger og krav ved nybyggeri – med forslaget kan træde i kraft langt hurtigere, end hvis man havde fortsat med den gældende lov.

8.5 Vurdering af forenklingspotentialet i den anbefalede model

Jordforureningsgruppen er enig om, at den største forenkling i den foreslåede model er, at de diffust forurenede ejendomme ikke længere skal kortlægges, og at kortlægningen af de diffust forurenede områder erstattes af den langt enklere områdeklassificering. Her er tale om en forenkling for såvel borgere som myndigheder.

Hertil kommer, at der ligger en stor forenkling i de foreslåede ændringer af bestemmelserne om anmeldepligten for flytning af jord.

Kravene til nybyggeri m.v. er en forenkling, fordi der ikke skal søges tilladelse i hver enkelt tilfælde på de lettere forurenede arealer, og fordi den ikke gælder for parcelhuse. Bestemmelsen gælder dog også som udgangspunkt på arealer, som hverken er kortlagt eller områdeklassificeret. Antallet af henvendelser fra sådanne arealer ventes ikke at overskygge bestemmelsens forenklingseffekt.

Nuancering af kortlægningen er en ny bestemmelse. Her er tale om et redskab, som nogle amter i forvejen gør brug af. De hidtidige erfaringer viser, at nuanceringen medfører en lettelse for såvel myndigheder som borgere. Det kan diskuteres, om denne lettelse kan beskrives som en forenkling.

Allerede kortlagte ejendomme, hvor forureningsniveauet ligger lavere end de nye kortlægningskriterier, skal udtages af kortlægningen. Dette kan ikke betragtes som en forenkling, men er en nødvendig konsekvens af, at kortlægningskriteriet hæves.

Indførelse af en ny 2 års-regel frem til vidensniveau 1 eller direkte til vidensniveau 2 er en ny bestemmelse, som ikke kan betragtes som en forenkling. Dette er en nødvendig forudsætning i kommissoriet.

Retten til at få udstedt en erklæring om jordens forureningstilstand er en ny bestemmelse, som ikke kan betragtes som en forenkling. Bestemmelsen må betragtes som en nødvendig rettighed for borgerne, når områdeklassificeringen ikke identificerer de lettere forurenede ejendomme så præcist, som hvis de blev kortlagt.

Alt i alt er der tale om et forslag med et stort forenklingspotentiale.

VURDERING OG FORSLAG TIL KORTLÆGNINGSKRITERIER

INDHOLD

1. Indledning.....	2
2. Jordforureningslovens formål og indhold	3
2.1 Kortlægningens rolle	3
3. Jordforureningstyper	3
4. Kriterier som i dag anvendes ved håndtering af forurenede jord.....	4
4.1 De sundhedsbaserede kvalitetskriterier – de forebyggende kriterier.....	4
4.2 Afskæringskriteriet.....	4
4.3. Økotoxikologiske kvalitetskriterier	5
5. Anvendelse af kriterier i udvalgte lande	6
5.1 Kriterier for kortlægning	7
5.2 Kriterier for oprydning	8
6. Sundhedsmæssige konsekvenser.....	8
6.1. Lav-mobile stoffer.....	9
6.1.1. Sundhedsmæssig risiko i byområder med diffus jordforurening	9
6.2 Mobile stoffer.....	10
7. Jordforureningens omfang ved nuværende kriterier	10
8. Vurdering af principper for fremtidig kortlægning af forurenede jord.....	11
8.1 Forslag til fremtidige kortlægningskriterier.....	13
8.2 Den miljøprioriterede offentlige indsats	14
8.3 Rådgivning	14
8.4. Den forebyggende indsats	14
8.4.1. Flytning af jord.....	15
8.4.2 Nybyggeri mm.....	15
8.4.3 Forurenerens ansvar	15
8.5 Skøn over økonomiske konsekvenser	15
8.5.1. Kortlægning.....	16
8.5.2. Oprydning.....	16
8.5.3 Rådgivning	17
8.5.4. Værditab	17
Bilag A: Kommissorium	20
Bilag B: Sundhedsmæssige risici ved de mest almindelige forureninger.....	22
Bilag C: Udtalelse fra de kommunale parter.....	26
Referencer	28

1. Indledning

Kriterierne for kortlægning af forurenede jord er et vigtigt element ved dimensioneringen af indsatsen over for jordforurening. I miljøministerens redegørelse om jordforureningsloven fra december 2003¹ fremhæves det således:

”Det er vigtigt, at kriterierne for kortlægning ligger på det rigtige niveau. Hvis kriterierne er for lempelige, vil der være grunde, som ikke bliver kortlagt, selv om der er jordforurening med risiko for miljø og sundhed. Omvendt vil der, hvis kriterierne er for stramme, ske en kortlægning af arealer uden en væsentlig sundheds- og miljømæssig effekt, hvilket medfører uforholdsmæssigt store udgifter og unødvendige gener for grundejerne og samfundet.”

Som en del af opfølgningen på redegørelsen, besluttede regeringen at nedsætte en arbejdsgruppe med relevante eksperter på området, som jf. redegørelsen fik til opgave, at

”gennemføre et serviceeftersyn af de kriterier, som anvendes til kortlægning af forurenede arealer, således at ejere og brugere af arealerne kan føle sig trygge ved amternes kortlægningsbeslutninger.”

Arbejdsgruppen blev nedsat i maj 2004 og skal ifølge kommissoriet (Bilag A):

- *komme med forslag til, hvorledes kriterierne for kortlægning af forurenede jord kan fastlægges mere hensigtsmæssigt, så der tages hensyn til såvel den konkrete sundhedsmæssige risiko fra de kortlagte arealer som de samfundsmæssige konsekvenser af kortlægningen. Arbejdsgruppen skal i den forbindelse give forslag til fremtidige kriterier for kortlægning med særlig vægt på bly og PAH-forbindelser.*

Det fremgår desuden af kommissoriet for arbejdsgruppen, ”at gruppen i sit arbejde skal tage hensyn til principperne på andre områder, herunder internationale principper. Kortlægningskriterierne skal :

- *ligge på et sundhedsmæssigt forsvarligt niveau*
- *bidrage til understøttelsen af befolkningens sundhedstilstand også set i relation til de øvrige kilder, der påvirker befolkningens sundhedstilstand*
- *bidrage til, at jord kun opgraves og transporteres til rensning, deponering eller genanvendelse, hvis det kan begrundes ud fra samlede sundheds- og/eller miljøhensyn*
- *føre til kortlægning af jordforurening i et omfang, der kan håndteres af myndigheder og borgere*
- *ligge i samme størrelsesorden som kriterierne i de øvrige EU-lande.”*

Arbejdsgruppen har på den baggrund diskuteret forskellige muligheder for at justere kortlægningskriterierne til et mere hensigtsmæssigt niveau. Hensigtsmæssigheden af kriterierne er vurderet i forhold til jordforureningslovens målsætninger, og om der er behov for supplerende tiltag, hvis kortlægningskriterierne ændres. Arbejdsgruppen har desuden sammenlignet med

sundhedsmæssige risici, der accepteres inden for andre sektorer, særligt fødevarerområdet og indraget internationale erfaringer vedr. praksis for håndtering af jordforurening.

2. Jordforureningslovens formål og indhold

Formålet med jordforureningsloven² er at forhindre fremtidig jordforurening, at overvåge den forurening, der sker, at hindre spredning af jordforurening, der giver yderligere miljøproblemer, og at gennemføre en målrettet og effektiv adskillelse af mennesker og grundvand fra eksisterende forurening.

2.1 Kortlægningens rolle

Kortlægningen er et centralt element i loven, som både anvendes til at målrette den offentlige indsats og til at forebygge forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af forurenede jord.

Det er hensigten med loven, at miljømyndighederne kan foretage en samlet prioritering og koordinering af indsatsen over for jordforurening. Den offentlige indsats omfatter en bred vifte af virkemidler, lige fra generelle anbefalinger, generelt fastsatte handleplaner, påbud, afskæring af forurening, afværgepumpninger og til egentlige oprydninger. Den offentlige indsats gennemføres som en miljøprioriteret indsats, i den rækkefølge og i det omfang der er økonomiske midler hertil.

Kortlægningen har desuden det sigte at skabe et grundlag for befolkningens viden om forureningsforholdene, og om hvordan de kan imødegå en eventuel sundhedsmæssig risiko.

Kortlægningen har en række lovgivningsmæssige konsekvenser:

- En ejer eller bruger skal ansøge amtsrådet om tilladelse, før anvendelse kan ændres til meget følsomme og følsomme formål, som er angivet i jordforureningslovens §6, stk.2.
- Der skal søges om tilladelse før påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder, hvis arealet anvendes til ovenstående formål, eller amtsrådet har fastlagt arealet som indsatsområde.
- Amtsrådet kan stille krav om mindre omkostningskrævende foranstaltninger, når der er tale om alment tilgængelige udendørsarealer, hvor der kan være en sundhedsmæssig risiko.
- Forud for transport af jord ud fra arealet skal jordflytningen anmeldes til kommunalbestyrelsen med oplysning om jorden, og hvor jorden planlægges anbragt.

3. Jordforureningstyper

Jordforureningen kan deles op i to hovedtyper:

- *Punktkildeforurening* består typisk af en forholdsvis velafgrænset forurening, hvor der er høje forureningskoncentrationer, som f.eks. stammer fra en virksomhed, der har spildt eller deponeret affald i jorden.

- *Diffus forurening* har ofte et uklart afgrænset forureningsmønster, som primært stammer fra trafik og luftforurening – og fyldjord. Forureningskoncentrationerne ligger overvejende under afskæringskriterierne men kan særligt i ældre byområder være højere.

Der er ikke nogen skarp grænse mellem punktkildeforureninger på den ene side og diffus forurening på den anden side, og f.eks. kan fyldjord både forekomme i diffus og punktkildeforurening. Jordforureningsloven omfatter både punktkildeforureninger og diffus forureninger og skelner ikke mellem dem. Hvor diffus forurening består af relativt *lav-mobile stoffer*, primært tjærestoffer og bly, kan der ved punktkildeforureninger udover de lav-mobile stoffer ofte også forekomme *mobile* forureninger, som f.eks. olie/benzin og klorerede opløsningsmidler, som kan afdampe til indeklima og/eller udvaskes til grundvand. Rent videnskabeligt er der en glidende overgang mellem hvilke stoffer, der er lav-mobile, og hvilke der er mobile stoffer. Arbejdsgruppen har i sine drøftelser afgrænset lav-mobile stoffer, som de stoffer, der er sat afskæringskriterier for (se afsnit. 4.2), og mobile stoffer som alle andre stoffer.

4. Kriterier som i dag anvendes ved håndtering af forurenede jord

Der er fastlagt 3 typer af kriterier, som anvendes ved håndtering af jord: de sundhedsbaserede kvalitetskriterier, afskæringskriterier og økotoksikologiske jordkvalitetskriterier.

4.1 De sundhedsbaserede kvalitetskriterier – de forebyggende kriterier.

I jordforureningsloven har man valgt de sundhedsbaserede kvalitetskriterier for jord, luft og vand som kortlægningskriterier for alle stoffer, uanset om de er lav-mobile eller mobile.

De sundhedsmæssige kriterier har dermed en central rolle i Jordforureningsloven, idet kriterierne anvendes :

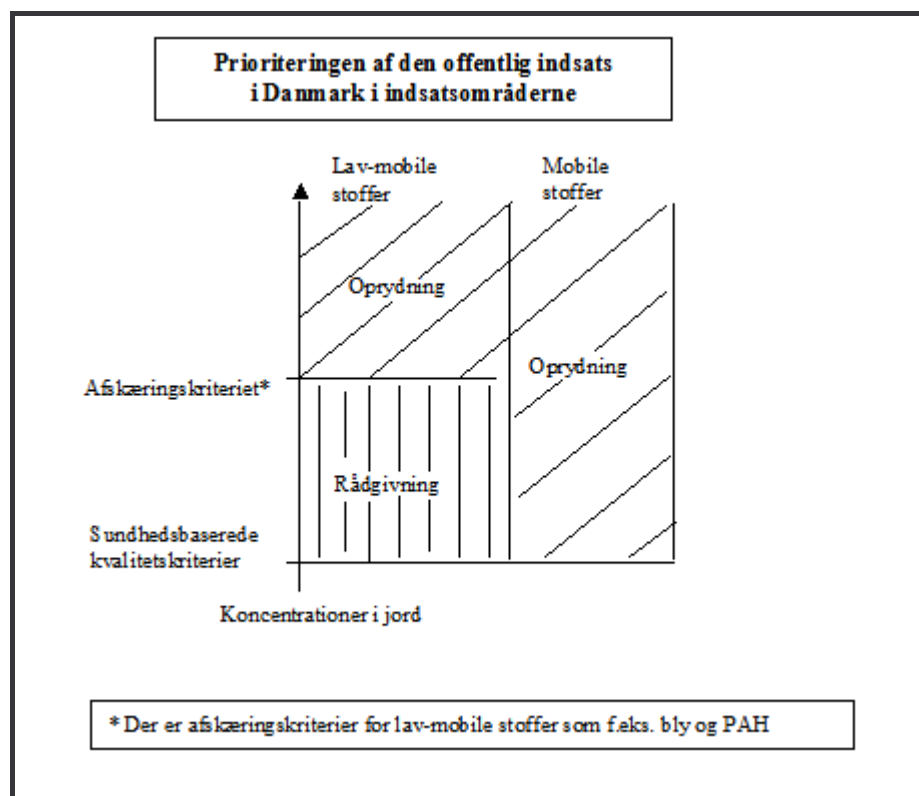
- til at vurdere og forebygge forurening i miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af forurenede jord.
- i den offentlige indsats til at normere, hvor der skal ryddes op eller foretages en anden form for indsats.

De sundhedsbaserede kvalitetskriterier fastsættes med henblik på at forebygge forurening og skader på sundheden. Kvalitetskriterierne fastlægges på baggrund af tilgængelig viden primært fra dyreforsøg og efter metoder, der grundlæggende er de samme, som dem der anvendes internationalt. Grundlaget for fastlæggelsen af de sundhedsbaserede kriterier er yderligere beskrevet i notat af 6. december 2004 ”Vurdering af sundhedsbaserede kvalitetskriterier og beskyttelsesniveauet”.

4.2 Afskæringskriteriet

For 7 lav-mobile stoffer, som ofte forekommer i byernes diffuse forurening, er der desuden fastsat et såkaldt afskæringskriterie, som er op til 10 gange højere end det sundhedsbaserede kvalitetskriterie/kortlægnings-kriterie. Offentlig oprydning af lav-mobile forureninger finder sted, når afskæringskriteriet er overskredet, og der er foretaget en risikovurdering. Hvis kon-

centrationerne er mellem kortlægningskriteriet og afskæringskriteriet, rådgives der om, hvordan eksponeringen for jord kan reduceres. For de mobile stoffer er det sundhedsbaserede kvalitetskriterie afgørende for om et areal bør indgå i prioriteringen af oprydning (Figur 1).

Figur 1. Illustration af den offentlige indsats i Danmark i dag

Afskæringskriterierne blev indført i 1998³. Det var på dette tidspunkt blevet klart, at der var så store områder i Danmark, der overskred jordkvalitetskriteriet, at det var nødvendigt at differentiere indsatsen, således at oprydning gennemføres ved kraftigere forurening og rådgivning om hvorledes kontakt med jorden kan reduceres, når der er tale om lettere forurening. Afskæringskriterierne er for de fleste stoffers vedkommende, herunder PAH og bly, sat til ti gange kvalitetskriteriet⁴ ud fra en forventning om, at man ved rådgivning kunne reducere eksponeringen til eksponeringen for jord, der var forudsat ved fastsættelsen af kvalitetskriteriet. Der er ikke fastsat afskæringskriterier for stoffer, hvor den akutte giftvirkning er afgørende.

Afskæringskriterierne anvendes af myndighederne til differentiering af den offentlige indsats. Myndighederne har været tilbageholdende med at kortlægge arealer, der forurenede mellem afskæringskriterierne og jordkvalitetskriterierne, særligt når der har været tale om diffus forurening. Hvis det er sket, har grundejerne normalt fået information og rådgivning fra amtet om, at forureningen var beskeden, og at risiko kunne undgås ved enkle foranstaltninger.

4.3. Økotoxikologiske kvalitetskriterier

Udover de sundhedsbaserede kvalitetskriterier og afskæringskriterierne er der også for nogle stoffer fastlagt økotoxikologiske kvalitetskriterier^{5,6}, da nogle stoffer vil kunne have effekter på plante og dyreliv ved koncentrationer, som er lavere end de sundhedsbaserede kvali-

tetskriterier. De økotoxikologiske kriterier anvendes ikke ved vurdering af kortlægning i henhold til jordforureningsloven, da det blev vurderet at en ændret sammensætning af flora og fauna, som ville kunne forekomme, når det økotoxikologiske kvalitetskriterie var overskredet, ikke havde sundhedsmæssig betydning. De økotoxikologiske kriterier anvendes af de sjællandske amter som supplement til de sundhedsbaserede jordkvalitetskriterier ved kravfastsættelse i forhold til jord, der kan placeres i natur og landbrugsområder.

5. Anvendelse af kriterier i udvalgte lande

Kriteriegruppen har i sit arbejde sammenlignet den danske praksis for brug af kriterier med praksis i Sverige, Tyskland, Holland og England. Landene er udvalgt, da de ligger geografisk tæt på Danmark og ligesom Danmark er medlemmer af EU. EU har ikke fastsat kriterier for jord p.t.

De 4 lande har alle forskellige administrative systemer vedr. jordforureningsproblematikken. Det skyldes en kombination af flere forskellige forhold. Som eksempel kan nævnes:

- Forskellig specialisering af industrien vil være afgørende for forureningstypen og forureningsgraden. F.eks. har Tyskland og England store områder, der gennem lang tid har været belastet af forurening fra svær industri.
- Forskellige naturgivne forhold betyder større sårbarhed på nogle områder, f.eks. er Danmark det land, som i størst udstrækning baserer drikkevandsforsyningen på grundvand.
- Forskelle i befolkningstæthed har betydning for efterspørgslen af arealer og hvilken betydning en given forurening tillægges, og dermed hvilken indflydelse forureningen har for værdien af ejendommen.

Historisk har man da også kunnet konstatere, at landene har sat jordforureningsproblematikken på dagsordenen på forskellige tidspunkter og med forskellig vægt. Det betyder, at der også i dag er store variationer mellem, hvor langt de enkelte lande er med at kortlægge, undersøge og oprydde forurenede jord.

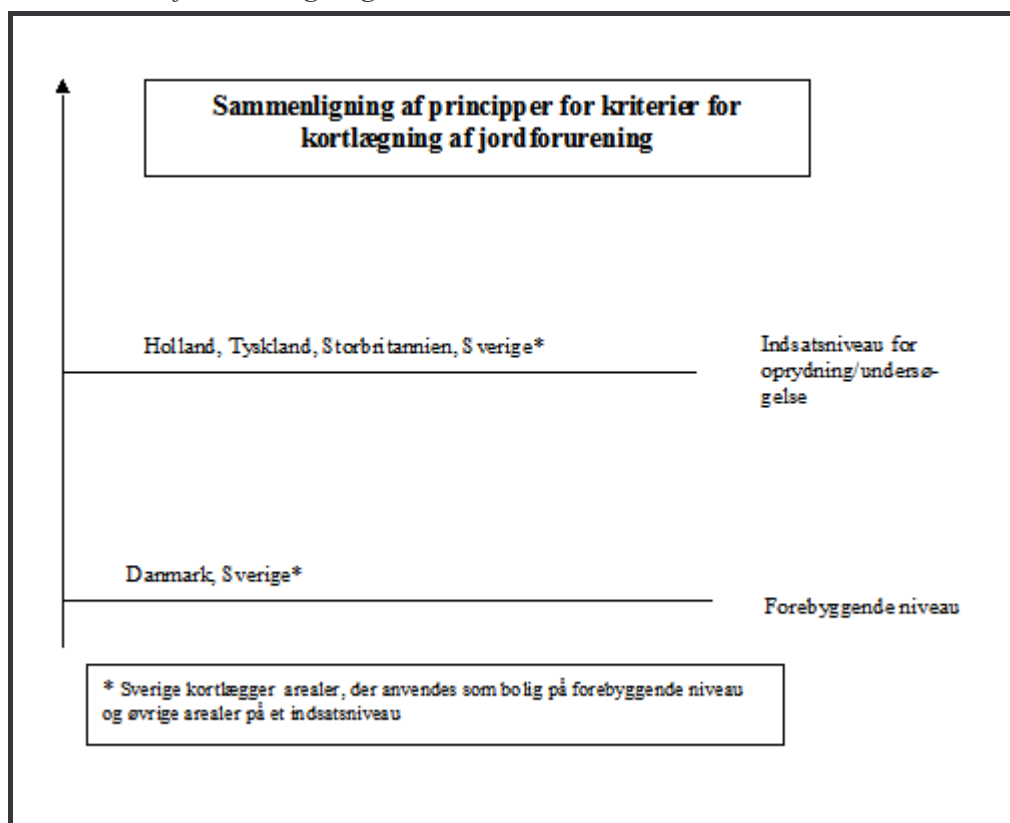
Holland er det europæiske land, som har den længste erfaring med jordforurening, mens oprydningsindsatsen først de seneste år er blevet prioriteret i Sverige. Det samlede antal gennemførte oprydningsprojekter var til og med år 2000, 7.100 i Holland, 4800 i Danmark, og 200 i Sverige⁷. Opgørelsesmetoderne kan være forskellige, hvorfor tallene ikke er direkte sammenlignelige. Der eksisterer ikke tilsvarende opgørelser fra Tyskland og Storbritannien.

De enkelte landes principper er således et resultat af landenes forskellige forudsætninger og erfaringer, og flere lande har undervejs ændret deres administration, herunder brug af kriterier.

Sammenligningen viser, at flere lande ligesom Danmark anvender flere niveauer i forbindelse med vurdering og håndtering af jordforurening. Der er dog flere afgørende forskelle landene imellem.

5.1 Kriterier for kortlægning

Figur 2. Kriterier for kortlægning af jordforurening i udvalgte lande.

Som det fremgår af figur 2, er det kun Danmark, der i alle situationer kortlægger på det forebyggende niveau. Tyskland, Holland og Storbritannien kortlægger ikke på det forebyggende niveau men ved højere koncentrationer på det såkaldte ”indsats-niveau” for oprydning. Kriterierne for kortlægning ligger i de udvalgte lande på en størrelsesorden 10 gange højere end i Danmark. Der er dog variationer fra stof til stof (se afsnit 6 og bilag B). Sverige kortlægger også boliger på det forebyggende niveau, men øvrige arealer ved højere koncentrationer. Udover de sundhedsmæssige risici tages der i de svenske kriterier hensyn til det naturlige baggrundsniveau, idet kriterierne ikke må være lavere end de naturlige baggrundskoncentrationer, der kan måles i landområder. Herudover kortlægges der i Sverige kun arealer, hvis forureningen adskiller sig fra baggrundsniveauet i området.

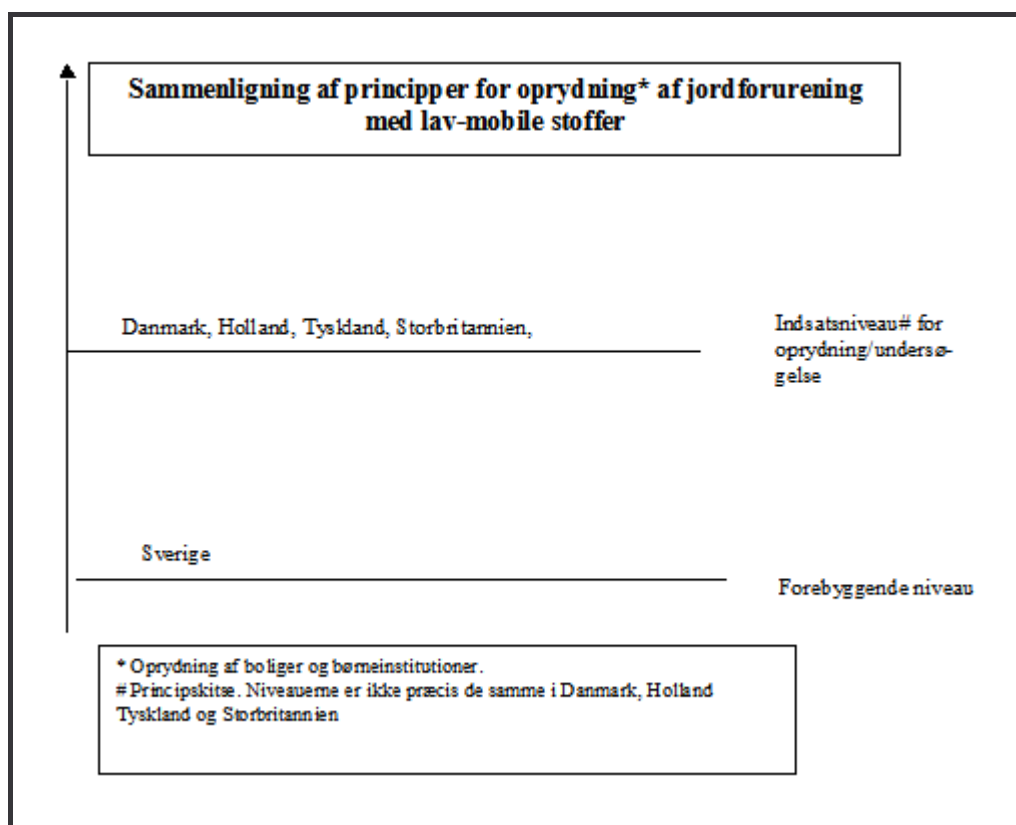
Også Tyskland og Holland har forebyggende kriterier, men de anvendes ikke til kortlægning, men f.eks. i forbindelse med jordtilførsel til boligarealer og børneinstitutioner. I Sverige håndteres flytning af forurenede jord fra kortlagte ejendomme af de kommunale myndigheder i forbindelse med byggetilladelser og affaldsregulativer.

De relativt lave danske kortlægningskriterier og det forhold, at Sverige kun kortlægger, når forureninger adskiller sig fra baggrundsniveauet, har som konsekvens, at Danmark i modsætning til de udvalgte lande kortlægger diffus forurening.

De danske kortlægningskriterier for mobile stoffer ligger ved en direkte sammenligning på højere koncentrationer end i de 4 øvrige lande. I praksis sker kortlægningen af mobile stoffer imidlertid ved lavere koncentrationer i Danmark end i de udvalgte lande. Det skyldes, at der ved vurderingen af kortlægning i Danmark også foretages en vurdering af afdampning til luften eller spredning til grundvandet. Sådanne vurderinger er integreret i de udvalgte landes kriterier. Forskellen på kriterierne kan ikke fastlægges præcist, da de danske kriterier for kortlægning vil afhænge af en vurdering i hvert enkelt tilfælde af spredning til luften og/eller grundvandet.

5.2 Kriterier for oprydning

Figur 3 viser, at med indførelse af afskæringskriteriet i 1998 kom det danske niveau for oprydning af *lav-mobile* stoffer til at svare til niveauerne i Holland, Tyskland og Storbritannien. De svenske kriterier for oprydning ligger på lavere koncentrationsniveauer.

Figur 3. Sammenligning af principper for oprydning af jordforurening.

En umiddelbar sammenligning af det danske oprydningniveau for de *mobile* stoffer viser, at Danmark adskiller sig fra de 4 udvalgte lande, ved at have lavere kriterier. Forskellen kan ligesom ved kortlægning af mobile stoffer ikke fastlægges præcist, da de danske kriterier vil afhænge af en vurdering i hvert enkelt tilfælde af spredning til luften og/eller grundvandet.

6. Sundhedsmæssige konsekvenser.

Jordforureningslovens sigte er bl.a. en sundhedsmæssig acceptabel anvendelse af arealerne og en begrænsning af eksponeringen. Dette formål er hidtil blevet udmøntet ved at bruge de

sundhedsmæssige kvalitetskriterier til at normere, hvornår der er behov for at foretage en indsats (kortlægge, undersøge, rådgive, oprydning), hvilket betyder, at målsætningen er ”ingen effekter”.

Jordkvalitetskriteriet fastlægger et sikkerhedsniveau, dvs. at når kriterierne overholdes, er der ikke sundhedsmæssig risiko, selv ved en meget intensiv kontakt med jorden ved daglig leg og bearbejdning af jorden. For nogle stoffer har det været afgørende for fastsættelsen af kriteriet, at indholdet i afgrøder dyrket i jorden ikke overstiger de mængder, der findes i fødevarer, som kan købes til konsum. Dyrkning af afgrøder til konsum hører i øvrigt under Fødevarestyrelsens resortområde.

Mange af de forureninger, som forekommer som jordforurening, forekommer også i andre kilder, som påvirker befolkningens sundhedstilstand. Andre kilder er f.eks. kosten, luftforurening, vand, passiv rygning.

Sundhedsrisici vil afhænge af de enkelte stoffer og de koncentrationer de forekommer i. Ved koncentrationer ved afskæringskriteriet udgør stofferne oftest en sundhedsrisiko af samme størrelsesorden som forekomsten af stofferne i andre kilder som fødevarer og luftforurening fra trafik, som også samlet vurderes at udgøre en større sundhedsrisiko end jordforurening. Jordforurening i disse koncentrationsområder vurderes ikke at have registrerbare sundhedsmæssige effekter. I en prioritering af indsatsen på sundhedsområdet ligger effekterne i den lave ende.

6.1. Lav-mobile stoffer

Sundhedsrisikoen af lav-mobile stoffer i koncentrationer op til omkring afskæringskriterierne er generelt lille i forhold til andre eksisterende risikofaktorer.

Forurening i jorden kan endvidere forekomme i sådanne former og tilbageholdes i jorden på grund af jordbundsforholdene, så den såkaldte biotilgængelighed er lille, og dermed giver et lille optag i organismen.

Derfor afhænger kortlægningskriterierne for metallerne, f.eks. bly og cadmium i Holland og Tyskland af jordtypen, idet en leret muldjord binder forureningen kraftigere end en sandet jord.

Bilag B indeholder mere detaljerede beskrivelser af de hyppigst forekommende stoffer.

6.1.1. Sundhedsmæssig risiko i byområder med diffus jordforurening

Den diffuse forurening i byområder består primært af lav-mobile stoffer som bly, PAH og i mindre omfang cadmium og kviksølv. I gennemsnit er forureningen med bly i København og

Ringsted^A beregnet til at svare til 140 mg/kg og benz(a) pyren til 1 mg/kg. Der er i disse områder tale om forureningsniveauer, i særlige områder, hvor benz(a)pyren kan forekomme i koncentrationer op til 2,6 mg/kg (75%-fraktil) og bly i koncentrationer på op til 460 mg/kg (75%-fraktil).

Selv om det vurderes, at der bor 500.000-1.000.000 mennesker i diffust forurenede byområder, kan den sundhedsmæssige effekt af jordforureningen i disse områder ikke måles, da effekterne ikke kan adskilles fra andre påvirkninger. Ud fra teoretiske betragtninger kan det konkluderes, at effekten af tungmetaller (f.eks. bly) fra jordforurening er relativt begrænset sammenlignet med andre kilder, og at udsættelse for tjærestoffer via jordforurening ikke har en registrerbar effekt på kræftforekomsten i Danmark.

Anvendelsen af udearealer til boliger er ofte forbundet med en mindre intensiv kontakt med jorden end forudsat ved fastlæggelsen af kvalitetskriterierne. Kvalitetskriterierne er dog fuldt relevante, hvor daglig leg sker i direkte kontakt med jorden, og hvor der dyrkes afgrøder, der dækker en væsentlig del af kosten.

6.2 Mobile stoffer

Når der er tale om forureninger med mobile stoffer, vil det som oftest være luftkvalitetskriteriet ved vurderinger i forhold til indeklimaet og/eller grundvandskvalitetskriteriet, der vil være afgørende ved vurdering af, om arealet skal kortlægges.

Luftkvalitetskriteriet er fastlagt på baggrund af den mængde luft, mennesker indånder pr. tidsenhed. Luftmængden afhænger af alder, køn og aktivitetsniveau. Tilsvarende er grundvandskvalitetskriteriet fastlagt på baggrund af den mængde vand, som mennesker dagligt drikker. Disse parametre vurderes at ligge tæt på de reelle eksponeringsforhold.

De stoffer, der her er tale om, er primært klorerede opløsningsmidler, som f.eks. trichlorethylen og olie/benzin. De klorerede opløsningsmidlers effekter afhænger af det enkelte stof, men mange af stofferne har neurotoksiske effekter og blandt andet trichlorethylen er anset for at være kræftfremkaldende.

7. Jordforureningens omfang ved nuværende kriterier

Med udgangspunkt i den nuværende kortlægningspraksis er det skønnet, at der skal kortlægges ca. 31.000 lokaliteter^B på vidensniveau 2^C på grund af punktkildeforureninger, og den diffuse forurening skønnes til mindst 80.000 lokaliteter og sandsynligvis 95.000^D.

---

^A Niras beregninger for Miljøstyrelsen, Oktober 2004.

^B Miljøministerens redegørelse om jordforureningsloven fra december 2003

^C Lokaliteter hvor der er konstateret jordforurening.

^D Amternes Videnscenter for Jordforurenings notat af 29. februar 2000

Behovet for offentlig indsats afhænger af, om der er tale om mobile eller lav-mobile forureninger, hvilke koncentrationer der forekommer, og hvad de pågældende arealer anvendes til, herunder om arealer anvendes til eller er planlagt anvendt til drikkevandsforsyning.

Der er i forbindelse med miljøministerens redegørelse om jordforureningsloven til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg i december i 2003 vurderet, at den offentlige indsats overfor punktkildeforureninger indebærer, at der skal gennemføres:

- 2.500 afværgeforanstaltninger af hensyn til grundvand
  - 1.000 afværgeforanstaltninger af hensyn til indeklima og gas
  - 5.000 afværgeforanstaltninger af hensyn til arealanvendelsen (gravning)
- og rådgives på 4.000 ejendomme.

For så vidt angår de diffust forurenede områder, vurderes det, at på landsplan ligger 93% af de diffust forurenede arealer under afskæringskriteriet og derfor kan afhjælpes med rådgivning^A, mens der skal finde oprydning i form af afgravning sted på de resterende 7%.

8. Vurdering af principper for fremtidig kortlægning af forurenede jord.

Arbejdsgruppen har diskuteret, hvorledes kriterierne for kortlægning kan fastlægges mere hensigtsmæssigt, og så de lever op til de målsætninger, der er angivet i kommissoriet. Arbejdsgruppen er enige om:

Om selve kortlægningskriterierne

1. For de fleste stoffer vil det være hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i de sundhedsbaserede kriterier ved kortlægning af forurenede jord.
  2. For de lavmobile stoffer, der er fastsat afskæringskriterier for, vil kortlægning på grundlag af de sundhedsbaserede kriterier føre til, at det specielt for boligejendomme, der er let forurenede, kan forekomme, at kortlægningen får økonomiske konsekvenser, som er ude af proportion med de sundhedsmæssige effekter, der er ved jordforureningen.
  3. Da de sundhedsmæssige effekter af lav-mobile stoffer i koncentrationer op til omkring afskæringskriteriet ikke er registrerbare og set i sammenhæng med sundhedsrisikoen ved andre kilder ligger i den lave ende, vil arbejdsgruppen foreslå, at sådanne arealer ikke indgår i prioriteringen af den offentlige indsats. Kortlægningskriteriet for de lav-mobile stoffer kan hæves til afskæringskriteriet, da den forebyggende indsats kan foregå med anden og mindre omkostningstung indsats. I de tilfælde, hvor der er gennemført undersøgelser, der viser lav-mobil forurening i koncentrationer mellem afskæringskriterierne og jordkvalitetskriterierne, skal grundejerer informeres om, at forureningen er beskeden sammenlignet med andre risikofaktorer, og at risiko kan undgås ved enkle foranstaltninger.
  4. For andre stoffer finder arbejdsgruppen, at kortlægningskriterierne bør fastholdes på det forebyggende niveau, svarende til de sundhedsbaserede kvalitetskriterier. Disse stoffer
-

kan spredes til indeklime og/eller forurene drikkevandsforsyninger. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt at hæve kortlægningskriterierne for disse stoffer

5. Når undersøgelser af forureninger, som hidrører fra punktkilder, er gennemført, skal amtet/regionen orientere grundejeren om resultatet af undersøgelsen. Grundejeren skal i den forbindelse rådgives om, hvad resultatet af analyserne betyder. Grundejeren har i forbindelse med salg pligt til at orientere om forholdene vedr. ejendommen herunder miljøforhold.

Om den diffuse forurening

6. Af økonomiske og administrative grunde er det uhensigtsmæssigt at kortlægge den omfattende diffuse forurening i byerne. Det skyldes, at den diffuse forurening alt overvejende består af lav-mobile forureninger under afskæringskriteriet, hvor den sundhedsmæssige effekt er forholdsvis lille. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at den diffuse forurening tages ud af kortlægningen og omfattes af områdeklassificering ved niveauer over jordkvalitetskriteriet. Det er her forudsat, at den forebyggende indsats kan løses på anden måde end oprydning for offentlige midler. I områdeklassificerede bebyggelser gives generel rådgivning om de sundhedsmæssige konsekvenser.

Om den offentlige indsats:

7. At offentlig indsats sker miljøprioriteret, dvs. at de arealer oprenses først, hvor der er størst risiko for miljø og sundhed, og at billigere og mindre effektive former for offentlig indsats anvendes midlertidigt og hvor risikoen er tilsvarende mindre. Hverken kortlægning eller overskridelse af bestemte værdier udløser automatisk pligt til offentlig oprydning eller afskærende foranstaltninger.

Om børneinstitutioner:

8. Børneinstitutioner og legepladser håndteres særskilt efter konkret vurdering og sundhedsfaglig rådgivning fra embedslægevæsenet.

Uanset de hævdede kriterier for kortlægning, vil der fortsat være behov for en *forebyggende indsats* ved jordflytning, nybyggeri mv.:

Om jordstyring:

9. Der skal udformes supplerende krav til flytning af jord, for at der ikke sker uhensigtsmæssig placering af jord. Reglerne skal sikre, at jord forurenede over jordkvalitetskriteriet ikke kan disponeres frit, men skal være undergivet styring, således at jord fra områdeklassificerede arealer, kortlagte arealer, arealer, hvor der er konstateret forurening mellem jordkvalitetskriteriet og afskæringskriteriet, og vejarealer ikke giver anledning til gene for mennesker eller miljø. Afhængig af forureningsgraden i de enkelte områder kan det også betyde, at man opdeler byer i flere områder. Desuden bør det udløse krav til bygherrer om undersøgelser til afklaring af, om krav, som nævnt under 10. punkt, er relevante.

Om nybyggeri mv.

10. At der ved nybyggeri, renovering og etablering af ny følsom arealanvendelse skal kunne stilles krav til bygherren om blandt andet ren jord svarende til jordkvalitetskriterierne på opholds- og legearealer, så fremtidig rådgivning ikke er relevant.

Supplerende kommentarer fra de kommunale parter vedrørende de 10 ovenstående principper fremgår af Bilag C.

8.1 Forslag til fremtidige kortlægningskriterier.

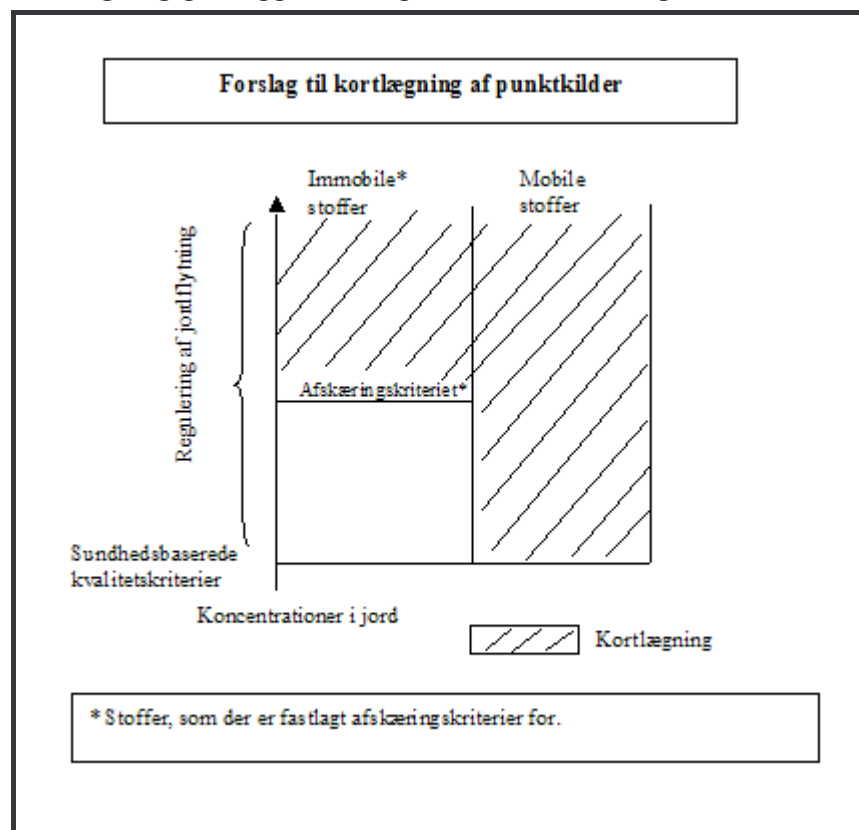
På baggrund af ovenstående anbefaler arbejdsgruppen følgende model for de fremtidige kriterier for kortlægning af forurenede jord.

Ved kortlægningen skelnes mellem *punktkildeforurening* og *diffus forurening*:

Kortlægning af punktkildeforureninger sker i form af kortlægning af ejendomme:

- Arealer, som indeholder lav-mobile stoffer, der er fastsat afskæringskriterier for, kortlægges, når indholdet i jorden er over de koncentrationer, der er fastsat for afskæringskriteriet.
- Arealer, som indeholder stoffer, der ikke er fastsat afskæringskriterier for, kortlægges, når indholdet i jorden er over de koncentrationer, der er fastsat for de sundhedsbaserede kvalitetskriterier

Kortlægningsprincipperne for punktkildeforureninger er illustreret i figur 4. .

Figur 4: Forslag til kortlægning af punktkildeforureninger.

Kortlægningen af *diffus jordforurening* sker i form af områdeklassificering:

- Ældre bymæssige områder eller arealer langs veje, hvor jorden er påvirket af diffuse kilder i koncentrationer over jordkvalitetskriteriet, områdeklassificeres.
- Områdeklassificeringen forventes for byområder primært at kunne fastlægges på baggrund af simple kriterier, f.eks. alderen af området og for veje på baggrund af trafikintensiteten.

Arealer, som formodes at være påvirket af luftbåren forurening overvejende fra en enkelt kilde, f.eks. en virksomhedsskorsten, kortlægges, hvis kriterierne for kortlægning af punktkilder er overskredet. Det samme gælder andre arealer, der forureningsmæssigt adskiller sig fra området i øvrigt.

8.2 Den miljøprioriterede offentlige indsats

Den miljøprioriterede indsats finder sted i de kortlagte og de områdeklassificerede arealer, der er udpeget som indsatsområder i henhold til jordforureningsloven:

- Boliger, børneinstitutioner og offentlige legepladser
- Arealer, hvor forureningen udgør en risiko for den nuværende eller fremtidig drikkevandsforsyning.

Den miljøprioriterede indsats kan gennemføres med forskellige virkemidler.

- Der forventes kun i særlige situationer at være behov for oprydning i områdeklassificerede områder. Det kan f.eks. dreje sig om børneinstitutioner, hvor der på grund af intensiv arealanvendelse kan være behov for en forbyggende oprydning.

8.3 Rådgivning

Der skal ydes generel rådgivning i de områdeklassificerede områder. Den generelle rådgivning gives også grundejere, når de får resultatet af en undersøgelse af en punktkildeforurening, som har vist koncentrationer i jorden mellem jordkvalitetskriteriet og afskæringskriteriet.

Borgerne skal orienteres om, at der er tale om koncentrationer, der er let forhøjede sammenlignet med uforurenede jord. De skal informeres om, at den sundhedsmæssige risiko i sammenligning med andre risikofaktorer er lille, og der skal søges fremdraget illustrative eksempler på, hvorledes sundhedsrisikoen er sammenlignet med andre kilder. Borgerne skal oplyses om, at der er mulighed for at reducere den lille sundhedsmæssige risiko ved at følge anbefalinger svarende til dem, der fremgår af Miljøstyrelsens nuværende vejledning om rådgivning af beboere i lettere forurenede områder.

8.4. Den forebyggende indsats

Den forebyggende indsats f.eks. i forbindelse med jordflytning og nybyggeri fortsættes, selv om kriterierne for kortlægning af ”fortidens synder” hæves.

8.4.1. Flytning af jord

For ikke utilsigtet at øge indholdet af kemiske stoffer i jorden, herunder landbrugs- og naturarealer, indføres en generel anmeldeligt for flytning af jord fra kortlagte og områdeklassificerede arealer og jord der i øvrigt er forurenede over jordkvalitetskriterierne. Reglerne skal desuden sikre, at forurenede jord, der flyttes, kun anbringes på steder, der har tilladelse eller godkendelse til at modtage forurenede jord eller kan genanvendes efter regler herom.^E

8.4.2 Nybyggeri mm.

For at forebygge forureningsrisici for mennesker ved nye bygge- og anlægsarbejder eller etablering af ny mere følsom anvendelse på kortlagte eller klassificerede arealer, skal myndighederne have mulighed for at stille krav om blandt andet ren jord svarende til jordkvalitetskriterierne.

8.4.3 Forurenerens ansvar

Ved påbud til forureneren er oprydningniveauet som udgangspunkt fortsat genopretning, som det fremgår af Jordforureningsloven. Dette udgangspunkt ændres ikke af kriteriegruppens forslag. Tilsvarende ændres der ikke på regulering efter Miljøbeskyttelsesloven.

8.5 Skøn over økonomiske konsekvenser

Miljøstyrelsen har foretaget skøn over de økonomiske konsekvenser at forslaget til nye kortlægningskriterier^F. Miljøstyrelsen har beregnet de økonomiske konsekvenser, såfremt jordkvalitetskriteriet for benzo(a)pyren fastholdes på 0,1 mg/kg med et tilhørende afskæringskriterie på 1 mg/kg (scenarie 1) og der fastsættes et administrativt jordkvalitetskriterie for benz(a)pyren på 0,3 mg/kg og et afskæringskriterie for benz(a)pyren på 3 mg/kg, som anbefalet af Miljøstyrelsen på baggrund af den særlige vurdering af bly og PAH (scenarie 2).

I beregningerne er kun medtaget de områder, som forslaget har direkte betydning for. Det betyder, at beregningerne ikke medtager udgifter, der vedrører undersøgelse, oprydning med mere af mobile stoffer, der kan afdampe til indeklimaet eller udvaskes til grundvandet.

Det vurderes, at kriteriegruppens forslag vil betyde en besparelse for den offentlige indsats på knapt 1 mia. kr., såfremt de nuværende kriterier fastholdes (scenarie 1) og ca. 2 mia. kr. såfremt kriterierne for benzo(a) pyren hæves til 0,3 mg/kg/3 mg/kg (scenarie 2). Forslaget forventes endvidere at betyde en reduktion af værditabet i milliardklassen, da færre ejendomme skal kortlægges.

Reduktionen af værditabet forventes at blive væsentligt større i scenarie 2 end i scenarie 1.

^E Reglerne skal sikre, at anbringelse af forurenede jord ikke giver anledning til risiko for mennesker eller miljø, herunder grundvandet.

^F Skønnet baserer sig primært på notat af 10. oktober 2003 ”Opgaver og ressourceforbrug i forbindelse med med lov om forurenede jord”, udarbejdet af Amternes Videnscenter for Jordforurening.

Det er ikke muligt pt. at fastlægge værditabets størrelse nøjere, idet kendskabet til værditabets størrelse er begrænset, ligesom det ikke er muligt at forudse ejendomsmarkedet reaktion på de ejendomme, der udgår af kortlægningen, såfremt kortlægningskriteriet ændres til afskæringskriteriet.

Grundlaget for vurderingen af besparelsen for den offentlige indsats er uddybet neden for og i tabel 1.

8.5.1. Kortlægning

Konsekvensen af skitsen vil være, at mange ejendomme, herunder mange boliger i diffust forurenede byområder ikke kortlægges. 80.000-95.000 diffust forurenede lokaliteter, svarende til ca. 200.000 ejendomme, vil dermed udgå af kortlægningen. Disse arealer vil i stedet blive områdeklassificeret med henblik på den forebyggende indsats.

Endvidere vil punktkilder med lav-mobile stoffer kun kortlægges, hvis afskæringskriteriet er overskredet. Det forventes at betyde en reduktion på 5.000 ejendomme i scenarie 1, hvoraf de 1.000 er kortlagt i dag. I scenarie 2 forventes en reduktion på 5.700 ejendomme, hvoraf de 1.200 er kortlagt i dag..

Udgifterne til kortlægning forventes dermed at kunne reduceres med 870 mio. kr. i scenarie 1 og 900 mio. kr. i scenarie 2.

Kriteriegruppens anbefalinger vil ikke have konsekvenser for antallet af ejendomme, der kortlægges på grund af risiko for forurening af grundvandet eller afdampning til indeklimaet.

8.5.2. Oprydning

Med de *nuværende regler* forventes, at skal ryddes op af hensyn til arealanvendelsen på 5.000 punktkilder. Det er antaget, at der er boliganvendelse eller børneinstitutioner på 1/6 af de 6.000 lokaliteter, der tidligere er vurderet at ligge over afskæringskriterierne i diffust forurenede områder, svarende til ca.2.000 ejendomme. Det reelle antal kan være højere. Samlet vurderes antallet af ejendomme, der skal ryddes op af hensyn til arealanvendelsen med de nuværende regler, således at være 7.000 ejendomme (5.000 punktkilde forureninger + 2.000 diffuse forureninger).

I *scenarie 1* forventes antallet af oprydninger af offentligt finansierede oprydninger af hensyn til arealanvendelsen at være uændret, dvs. 7.000 ejendomme

I *scenarie 2* forventes der kun i meget begrænset omfang at være behov for offentlig finansieret oprydning af hensyn til arealanvendelsen af diffust forurenede områder. Det skyldes, at der kun sjældent vil være overskridelser af afskæringskriterierne, såfremt jordkvalitetskriteriet og afskæringskriteriet for benzo(a)pyren ændres til 0,3 mg/kg henholdsvis 3 mg/kg. Antallet af

oprydninger af hensyn til arealanvendelsen i *scenarie 2* reduceres således med 2.000 ejendomme. Reduktionen udgøres af ca. 1.500 ejendomme i de diffust forurenede områder og 500 punktkildeforureninger. Ændringen af jordkvalitetskriteriet og afskæringskriteriet for benz(a)pyren er den primære årsag til reduktion i antallet oprydninger. I de diffust forurenede områder forventes oprydning herefter overvejende at finde sted i børneinstitutioner og offentlige legepladser på baggrund af en konkret vurdering.

Udgifterne til oprydning med forventes dermed i *scenarie 2* at kunne reduceres med ca. 1.300 mio. kr.

Kriteriegruppens anbefalinger vil ikke have konsekvenser for antallet af ejendomme der ryddes op på grund af risiko for forurening af grundvandet eller afdampning til indeklimaet.

8.5.3 Rådgivning

Rådgivningen vil på grund af den lille sundhedsmæssige risiko blive ændret fra specifik rådgivning til generel rådgivning. Normalt vil der kun være behov for detaljeret rådgivning, såfremt afskæringskriterierne er overskredet. Borgerne har imidlertid altid mulighed for at kontakte myndighederne og få sundhedsfaglig rådgivning med udgangspunkt i oplysninger om undersøgelser foretaget på deres ejendom eller i deres område. Da udgifterne til rådgivning efter kriteriegruppens vurdering tidligere har været noget underestimeret, bl.a. fordi der vil være behov for gentagelse af rådgivningen, er udgiften i alle scenarier vurderet til at være 50 mio. kr.

8.5.4 Værditab

Det er vanskeligt, at vurdere forslagetets effekt på ejendommenes værditab, idet det afhænger af ejendomsmarkedets reaktion.

Der eksisterer ingen egentlige undersøgelser af kortlægningens effekt på ejendomsmarkedet. Værditabet på en ejendom vil være større for ejendomme, hvis den er den eneste kortlagte ejendom i et område, end for ejendomme, der ligger i et område, hvor alle ejendomme er kortlagt. Punktkildeforureninger vil som oftest være den eneste kortlagte ejendom i et område, mens det modsatte gælder diffust forurenede ejendomme.

Værditabet for ejendomme, som tidligere har været kortlagt eller ville være blevet kortlagt med de nuværende kortlægningsprincipper, er vanskeligt at forudse. Man må dog forvente, at ejendomsmarkedet vil reagere positivt for de ejendomme, der undgår kortlægning som følge af en evt. omlægning af kortlægningsprincipperne, idet det som grundlag for revisionen af principperne er understreget, at der kun er tale om en lille sundhedsmæssig effekt sammenlignet med andre risikofaktorer. Miljøstyrelsens har igangsat en undersøgelse af værditab, som forventes afsluttet i efteråret 2005. Det forventes, at der på grundlag heraf vil kunne skabes større klarhed over værditabets størrelse.

Tabel 1		Nuværende regler		Kriteriegruppens anbefalinger. Scenario 1: PAH kriterie fastholdes		Besparelse ved scenario 1		Kriteriegruppens anbefalinger Scenario 2: PAH kriterie hæves		Besparelse ved scenario 2	
Offentlige opgaver vedr. arealanvendelsen		Millioner kr.		Antal		Millioner kr.		Antal		Millioner kr.	
Enkeltejendoms-kortlægning*	Punktkilder:	• 1.000		Punktkilder:	Ca. 26.000 ejendomme	• 770	-	Punktkilder:	Ca. 25.300 ejendomme	• 740	-
	Diffus forurening	• 750		Diffus forurening:	ingen	• 0	-	Diffus forurening:	ingen	• 0	-
Revurdering af kortlægning af tidligere kortlagte ejendomme	Ingen	• 0		Ca. 3.500 ejendomme med indhold af lav-mobile stoffer	• 10	• +10	• +10	Ca. 3.500 ejendomme med indhold af lav-mobile stoffer	• 10	• +10	• +10
	Områdeklassi-ficering	Ingen	• 0	Alle diffust påvirkede byområder	100	+100	+100	Alle diffust påvirkede byområder	100	+100	+100
Rådgivning *	Punktkilder:	• 4.000 ejendomme		Punktkilder:	Generel rådgivning			Punktkilder:	Generel rådgivning		
	Diffus:	• 89.000	• 50	Diffus:	Generel rådgivning -	50	0	Diffus:	Generel rådgivning -	50	0
Oprydning	Punktkilder:	• 5.000 ejendomme	• 3.200	Punktkilder:	5.000 ejendomme	3.200	0	Punktkilder:	4.500 ejendomme	2.750	--450
	Diffus:	• 2.000 ejendomme	• 1.280	Diffus:	2.000 ejendomme	1.280	0	Diffus:	500 ejendomme	320	-960
I alt offentlige opgaver vedr. arealanvendelse		6.280			5.410	-870			3.970	-2.310	

* Udgifterne til rådgivning kan være større.

Bilag A: Kommissorium

MILJØstyrelsen
Jord & Affald

19. april 2004
ie/hl

Kommissorium for arbejdsgruppen vedr. kriterier

Kriterierne for kortlægning af forurenede jord blev fastlagt i 1992. På det tidspunkt blev det besluttet, at kriterierne skulle være identiske med de sundhedsmæssige kvalitetskriterier for kemikalier. De sundhedsmæssige kvalitetskriterier fastlægger et meget højt generelt beskyttelsesniveau, som ikke tager højde for konkrete afvejninger af risiko.

Siden jordforureningsloven blev vedtaget, har amterne kortlagt store områder i Danmark. Embedslæger i København konkluderer i en rapport fra januar 2003 om de store jordområder i Københavns og Frederiksberg Kommuner, der overstiger de sundhedsmæssige kvalitetskriterier, at sundhedsrisikoen for tjæren i jorden er $\frac{1}{4}$ af den beregnede risiko fra kosten og er betydelig mindre end risikoen ved luftforurening og passiv og aktiv rygning.

Fyns Amt har i lyset af embedslægernes rapport besluttet indtil videre kun at kortlægge tjæreforureninger, når de overstiger kvalitetskriteriet mere end 25 gange, og anmodet Miljøstyrelsen om en udmelding vedr. kvalitetskriteriet for tjære.

Miljøstyrelsen har oplyst, at kortlægningen af jordforurening har et omfang, som ikke tidligere har været sat i forhold til den konkrete sundhedsmæssige risiko ved jordforureningen.

En regulering, der baserer sig på en direkte anvendelse af de sundhedsmæssige kvalitetskriterier kan efter Miljøstyrelsens opfattelse føre til en uhensigtsmæssig kortlægningspraksis.

På baggrund af ovennævnte, finder Miljøstyrelsen, at der bør sikres en kortlægningspraksis, der tager udgangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø.

Gruppens opgaver

Arbejdsgruppen skal

- vurdere hvorvidt de *sundhedsmæssige kvalitetskriterier* ligger på det rigtige niveau i relation til international praksis, samt give forslag til ændringer, herunder hvilke konsekvenser dette vil have for beskyttelsesniveauet. På baggrund heraf udarbejder Miljøstyrelsen udkast til vejledning i fastsættelse af sundhedsbaserede kvalitetskriterier
- vurdere, hvorledes *kriterierne for kortlægning af forurenede jord* kan fastlægges mere hensigtsmæssigt, så der tages højde for såvel den konkrete sundhedsmæssige risiko fra de kortlagte arealer, som de samfundsmæssige konsekvenser af kortlægningen. Arbejdsgruppen skal i den forbindelse give forslag til fremtidige kriterier for kortlægning med særlig vægt på bly og PAH-forbindelser.

I dette arbejde skal der tages hensyn til principperne på andre områder, herunder internationale principper. Kortlægningskriterierne skal :

- ligge på et sundhedsmæssigt forsvarligt niveau
- bidrage til understøttelsen af befolkningens sundhedstilstand også set i relation til de øvrige kilder, der påvirker befolkningens sundhedstilstand
- bidrage til, at jord kun opgraves og transporteres til rensning, deponering eller genanvendelse, hvis det kan begrundes ud fra samlede sundheds- og/eller miljøhensyn
- føre til kortlægning af jordforurening i et omfang, der kan håndteres af myndigheder og borgere
- ligge i samme størrelsesorden som kriterierne i de øvrige EU-lande.

Gruppens sammensætning:

Formandskab og sekretariat: Miljøstyrelsen

Øvrige deltagere:

Sundhedsstyrelsen

Embedslægevæsenet

Fødevareministeriet

Arbejdstilsynet

Amtsrådsforeningen

Kommunernes Landsforening

Københavns og Frederiksberg Kommuner

Tidsplan:

Arbejdsgruppen afrapporterer til ministeren den 1. november 2004.

Bilag B: Sundhedsmæssige risici ved de mest almindelig forureninger

Bly

Bly kan påvirke børns intelligenskvotient (IQ). Bly forekommer udbredt i den diffuse forurening, men også i punktkilder. Der findes kun begrænset direkte viden om eksponeringens reelle størrelse i byområder. En undersøgelse fra Århus fra slutningen af 1980'erne (Lyngbye, T. Bly og Børn) viste et forhøjet blodbly hos børn, hvor der var forhøjet bly i jorden, men kan have sammenhæng med, at man på det tidspunkt stadig anvendte blyholdig benzin. Herudover er der i Danmark kun foretaget enkelte begrænsede undersøgelser f.eks. via blodprøver, af børns eksponering for forurenende stoffer i jord. (Mundelstrup, Kolonihaver i København). I disse begrænsede undersøgelser blev der ikke fundet dokumentation for, at børn der boede på arealer med et blyindhold i jorden på 1200 mg/kg (Mundelstrup) og 500 mg/kg (Kolonihaver i København) havde et højere blykoncentration i blodet end nyere undersøgelser har fundet hos børn i andre områder. Sammenhæng mellem indholdet af bly i udenlandske undersøgelser af blyforurening er vanskelige umiddelbart at overføre til danske forhold, da de undersøgte områder ofte har været lokaliseret omkring minedrift, hvor bly forekommer som det meget tungtopløselige blyulfid, mens blysalte i danske forureninger er mindre tungtopløselige. Desuden stammer en del af eksponeringen i de udenlandske undersøgelser fra blyholdig indendørs maling, og endelig er der sjældent gjort rede for omfanget af kontakt med jord.

Bly's negative effekter på IQ i forbindelse med jordforurening er ikke af en sådan art, at det vil kunne konstateres som en effekt på enkelt personer. Teoretisk vil det kunne påvirke IQ på befolkningsniveau^G.

Ud fra teoretiske betragtninger om blyeksponering fra jord, er det skønnet, at den potentielle effekt af den diffuse forurening med bly i jord på i gennemsnit ca. 120 mg/kg kan give et marginalt gennemsnitligt tab i IQ-point svarende til 0,05 hos en befolkning på 500.000 – 1.000.000. Til sammenligning er kosten vurderet til at give et gennemsnitligt IQ-tab på 0,02 IQ-point og drikkevand på 0,02 IQ-point⁸.

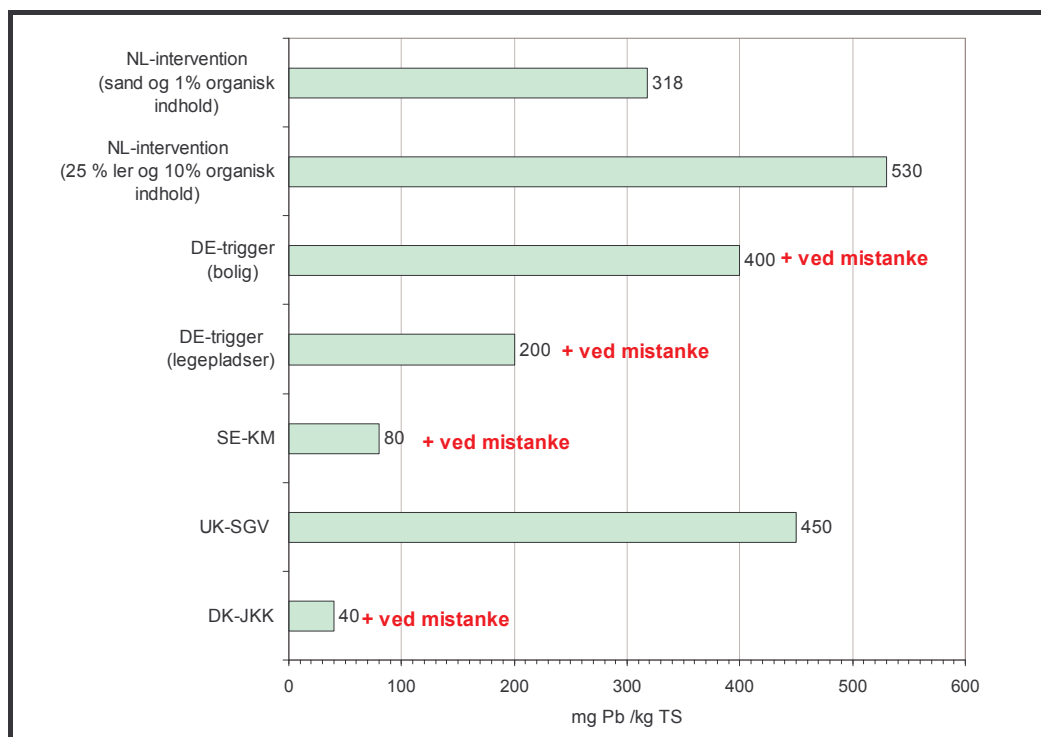
Teoretisk set kan det dog ikke udelukkes, at et højt indtag af forurenede jord med i koncentrationer omkring afskæringskriteriet hos en mindre gruppe børn kan have en betydende indvirkning på hjernefunktionen /3/. Der kan således beregnes et gennemsnitligt tab i IQ på op mod 1 point i denne begrænsede børnegruppe./7/

Kortlægningskriteriet for bly ligger i Danmark 2 gange lavere end kortlægningskriteriet i Sverige, og ca. 10 gange lavere end kortlægningskriteriet i Tyskland, Holland og Storbritannien.

---

^G ”Jordforurening og sundhedsrisiko”, Embedslægeinstitutionen i Københavns og Frederiksberg Kommuner, Embedslægeinstitutionen for Frederiksborg Amt, 2002.

PAH

Benz(a)pyren og andre tjærestoffer, der ligesom bly ofte forekommer både i diffus forurening og punktkildeforurening, er kræftfremkaldende. Det er en række usikkerheder ved vurderingen af risikoen for benzo(a)pyren i jord. De beregninger, der hidtil er foretaget baserer sig på, at der ikke er nogen tærskelværdi for benzo(a)pyrens effekt, dette stilles der nu spørgsmålstegn ved. Derfor er vurderingen af risikoen ved benzo(a)pyren i jord foretaget med udgangspunkt i en sammenligning af risikoen for benzo(a)pyren i kosten. Dansk Fødevareforskning vurderer, som et højt skøn at benzo(a)pyren i kosten medfører 30 ekstra kræfttilfælde pr. 1 million over en livslang periode, dvs. ca. 0,4 pr. år.

Hvis indholdet i jord er 0,3 mg benzo(a)pyren (Miljøstyrelsens forslag til nyt administrativt jordkvalitetskriterie) vil børn i den periode, de eksponeres for jord, blive eksponeret for den samme mængde benzo(a)pyren, som de eksponeres for gennem kosten. Det vil således svare til en forøget risiko, som skyldes indholdet i jord, på ca. 0,4 kræfttilfælde pr. år, eller hvis der tages højde for, at børn kun eksponeres for jord i en kort årrække for mindre end 0,1 kræfttilfælde pr. år ud af eksponeret befolkning på 1 million. Ved et jordkvalitetskriterie på 0,1 mg/kg (det nuværende jordkvalitetskriterie) vil risikoen være reduceret yderligere.

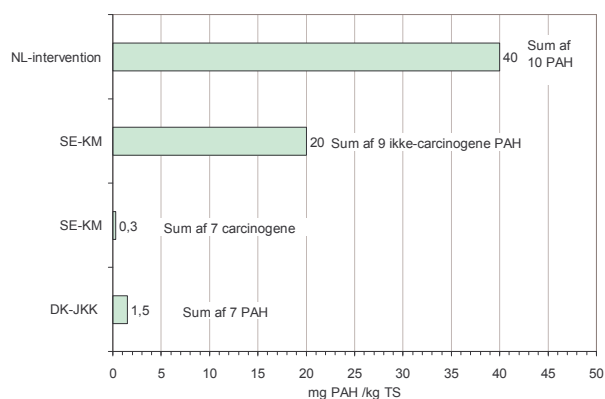
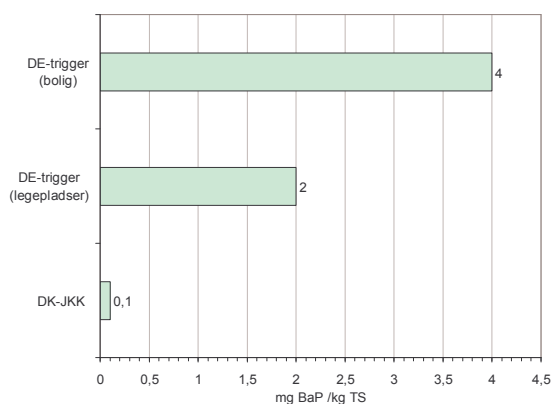
Den diffuse jordforurening i Københavns og Frederiksberg Kommuner, hvor koncentrationen af benz(a)pyren i gennemsnit ligger på ca. 1,5 mg/kg, kan på denne baggrund estimeres til 1 ekstra kræfttilfælde årligt blandt de omkring 500.000 indbyggere, eller hvis der tages højde for at børn kun eksponeres for jord i en kort årrække til ca. 0,2 ekstra kræfttilfælde pr. år. Beregningsmæssigt er der således en mulig kræftfremkaldende effekt, men sammenlignet med

andre kendte kræftfremkaldende årsager, f.eks. passiv rygning skønnes effekten af jordforurening at være væsentlig lavere /3/.

Til sammenligning vil der i den Københavnske befolkning beregningsmæssigt årligt være ca. 0,4 ekstra kræfttilfælde grund af PAH i kosten og 0,5 – 1 kræfttilfælde på grund af PAH fra luftforurening^H. Udover kræfttrisikoen, som er direkte forårsaget af indholdet af PAH i kosten, kan det til sammenligning anføres, at risikoen for at få kræft ved at spise den mængde pandestegt kød og fisk, som gennemsnitsdanskeren gør, svarer til at 1 ud af 10.000 mennesker vil få kræft pga. kræftfremkaldende stoffer, som opstår ved stegningen. Hvis man i stedet grillede kødet hver dag, ville risikoen være ca. 10 gange højere.^I Påvirkningen fra jorden sker i nogle få år i barndommen, mens påvirkningen fra kosten foregår hele livet.

Der er stor forskel på hvilke PAH-forbindelser, der indgår i kriterierne for tjærestofferne i Danmark, Sverige, Holland, England og Tyskland. Kun i Danmark og Tyskland er der opstillet selvstændige kriterier for BaP. Hvor kortlægningskriteriet i Danmark er 0,1 mg/kg, er kriteriet i Tyskland 2-4 mg/kg afhængig af om det er børneinstitution eller bolig. Sverige har et kriterie for sum af 3 carcinogene pah-er på 0,3 mg/kg, som ud fra den relative andel af benz(a)pyren vurderes at svare nogenlunde til det danske benz(a)pyren jordkvalitetskriterie. Når kriterierne for oprydning sammenlignes, ligger de danske afskæringskriterier for PAH 2-4 gange under oprydningkriterierne i Holland og Tyskland for tjærestoffer.

I Holland er der kun kriterier for sum af PAH. Det forebyggende kriterie er fastlagt til 1mg/kg, mens indsatskriteriet, som fastlægger, hvornår kortlægning skal finde sted ligger på 40 mg/kg (ca. 20 gange højere end det danske kortlægningskriterium). Der er ikke opstillet kriterier for BaP eller sum af PAH i Storbritannien, hvor der beregnes lokalitets specifikke kriterier for disse stoffer.

^H Jordforurening og sundhedsrisiko. Embedslægeinstitutionen i Københavns og Frederiksberg Kommune og Embedslægeinstitutionen i Frederiksborg Amt, 2002.

^I Fødevarestyrelsens hjemmeside. <http://www.altomkost.dk>

Andre immobile stoffer.

Til sammenligning er kriterierne for cadmium i Tyskland, Holland og Storbritannien 4-20 gange højere end i Danmark og i Sverige på niveau med det danske. Kriterierne for kviksølv ligger 10 gange højere i Tyskland, Holland og Storbritannien sammenlignet med Danmark, mens det svenske kriterium svarer til det danske. Det danske kriterie for zink svarer til kriterierne i Tyskland, Holland, Storbritannien og Sverige.

Bilag C: Udtalelse fra de kommunale parter

Notat

Udtalelser fra de kommunale parter til notat om vurdering af forslag til kortlægningsprincipper

De kommunale parter lægger afgørende vægt på, at en nyordning gennemføres ud fra de 10 principper, der er anført i indledningen til kapitel 8 i notatet. Vi ønsker, at disse principper bliver lagt til grund ved den juridiske og administrative udmøntning af skitsen, der forestår.

Københavns Kommune udtaler i tilknytning hertil:

1. Ændrede kortlægningskriterier må ikke føre til forringelser af beskyttelsesniveauet for mennesker og miljø.
2. Forekomsten af værditab for boligejere som følge af jordforurening bør ikke i sig selv være udgangspunktet for en ændring af hele kortlægningssystemet. Kun i de tilfælde, hvor værditabet ikke står i rimeligt forhold til et konstateret lavt forureningsniveau, er der anledning til at revidere kortlægningspraksis.
3. Det vil være en gevinst både ud fra et borgersynspunkt og et myndighedssynspunkt, hvis der indføres en nuancering af kortlægningen, så kortlægning primært forbeholdes de arealer, der skal indgå i prioriteringen af den offentlige indsats, medens de øvrige forurenede arealer får en klassificering som let forurenede, der viser, at deres værdi som boliger ikke er påvirket af forureningen.
4. Klassificeringen af de let forurenede arealer i rådgivningsintervallet bør foregå ved en forenklet administrativ procedure. Langt de fleste af de berørte grunde ligger samlet i byer, hvor de for små ressourcer kan klassificeres områdevis på grundlag af enkle data. Kun et mindre antal grunde ligger uden for sådanne områder. Myndighederne skal ikke aktivt foretage undersøgelser på disse enkeltgrunde, men de får klassificeringen som let forurenede, hvis der fremkommer data om forureningen.
5. I et system, der indeholder både kortlagte arealer og klassificeret let forurenede arealer, skal der fortsat være en effektiv forebyggelse af nye forureningsproblemer. Bygge- og anlægsarbejder og overgang til følsom anvendelse af begge disse kategorier skal være undergivet myndighedsregulering, så især indeklimaproblemer forebygges, og opholds- og legearealer sikres med ren jord. Flytning af forurenede jord skal være undergivet styring, der sikrer, at jorden placeres uden risiko for jord eller grundvand, og uden at mennesker eksponeres. Dette skal og-

så gælde jord, der flyttes inden for klassificerede områder. Der er tidligere peget på, at der kan ske administrative forenklinger af de gældende jordstyringsregler.

6. Oprydning af børns opholds- og legearealer skal indgå i prioriteringen af den offentlige indsats, også i områder, der er klassificeret som let forurenede.
7. Det ændrede kortlægningssystem skal ikke berøre fortolkningen af andre regler, hvor jord- og grundvandsforurening skal forebygges eller fjernes. Det gælder påbudsreglerne i jordforureningsloven og miljøbeskyttelsesloven, tilladelses- og godkendelsesreglerne i miljøbeskyttelsesloven og affaldsreglerne. Her vil kvalitetskriterierne eller baggrundsniveauet fortsat være udgangspunktet for, om jord betragtes som ren eller forurennet.

Den 3. december 2004

Referencer

---

¹ Redegørelse om lov om forurennet jord, december 2003

² / Lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurennet jord.

³ Vejledning fra Miljøstyrelsen, nr. 6, 1998, Oprydning på forurenede lokaliteter – Hovedbind.

⁴ Vejledning fra Miljøstyrelsen, nr.7 2000, Rådgivning af beboere i lettere forurenede områder.

⁵ Projekt om jord og grundvand fra Miljøstyrelsen, Nr.13,1995 ”Økotoxikologiske jordkvalitetskriterier”.

⁶ Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen, Nr. 82 1997 ”Økotoxikologiske jordkvalitetskriterier”.

⁷ European Environment Agency. Progress in the management of contaminated sites.[2002.11]

⁸ Jordforurening og sundhedsrisiko. Embedslægeinstitutionen for Københavns og Frederiksberg Kommuner og Embedslægeinstitutionen for Frederiksborg Amt.

Kommissorium for jordforureningsgruppen

Regeringen har følgende målsætninger for det videre arbejde med lov om forurennet jord:

- Der skal udarbejdes enklere og klarere regler for indsatsen mod jordforurening
- Indsatsen skal i højere grad målrettes og prioriteres, så den tager udgangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø
- Det generelle høje beskyttelsesniveau skal bibeholdes, og der skal tages særligt hensyn til børn ved fastlæggelsen af forebyggende kriterier for jord, luft og vand.
- De ulemper, jordforureningslovens kortlægningssystem medfører for borgerne, skal afhjælpes

På denne baggrund - og på baggrund af kriteriegruppens rapport fra december 2004 - er der behov for, at en jordforureningsgruppe gennemfører en række undersøgelser og vurderinger.

Jordforureningsgruppens opgaver

Jordforureningsgruppen skal udarbejde lovforslag for følgende ændringer:

- Forhøjelse af kortlægningsniveauet fra det forebyggende kriterie-niveau op til indsatsniveauet for oprydning i den offentlige indsats. Amternes erfaringer med nuancering af kortlægningen inddrages.
- Indførelse af områdeklassificering af diffust forurenede byområder.
- Sikring af en forebyggende indsats på arealer med et forureningsniveau, der ligger mellem de forebyggende kriterier og indsatsniveauet for oprydning. Det betyder, at der fortsat skal anmeldes ved jordflytning, og at myndighederne i forbindelse med nybyggeri skal kunne stille krav om, at jord til boliganvendelse o.l. overholder de forebyggende kriterier. Der skal ligeledes kunne stil-

les særlige krav til børneinstitutioner. Borgerne skal orienteres om betydningen af forureningen, idet der sammenlignes med andre risikofaktorer og oplyses om, hvorledes kontakten til jorden kan nedbringes.

- Begrænsning af den tid, der går fra påbegyndelse af kortlægningsarbejdet for en boligejendom indtil beslutning om kortlægning af ejendommen.

Jordforureningsgruppen skal desuden vurdere, i hvilket omfang kortlægningen af forurenede ejendomme giver anledning til nedslag i grundværdien og eventuelt også ejendomsværdien.

Jordforureningsgruppens sammensætning

Formandskab og sekretariat: Miljøstyrelsen

Øvrige deltagere:

- Justitsministeriet
- Finansministeriet
- Skatteministeriet
- Amtsrådsforeningen
- Kommunernes Landsforening
- Københavns og Frederiksberg Kommuner

Tidsplan

Jordforureningsgruppen afrapporterer til miljøministeren primo december 2005.

Opfølgning på kriteriegruppens anbefalinger

Aftaleparterne er enige om følgende målsætninger:

- Der skal udarbejdes enklere og klarere regler for indsatsen mod jordforurening
- Indsatsen skal i højere grad målrettes og prioriteres, så den tager udgangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø
- Det generelle høje beskyttelsesniveau skal bibeholdes, og der skal tages særligt hensyn til børn ved fastlæggelsen af forebyggende kriterier for jord, luft og vand.
- De ulemper, jordforureningslovens kortlægningsssystem medfører for borgerne, skal afhjælpes

På baggrund af bl.a. kriteriegruppens rapport fra december 2004 kan aftaleparterne tilslutte sig, at en jordforureningsgruppe blandt andet arbejder videre med at:

- Komme med forslag til retningslinier for områdeklassificering af diffust forurenede områder, herunder beskrive hvilken procedure, der skal anvendes for at afgrænse området samt behandle spørgsmålet om, hvorvidt den enkelte grundejer skal kunne komme ud af områdeklassificeringen.
- Belyse fordele og ulemper ved at kortlægningskriteriet for punktkilder forurenede med lavmobile stoffer hæves til indsatskriteriet, samt beskrive, hvordan potentielle købere af forurenede grunde med punktforurening oplyses om forurening og forebyggende indsats på grunde – også hvis de ikke fremover skal kortlægges som i dag. I den forbindelse belyses også, hvordan ejere og potentielle købere informeres om forureningen og eventuelle forholdsregler i den forbindelse, i de tilfælde hvor sagen omhandler forurenede grunde over jordkvalitetskriterierne, som endnu ikke er blevet kortlagt.
- Undersøge mulighederne for, samt fordele og ulemper ved, at benytte nuancering som et alternativ til en ændring af kortlægningskriterierne. I dette arbejde inddrages personer med erfaring fra det hidtidige nuanceringsarbejde.
- Belyse problemstillingen ved restforureninger f.eks. med olie og på denne baggrund overveje om man kan undlade at kortlægge de forureninger, som

ikke udgør et miljø- eller sundhedsmæssigt problem. Det skal især overvejes, hvordan man effektivt kan sikre, at de nødvendige oplysninger om restforureningen er til stede, når der sker en ændring af bebyggelsen på matriklen.

- Beskrive, hvorledes myndighederne skal håndtere eksisterende viden om forurenede grunde.
- I samråd med amtsansatte med daglig sagsbehandling inden for kortlægning og borgerinformation vurdere, på hvilke punkter og i hvilket omfang de foreslåede kortlægningsprocedurer vil medføre forenklinger af arbejdsgangen eller det modsatte.
- Vurdere, i hvilket omfang kortlægningen af forurenede ejendomme giver anledning til nedslag i grundværdien og eventuelt også ejendomsværdien.
- Overveje, om der kan ske en begrænsning af den tid, der går fra påbegyndelse af kortlægningsarbejdet for en boligejendom indtil beslutning om kortlægning af ejendommen.

Aftalen indgås som udgangspunkt under følgende forudsætninger:

- at der i de generelle principper for fastsættelsen af forebyggende kriterier indgår følgende principper:
  - Det fastholdes, at der højst anvendes en samlet usikkerhedsfaktor på 10.000, når resultater fra dyreforsøg overføres til mennesker.
  - Der accepteres fortsat en livstidsrisiko på 10^{-6} .
  - Hovedparten af befolkningen skal fortsat beskyttes (i modsætning til gennemsnittet)
  - Der skal tages særligt hensyn til børn
- at regeringen ikke på et senere tidspunkt vil ændre på definitionen af "lavmobil" uden en ny politisk flertalsbeslutning.
- at der fortsat skal anmeldes ved jordflytning, og at myndighederne i forbindelse med nybyggeri skal kunne stille krav om, at jord til boliganvendelse o.l. overholder de forebyggende kriterier. Der skal ligeledes kunne stilles særlige krav til børneinstitutioner.
- Potentielle købere skal gøres opmærksom på eventuel forurening (heri indgår også at fremtidige købere skal have oplysninger ud fra jordkvalitetskriterierne).
- Beslutningen om kriteriet for tjærestoffer afventer en endelig rapport fra EFSA (EU's videnskabelige komité for fødevarer) – både med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt der er en tærskelværdi ved denne type stoffer, samt begrundelserne herfor (herunder især de sundhedsvidenskabelige resultater og beregningerne fra dette arbejde). Rapporten forventes at foreligge i oktober 2005. Herefter vil parterne blive indkaldt til drøftelse af resultaterne.
- Miljøstyrelsen udsender på denne baggrund en vejledning om principperne for fastsættelse af forebyggende kriterier for jord, luft og vand.

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vil blive orienteret om EU's videnskabelige komité for fødevarers beslutning om tjærestoffer. Jordforureningsgruppens rapport vil blive offentliggjort ultimo 2005 med henblik på fremsættelse af lovforslag i foråret 2006. Udvalget vil blive orienteret, inden jordforureningsgruppens rapport offentliggøres, og vil blive inddraget forud for fremsættelsen af lovforslaget.

REALKREDITRÅDET

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

11. november 2005
G 490 – tbj

Opfølgning på møde med Miljøstyrelsens Jordforureningsgruppe den 27. september 2005

Som aftalt efter Realkreditrådets indlæg på mødet den 27. september 2005 med Miljøstyrelsens Jordforureningsgruppe fremsætter Realkreditrådet hermed sine bemærkninger til overvejselsen om, hvorvidt man skal skrive nuanceringsordningen ind i loven, og i givet fald om det skal ske efter den model, der er blevet bragt i anvendelse af de 2-3 amter, der er gået i gang.

Overordnet ser Realkreditrådet positivt på ethvert initiativ, der øger realkreditinstitutternes mulighed for at kvalificere og kvantificere en registreret forurening, og effekten af den. Jo bedre og jo lettere tilgængelig viden om forureningen, og dens betydning for ejendommen, som realkreditinstitutter får adgang til, jo større fordel for både institutterne og for låntagerne.

De hidtidige erfaringer

Forud for mødet den 27. september havde en lille enquete været gennemført i institutterne for at få kastet lys over hvordan man vurderer nuanceringsordningen.

Det viste sig, at der endnu ikke er meget statistik, men at der er en fornemmelse af at kommunikationen af problematikken er blevet lettere, ligesom den praktiske betydning af en V2-kortlægning er lettere at gennemskue. Det har jo været et af ordningens formål, og det ser ud til at dette formål kan opfyldes, ikke mindst hvis nuanceringsordningen bliver en landsdækkende standard.

Med udgangspunkt i de rammer, som realkreditte arbejder indenfor, og det system der er bygget op i forbindelse med ejendomsomsætning og værdiansættelse, er det af stor væsentlighed, at der er adgang til konkret og omsættelig viden om den enkelte ejendom.

Hele realkreditsystemet er bygget op om standardiseret sagsbehandling. Det er en forudsætning for at kunne levere den billige finansiering af fast ejendom, som hele samfundet har glæde af, at der ikke er knyttet unødigt og tung sagsbehandling til behandlingen af lånesagerne.

Nuanceringsordningen passer godt ind i dette system, fordi det muliggør sondringen indenfor V2-kortlagte grunde, der spænder over betydelig variation i omfang og konsekvens af forureningsforekomsten.

Med nuanceringsordningen sorteres de kortlagte grunde i 3 forholdsvis overordnede kategorier, der i kort og klar form opstiller de konsekvenser, som forureningen og kortlægningen har for den daglige, praktiske anvendelse af ejendommen.

Eftersom nuanceringsordningen sigter efter at være en form for forureningstilstandsrapport fugter den ganske godt med det eksisterende og velkendte system med tilstandsrapporterne, som udarbejdes i henhold til lov om forbrugerbeskyttelse af fast ejendom.

Nuanceringsordningen

Realkreditrådet vil gerne understrege, at den nuanceringsordning, som kendes fra Fyns og Vestsjællands amter, er et resultat af en tilblivelsesproces, som også Realkreditrådet har deltaget aktivt i, efter opfordring fra Amternes Videncenter og de 2 amter.

Det indebærer, at den foreliggende model allerede er velgennemarbejdet og tilpasset de forslag og ønsker, som realkrediten har fremført under de forudgående drøftelser med de 2 amter.

Dermed følger også at ordningen, som den foreligger, har en form og et indhold, som tjener det formål, som er fælles for amterne og realkrediten, nemlig at den letter kommunikationen og behandlingen af sager om V2-kortlagte grunde, lige som området gøres mere gennemsigtigt for interessenterne.

Alt i alt befordrer ordningen dermed en mere udramatisk og nøgtern tilgang til V2-kortlagte grunde.

Afsluttende

Med udgangspunkt i ovenstående vil Realkreditrådet gerne udtale sin støtte til, at nuanceringsordningen udbredes, gerne gennem en ændring af jordforureningsloven.

Såfremt ordningen gøres lovpligtig vil Realkreditrådet benytte lejligheden til at opfordre til, at den nuværende ordning, som den er udviklet af Fyns og Vestsjællands amter, danner grundlag for den model, som indarbejdes i jordforureningsloven.

Der er Rådets opfattelse, at ordningen kan bidrage væsentligt til at de V2-kortlagte grunde, med de problemer der nu engang er knyttet til kortlægningen, kan rummes indenfor det almindelige marked for omsætning af fast ejendom, med de prissætningsmekanismer, der gælder her. Det er en grundlæggende forudsætning for, at også belåningen følger normale procedurer.

Med venlig hilsen

Trineke Borch Jacobsen

NOTAT

Kommunalt udspil på jordstyring

Som et led i arbejdet i Jordforureningsgruppen, har KL og Københavns Kommune uarbejdet følgende overordnede retningslinier for et senere arbejde med udarbejdelsen af et konkret system, der kan være med til at sikre en bedre og enklere jordstyring af det jord, som er forurenet, og som kommer fra byzonerne.

Retningslinierne tager udgangspunkt i, at:

- jord fra områder i byzone er klassificeret som let forurenet og er anmeldeligt, medmindre andet er bestemt i et kommunalt jordregulativ
- jordstyringen forenkles, så langt de fleste jordflytninger kan foregå efter generelle regler i kommunens jordregulativ, dvs. uden konkret sagsbehandling og ventetid
- regulativerne skal indeholde forskrifter for prøvetagning og analyse til belysning af forureningsindholdet af jord, der ønskes flyttet
- der indføres generelle nationale regler for den forurenede jord i form af definition af forskellige jordklasser, som angiver forureningsgraden
- modtagsteder skal påtage sig et reelt ansvar for jordens videre håndtering. Dette ansvar kan f.eks. udmøntes i, at de alene må modtage den jord, som de er miljøgodkendte til at kunne behandle og dermed i sidste ende skal afvise jorden, såfremt den modtagne jord ikke kan behandles. For at sikre dette, er det nødvendigt, at de er forpligtet til at give anvisningskommunen besked herom. Kommunerne bør endvidere kunne indgå privatretlige aftaler med anlæggene til regulering af de kommunale miljømål fastsat i regulativet
- transportørerne må ikke sammenblende forskellige jordklasser, og de må ikke transportere jorden, såfremt jorden ikke svarer til den jordklasse, som er angivet af bygherren/ejeren
- der åbnes op for it-baserede anmeldelsesløsninger
- der skal i tilknytning hertil skabes en øget mulighed for kapacitet til genanvendelse af let forurenet jord

Den 13. november 2005

Jnr 10.06.08 P55
Sagsid 000158176

Ref CEF
cef@kl.dk
Dir 3370

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

Regulativerne bliver således et vigtigt instrument for kommunerne til at kunne håndtere den fremtidige jordstyring. Som undersøgelsen fra Hedeselskabet viste, så håndterer kommunerne jordstyringen meget forskelligt. I fremtiden bør der også gives rum til, at kommunerne hver i sær styrer jorden bedst muligt ud fra det lokale kendskab til området samt kommunens administration af de opgaver, som har tæt tilknytning til jordstyringen f.eks. affaldsområdet og byggesagsbehandlingen. Ved udarbejdelsen af regulativerne kunne der tages udgangspunkt i følgende overordnede retningslinier:

- en standard del, der er obligatorisk, der beskriver hjemlen for regulativet, forskellige definitioner og hvilke myndigheder, der administrerer regulativet
- en obligatorisk del, der beskriver eventuelle miljømål og anvisningsordningerne, f.eks. hvor de forskellige jordklasser anvises til
- en valgfri del, der kan være uddybende i forhold til beskrivelsen af anvisningsordningerne for eksempel forskellige krav til transportører om indberetning af data

For at kunne indføre et sådant system, bør Jordforureningsgruppen således anbefale, at der skabes det fornødne hjemmelsgrundlag til, at kommunerne kan udstede regulativer til håndtering af jordstyringen fra byzonerne.

Som det også fremgår af de arbejdsnotater, som Københavns Kommune og Århus Kommune har fremsendt, så er det at skitsere et nyt jordstyringssystem ikke enkelt, og der er mange spørgsmål, der skal vurderes. Derfor vil KL og Københavns Kommune foreslå, at der i forlængelse af Jordforureningsgruppen nedsættes et udvalg bestående af miljøstyrelsen og kommunale repræsentanter til udarbejdelse af et nyt jordstyringssystem. Denne gruppe bør endvidere også se på øgede muligheder for genanvendelse af forurenede jord for byzonerne.

Med venlig hilsen
Christina Føns

11. november 2005

Journalnr.
010753-451301

/PPE

Nye regler for jordstyring

Dette notat er et arbejdsnotat udarbejdet som baggrund for overvejelserne i Jordforureningsgruppen om udformning af nye hjemmelsbestemmelser for jordstyringsreglerne. I notatet er der til illustration skitseret et forbedret, sammenhængende system for jordstyring, som man *kan* tænke sig det. I hvilket omfang det skal realiseres, kan der først tages stilling til senere, men det er vigtigt, at der ved den forestående lovrevision bliver indsat hjemler, der gør det muligt.

I notatet gennemgås

- de enkelte faser i jordstyringen,
- forslag til indholdet af nye regler og tiltag for hver fase, med angivelse af
- lovmæssig udmøntning af de foreslåede nye regler

Notatet indeholder følgende afsnit:

Hvilke regelsæt skal spille sammen?

1. Hvad skal være omfattet af jordstyring?
2. Krav om prøvetagning af hensyn til klassifikation
3. Klassifikation
4. Anvisning, modtagesteder og modtagekapacitet
5. Flytning - anmeldelse og deklaration
6. Transport – følgeseddel
7. Aflevering – modtageanlæggets ansvar
8. Slutplacering
9. Tilsyn og kontrol
10. Dataindberetning, it-systemer

De vigtigste forslag er:

- jord fra områder i byzone er klassificeret som let forurenede og er anmeldningspligtig, medmindre andet er bestemt i et kommunalt jordregulativ.
- jordstyringen forenkles, så langt de fleste jordflytninger kan foregå efter generelle regler i kommunens jordregulativ, dvs. uden konkret sagsbehandling og ventetid. Denne smidiggørelse af reglerne skal understøttes af en attraktiv adgang til at komme af med jorden på lovlig og miljømæssigt korrekt vis.

Miljøkontrollen

Kalvebod Brygge 45
Postboks 259
1502 København V

Telefon
33 66 58 00

Telefax
33 66 71 33

EAN-nr. 5798009595959

P-nr. I.003.252.395

E-mail
miljoe@mff.kk.dk

www.miljoe.kk.dk

- der indføres pligt for kommunerne til at udarbejde jordregulativer, hvor de fastsætter lokale regler for, hvordan jordstyringen skal foregå, herunder bl.a.
  - graduerede krav om prøvetagning og analyser til brug for den videre håndtering
  - klassificering
  - anvisningDer bliver et væsentligt spillerum for kommunernes måde at opfylde regulativpligten på. En kommune kan starte simpelt og udbygge sit regulativ successivt i takt med viden, kapacitet og stedlige behov. Arbejdet med regulativer understøttes af en jordflytningsbekendtgørelse med minimumskrav og en jordflytningsvejledning, evt. med et normalregulativ.
- vilkår for modtageanlæg forbedres og gøres sammenlignelige, så det er nemt at vælge modtagested, evt. via en netbaseret oversigt. I denne forbindelse understreges kommunernes opgave med at sikre tilstrækkelig og attraktiv modtagekapacitet.
- modtagesteder skal påtage sig et reelt ansvar for jordens videre håndtering. De skal foretage modtagekontrol og afvise jord, de ikke må behandle. De skal tilbagesende følgesedlen til opgravningskommunen med kvittering for, at den jord, de har modtaget, svarer til det anmeldte, og at de herefter har ansvar for den videre håndtering. Den skærpede kontrol ved modtagelsen er et modstykke til de lempede regler for flytning af jord.
- der åbnes op for overgang til it-baserede anmeldelser

Lovmæssigt kræver de stillede forslag navnlig:

- omarbejdning af Jfl. § 50, evt. opsplitning i flere paragraffer, for at skabe fornøden hjemmel til det forbedrede jordstyringssystem

Derefter skal der ske følgende udmøntning for at etablere systemet:

- anmeldebekendtgørelsen skal omdannes til en ny jordflytningsbekendtgørelse, der også skal give hjemmel for de kommunale regulativer
- kommunerne skal udarbejde jordregulativer
- der skal udarbejdes en vejledning om jordflytning og kommunale regulativer

Kommunernes arbejde med regulativer kan ske trinvis ved at regulativerne udbygges over en årrække i takt med stedlige behov.

I tilknytning til de lovmæssige tiltag skal der foretages en koordineret informationsindsats i samarbejde mellem Miljøstyrelsen og kommunerne for at få systemet sat godt i gang.

Hvilke regelsæt skal spille sammen?

Primært er det jordforureningslovens regler om anmeldelse og affaldsbekendtgørelsens regler om anvisning m.v., der skal spille sammen. Praktisk taget al den jord, vi arbejder med, er i praksis affald. Det er overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder, som bygherren skal af med, jf. affaldsdefinitionen i affaldsbekendtgørelsens § 3 og Dir. 75/442. Meningen med anmeldereglerne er at sikre, at kommunen som affaldsmyndighed bliver gjort bekendt med jordflytningen, så den kan påse, at affaldsreglerne bliver overholdt under jordens videre færd, hvad enten jorden (affaldet) skal til deponering eller genanvendelse (nyttiggørelse).

I det omfang jorden er affald, kommer den automatisk ind under regelsættet for affald, som er veludbygget i langt højere grad end jordforureningslovens regler i kap. 6 om bortskaffelse og anvendelse af jord, og der vil ikke være behov for ret mange regler i jordforureningsloven, hvis affaldsreglerne på et tidligt tidspunkt i en jordflytning ”tager over”. Det er derfor ønskeligt, at det ved revisionen af jordforureningsloven tydeliggøres, at forurenede jord normalt er affald, fx gennem en formodningsregel herom, der pålægger jordflytteren at godtgøre eller sandsynliggøre, at det ikke er affald i affaldsbekendtgørelsens forstand, se nærmere herom nedenfor i notatets afsnit 1.

At overskudsjord som udgangspunkt er affald, ses ikke at vanskeliggøre den adgang til genanvendelse, der er banet ved Jfl § 50, stk. 3, sidste led og § 51 og genanvendelsesbekendtgørelsen samt genanvendelse efter Mbl § 19. Det ses heller ikke at udløse affaldsafgift ved sådanne genanvendelsesprojekter, der i dag er undtaget for affaldsafgift. Skulle disse antagelser, især den sidste om afgiftsfritagelse, ikke være rigtige, er problemet større. Man skal blot have for øje, at EF-domstolen i domme, der er afsagt senere end tilblivelsen af de danske regler i Jfl og anmelderbekendtgørelsen, strækker definitionen af affald ganske vidt. Efter min læsning opererer de faktisk med en formodning for, at overskydende materiale fra en given primæraktivitet samt forurenede jord er affald, hvad enten det føres til genanvendelse eller deponering.

Såfremt væsentlige dele af den overskudsjord, der flyttes, ikke skulle kunne betragtes som affald, bortfalder muligheden for, at kommunerne kan finansiere deres arbejde med at administrere jordstyringen via affaldsgebyrer.

Ud over den overordnede sammenhæng mellem anmeldereglerne og affaldsreglerne er det nødvendigt at samtænke en række regelsæt inden for jordforureningslovens og miljøbeskyttelseslovens områder,

her nævnt i oversigtsform. For nærmere uddybning, se efterfølgende i notatet.

a) reglerne i JFL om **kortlægning** (kap 2) og **områdeklassificering** (kap 6) er styrende for **anmeldepligten** (kap 6, anmeldebkg, jordregulativer), og, jf. forslag i dette notat, omfanget af **prøvetagningspligten** (kap 6, jordregulativer) – se nedenfor afsnit 1 og 2.

b) behandlingen af tilladelsessager efter JFL § 8 om **tilladelse til nybyggeri** og ændret anvendelse bør tænkes sammen med jordstyringsreglerne – se nedenfor afsnit 2.2.3.

c) reglerne i JFL om **anmeldepligt** (kap. 6, anmeldebkg, jordregulativer) skal hænge sammen med reglerne i MBL om affald, specielt **klassificering og anvisning** (affaldsbkg, affaldsregulativer) – se nedenfor afsnit 3 og 4.

d) reglerne om **anmeldelse, klassificering og anvisning** (anmeldebkg., jordregulativer, affaldsbkg, affaldsregulativer) hænger sammen med reglerne om lovlige **modtagesteder** og de **vilkår**, der kan sættes til disse (MBL § 19, Kap 5, godkendelsesbkg/listen) – se nedenfor afsnit 4.

e) reglerne om **flytning, transport og følgeseddel** (anmeldebkg, jordregulativer) hænger sammen med affaldsbekendtgørelsens **håndteringsregler** (affaldsbkg., affaldsregulativer) – se nedenfor afsnit 6.

f) reglerne om **anmeldelse og følgeseddel** (anmeldebkg, jordregulativer) hænger sammen med regler og konkret fastsatte vilkår for **modtagesteder** (MBL § 19, kap. 5, § 50, godkendelsesbkg/listen), samt om **registrering og dataindberetning** (affaldsbkg. kap 3 og 4, ISAG-systemet) – se nedenfor afsnit 5, 6, 7, 8 og 10.

g) reglerne om **tilsyn** med anmeldereglerne, affaldsreglerne og miljølovens tilsynsregler for godkendte el. tilladte modtagesteder skal bringes til at spille sammen – se nedenfor afsnit 9.

1. Hvad skal være omfattet af jordstyringen?

1.1. Efter de nugældende regler er følgende typer jordflytninger omfattet af regler om jordstyring:

Anmeldereglerne:

- forurenede jord, dvs. værdier over JKK, der flyttes fra opgravningsstedet
- jord, der flyttes ud af en kortlagt ejendom
- jord, der flyttes ud af en kortlagt del af en ejendom
- jord, der flyttes ud af et areal, der anvendes til offentlig vej

Affaldsreglerne:

Hvis jordflytteren ønsker jorden anvist som affald, eller jorden i øvrigt er affald i affaldsbekendtgørelsens forstand:

- al jord, der flyttes fra opgravningsstedet

1.2. Forslag, nye regler

1.2.1. *Anmeldebekendtgørelsen* skal tillige omfatte

- jord fra områder inden for *byzoner*, medmindre andet er bestemt i et kommunalt jordregulativ

Dette kræver ændring af *Jfl § 50, stk. 2*. Bestemmelsen bør desuden omredigeres til en punkttopstilling. Det bør være klart, at områder inden for byzonen omfatter *alle* arealer, også vejarealer, jernbanearealer, havnearealer, militære arealer, umatrikulerede arealer osv.

1.2.2. Desuden skal der i *Jfl kap. 6* indsættes nye regler om *regulativpligt* og hjemmel til indholdet af jordregulativer (skal- og kanbestemmelser m.v.). Reglerne skal være en pendant til Mbl. §§ 44-45a. Det vil parallelt hermed formentlig være hensigtsmæssigt at operere med både en *jordflytningsbekendtgørelse* (udvidelse af anmelderbekendtgørelsen) og lokale regulativer.

Der skal være mulighed for, at kommunen kan udarbejde sit *jordregulativ*, så det dækker *hele jordhåndteringen*, dvs. har hjemmel i *både* Jfl kap 6 og Mbl kap 6 eller rettere: de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser, dvs. jordflytningsbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelsen.

1.2.3. Det skal fremgå af *Jfl kap 6*, at, indtil kommunalbestyrelsen har bestemt andet i et regulativ, er alle arealer i byzone *klassificeret som let forurenede* og dermed undergivet anmeldereglerne. Det forslag til

ændring af § 50, stk. 2, der er nævnt ovenfor under 1.2.1., er muligvis tilstrækkeligt.

1.2.4. I selve *jordregulativerne* skal den stedlige kommune fastsætte regler for, hvordan den ønsker, at jordflytninger fra arealer i byzonen skal foregå. Kommunen skal kunne inddrage arealer uden for byzonen under jordstyringen. Der skal være et betydeligt spillerum for *lokale forskelle i styringsmåder* og for trinvis udbygning i takt med lokale behov. Den lovmæssige hjemmel i *Jfl kap 6* og *jordflytningsbekendtgørelsen* skal være udformet, så dette er muligt.

Spillerummet for lokale forskelle kan illustreres på følgende måde:

Én model er at opdele byzonen i delarealer, hvor der gælder regler for anmeldelse og anvisning, herunder prøvetagning gradueret efter forureningsgrad og -type. Arealer, der ikke betragtes som forurenede, skal kunne fritages for anmeldepligt og anvisning. Opdelingen vil kunne ske successivt i takt med at kommunen har viden og vurderer, at der er behov for en generel regulering.

En anden model er, at kommunen vælger at tage stilling konkret for den enkelte flytning fra et areal i byzonen, fx hvis den pågældende kommune har en relativt lille bygge- og anlægsaktivitet. Det samme gælder i perioden, indtil kommunen får vedtaget et jordregulativ, eller indtil den får udbygget sit regulativ til at indeholde generelle regler, der dækker et større antal typer af jordflytninger. Der vil i øvrigt altid være en rest af jordflytningstyper, der på grund af mere kompliceret forurening ikke er egnet til at følge generelle regler og derfor administrativt må behandles konkret, smlgn. affaldsbkg. § 21, stk. 2.

En tredje model, der kan og bør kombineres med de to øvrige, er, at kommunen lader konkrete bortskaffelsesmuligheder være styrende for en del af jordflytningerne. Dvs. at regulativet indeholder særlig enkle regler for anmeldelse og anvisning af jord, der føres til fx byjordspladser for let forurenede jord, godkendte karteringsanlæg og andre typer af godkendte anlæg.

For byggeriets aktører kan systemet forekomme på én gang enkelt og noget uensartet. Det vil være enkelt at se, *om* der gælder regler for jordstyring. Men der vil kræve en nøjere undersøgelse at se, *hvilke* regler der gælder i en given sag. Når indholdet af reglerne ikke kan være ensartet, er det fordi de afspejler, at jordforureningen heller ikke er ensartet, og at der altid bør gælde de økonomisk mindst byrdefulde krav til prøvetagningen. I praksis vil kommunerne dog kunne skabe et ret ensartet billede, dels ved, at de harmoniserer deres regler *de facto*, dels ved at de skaber nemme bortskaffelsesmuligheder for de mest

almindelige typer af forurenede jord. På den måde vil langt det meste jord kunne køre efter enkle og ensartede regler.

I alle tilfælde træder jordstyringsreglerne kun i kraft, når overskudsjord skal flyttes væk. De har ingen betydning for en ejendoms almindelige anvendelse, og de har derfor normalt ingen betydning for ejendommens økonomiske værdi.

1.2.5. Det bør overvejes, om man i *Jfl kap. 6*, bør indføre en tydeliggørelse af, hvornår jord er affald, helst en *formodningsregel*, så overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder betragtes som affald, medmindre affaldsproducenten godtgør eller sandsynliggør, at det ikke er det. Altså at jorden er udvundet og flyttes med andre formål for øje end at skaffe sig af med den.

Har man ikke en sådan formodningsregel, må man falde tilbage på den løsning, vi anvender i dag, hvorefter den jord, der flyttes, er affald under to omstændigheder: enten fordi kommunen bestemmer, at det er den, fordi den falder ind under affaldsreglernes definition, eller fordi – og så er man på den sikre side – fordi affaldsproducenten ønsker jorden anvist efter affaldsreglerne. En sådan løsning vanskeliggør regulering af jordflytningerne i regulativform.

Anmeldebekendtgørelsen bygger tilsyneladende på denne løsning, se § 3, stk. 1, nr. 6. Men det er et spørgsmål, om den relativt snævre forståelse af affaldsbegrebet, som Jfl § 50 og anmelderbekendtgørelsen bygger på, er helt korrekt efter EF-domstolens afgørelser i de seneste år.

I denne forbindelse gøres opmærksom på, at der i Jordforureningsudvalgets betænkning 2/1996 blev foreslået en ny bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens kap. 6. Bestemmelsen skulle tilsyneladende have samme formål som den her skitserede formodningsregel:

§ 50a. Bestemmelserne i dette kapitel om affald finder tilsvarende anvendelse ved bortskaffelse m.v. af jord, medmindre miljø- og energiministeren fastsætter andre regler.

Det vides ikke, hvorfor bestemmelsen ikke blev medtaget i det endelige lovforslag. Overvejelserne fra dengang kan muligvis med fordel inddrages i de aktuelle overvejelser.

1.2.6. Man bør benytte lejligheden til at tydeliggøre *Jfl § 50, stk. 2*, så den ikke gælder opgravning, fx ved at tale om ”opgravet jord”

1.2.7. Der skal udarbejdes en ny jordflytningsbekendtgørelse og en ændret anmeldebekendtgørelse. De to bekendtgørelser kan med fordel slås sammen til én ***jordflytningsbekendtgørelse***.

1.2.8. Der skal udarbejdes en ***vejledning om jordflytning***, herunder om udarbejdelse af regulativer og om sammenhængen til affaldsreglerne. I vejledningen bør der forsøges udarbejdet et ***normalregulativ*** eller forslag til delelementer af regulativer, som kommunerne kan anvende i deres arbejde med at udarbejde regulativer.

2. Krav om prøvetagning af hensyn til klassifikation og anvisning

2.1. Krav til prøvetagning og analyser bliver et nøglepunkt i den fremtidige styring af jordflytninger.

Erfaringerne fra de første 5 år med anmeldesystemet har vist, at belysningen af jordens sammensætning med hensyn til forureningsgrad og –type er helt afgørende for en miljømæssigt relevant styring. Det indebærer, at der skal tages det nødvendige antal prøver og analyseres for de relevante forureningsparametre. Så kan jorden deklareret og klassificeret korrekt og føres de rigtige steder hen. Dette er grundlæggende, hvad enten den administrative behandling sker konkret eller efter generelle regler.

I praksis er jordens forureningsgrad og –type ofte ikke tilfredsstillende belyst, og der er derfor behov for regler og en myndighedspraksis, der fokuserer og strammer op omkring disse forhold, specielt hvis en stor andel af jordflytningerne skal foregå i henhold til generelle regler i lokale regulativer. Ellers er der alt for stor risiko for miljømæssigt fejlagtig håndtering. Fx ved at kraftigt forurenede jord håndteres som let eller ikke forurenede og derfor placeres på steder, hvor den forårsager ny forurening.

Problemet er størst ved kraftige og sammensatte forureninger, dvs. ved jordflytning fra arealer, som er kortlagt eller kunne være det. For arealer, der betragtes som diffust forurenede eller rene, kan man klare sig med få eller slet ingen prøver.

Der er et økonomisk aspekt i krav om prøvetagning og analyser, der betyder, at der altid vil være et pres fra jordflyttere for at nedbringe antallet af prøver og analyser, selv om der er tale om udgifter, der er forholdsvis beskedne i forhold til den pågældende entreprise. Myndighedernes opgave er at finde den rette balance, så der ikke forlanges flere prøver end nødvendigt for en forsvarlig klassifikation og anvisning.

Der indgår bl.a. følgende momenter i denne afvejning:

- forventninger om kraftig og sammensat forurening på baggrund af historik og tidligere undersøgelser taler for grundige prøver – forventninger om ingen eller let forurening taler for ingen eller få og simple prøver
- ingen eller ringe kontrol ved modtagestedet taler for grundige prøver – god kontrol ved modtagestedet taler for færre prøver

- et sårbart modtagested taler for grundige prøver – et robust eller vel sikret modtagested taler for færre prøver.

De nugældende regler for anmeldelse indeholder hjemmel til krav i anmelderbekendtgørelsen om, at anmelderen skal lade jorden analysere og vedlægge dokumentation for jordens håndtering, Jfl § 50, stk. 3. Som reglerne er udmøntet i anmelderbekendtgørelsens §§ 3 og 5, er det muligt, men ikke bekendtgørelsens hovedregel, at forlange analyser og dokumentation for disse i forbindelse med anmeldelsen. Bekendtgørelsen er ikke ganske klar.

Affaldsbekendtgørelsens anvisningsregler synes derimod at indeholde tilstrækkelige hjemler for at kræve oplysninger, deklarerer, prøvetagning og analyser, også i regulativer om anvisning, se bl.a. §35, stk. 4, og § 26.

2.2. Forslag, nye regler

2.2.1. *Anmelderbekendtgørelsen* bør tydeliggøres i § 3, så det som udgangspunkt er et krav, at *anmeldelsen indeholder en deklARATION* af jordens forureningsindhold med dokumentation i form af *analyseresultater*, der gør det muligt at vurdere anmeldelsen, herunder klassificere og anvise jorden. Det skal være muligt for kommunen at forlange dette i sit standardskema for anmeldelser. Det skal sikres, at der er tilstrækkelig hjemmel til dette i *Jfl § 50*, ellers må denne bestemmelse tydeliggøres.

2.2.2. En *ny bemyndigelsesregel i Jfl. kap. 6* om regulativpligt og jordflytningsbekendtgørelse skal omfatte pligt for kommunen til i sit jordregulativ til at *fastsætte krav om prøvetagning og analyser*, afhængig af forventede forureningsforhold og ønsket modtagested.

Da prøver og analyser er en helt afgørende forudsætning for, at forurenede jord ikke føres til steder, hvor den skaber ny forurening, også i andre kommuner, bør det overvejes at fastsætte *minimumskrav* herom i *jordflytningsbekendtgørelsen*, og der skal derfor være *hjemmel i Jfl* hertil.

2.2.3. *Jordregulativerne* skal indeholde et *system for graduerede krav* om prøvetagning og analyser af den jord, der skal flyttes. Systemet skal understøttes i en *jordflytningsvejledning*. Til illustration kan et sådant system skitseres på følgende måde:

- A) Jord fra arealer, der betragtes som uforurenede
- a) til byjordsplads, renjordsplads el. lign
    - ingen prøvekrav

- b) til fri anvendelse
  - ingen prøvekrav, evt. krav om screening for bly, PAH og olie ved jord fra visse arealer

- B) Jord fra arealer, der betragtes som let forurenede, og jord fra offentlige vejarealer
  - a) til byjordsplads eller vejjordspads
    - ingen prøvekrav, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord
  - b) til godkendt deponeringsanlæg, som er optaget i regulativet
    - ingen prøvekrav, evt. krav om screening for olie, krav om frasortering af intakt (ren) jord
  - c) til andet godkendt deponeringsanlæg
    - prøvekrav fastsættes konkret, bestemt af modtageanlæggets godkendelse, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord.
  - d) til genanvendelsesprojekt med § 19-tilladelse
    - prøvekrav fastsættes konkret, bestemt af modtageprojektets tilladelse og kontrolvilkår, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord.
  - e) til genanvendelsesprojekt i henhold til genanvendelsesbekendtgørelsen
    - krav om screening for organiske stoffer, ellers prøver iht. genanvendelsesbekendtgørelsen, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord.

- C) Jord fra kortlagte arealer og jord, der i øvrigt vides at være forurenede
  - a) til kap 5-godkendt karteringsplads for jord med ukendt forureningsindhold.
    - ingen prøvekrav
  - b) i øvrigt
    - kommunen fastlægger konkret prøve- og analysekrav efter oplæg fra jordflytter på baggrund af historik og tidligere undersøgelser. Der kan opereres med nedsat prøvfrekvens ved simple forureninger og ved anvisning til kap 5-godkendt modtageanlæg. I § 8-sager og § 19-sager om omdisponering af jord vil fastlæggelsen af prøve- og analysekravene med henblik på jordflytning normalt kunne afklares i forbindelse med kommunens sagsbehandling i forbindelse med § 8- eller § 19-tilladelsen. (Dette kan evt. understøttes i den kommende **§ 8-bekendtgørelse**)
    - efter prøver og analyser vil jordflytteren selv kunne klassificere og deklare jorden i fraktioner, hvis regulativet indeholder regler herfor. Herefter vil han i de fleste tilfælde kunne føre jorden til ønsket bestemmelsessted i henhold til regulativets anvisningsregler. Specielle fraktioner anvises konkret.

I det omfang en kommune ikke har gennemført regler for krav prøver og analyser i sit regulativ, må den fastsætte kravene konkret i den enkelte sag.

I det omfang der ikke er fastsat anvisningsmuligheder i regulativet, må kommunen anvise konkret.

2.2.4. Det skal iflg. *Jfl. og ny jordflytningsbekendtgørelse* være *jordflytterens pligt* at sørge for prøver og analyser før anmeldelsen. Til gengæld vil ordningen med *regulativer* give ham *bonus* i form af hurtigere og nemmere sagsbehandling: Ofte vil han kunne flytte jorden umiddelbart.

Hvis han har fulgt kommunens retningslinier, enten i form af generelle regler i regulativet, eller i form af et konkret godkendt oplæg til prøvetagning og analyser, vil han selv kunne klassificere, anmelde og deklarere jorden i henhold til regulativets regler. Han kan følge regulativets regler for anvisning og vil i de fleste tilfælde kunne føre jorden til ønsket bestemmelsessted med en *samtidig* anmeldelse, dvs. uden afvente nogen frist eller sagsbehandling i kommunen.

Har jordflytteren derimod ikke taget de fornødne prøver, kan han slet ikke indgive nogen fyldestgørende anmeldelse og vil derfor ikke kunne komme til at flytte jorden på lovlig vis, før disse ting er i orden.

Hvis han ønsker lempeligere prøve- og analysekrav, end regulativet angiver, må han anmode kommunen om dispensation og afvente kommunens sagsbehandling, før han kan komme til at flytte jorden. Kommunen er afskåret fra at give dispensation i det omfang der gælder minimumskrav i jordflytningsbekendtgørelsen.

Tilsvarende må jordflytteren afvente en konkret sagsbehandling, hvis han ønsker at føre jorden til et modtageanlæg, som ikke er opført i regulativet.

3. Klassifikation

3.1. Efter de nugældende regler er det kommunen, der efter affaldsreglerne klassificerer forurenede jord med henblik på anvisning. Klassificeringen sker på baggrund af jordflytterens dokumentation af jordens forureningsindhold efter prøver og analyser.

Der findes regionalt en ensartet klassifikation i amternes jordvejledninger, men disse er indbyrdes forskellige. Jordvejledningernes klasser bruges i de pågældende kommuners anvisningspraksis.

Kommuner, der har indført jordregulativer på basis af affaldsreglerne, har normalt inkorporeret klasserne fra det pågældende amts vejledning. I det omfang anvisning sker efter generelle regler i et sådant regulativ, har jordflytteren ansvaret for at klassificere jorden korrekt.

Erfaringer har vist, at jordflytternes klassifikation ofte ikke er korrekt, fordi deres dokumentation er mangelfuld. Derfor er det ovenfor i afsnit 2 foreslået, at der sættes øget fokus på prøvetagning og analyser.

Da jord flyttes over amtsgrænser, er det en ulempe for jordflyttere, konsulenter og modtageanlæg, at der er forskellige jordklasser.

3.2. Forslag, nye regler

3.2.1. Når kravene til prøver og analyser er lagt fast, jf. afsnit 2, og jordens forureningsindhold dermed er veldokumenteret, vil det være muligt at fastsætte generelle regler i et *jordregulativ* om *klassifikation* og anvisning.

3.2.2. Bl.a. af hensyn til de private aktører bør kommunerne tilstræbe at arbejde med ensartede jordklasser for overskudsjord i deres regulativer.

4. Anvisning, modtagesteder og modtagekapacitet

4.1. Efter de nugældende regler skal kommunen anvise håndtering af overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder efter affaldsreglerne, se affaldsbekendtgørelsen § 35. I praksis bortkøres formentlig størstedelen af overskudsjorden uden anvisning, dvs. med en håndtering og til et bestemmelsessted, jordflytteren vælger.

Årsagen til, at der ikke sker anvisning, kan være

- at jorden er uforurenet
- at jorden betragtes som uforurenet, fordi den ikke falder under de kategorier, der er anmeldpligtige
- at kommunen kun foretager anvisning, hvis jordflytteren anmoder om det

Konsekvenser er, at meget forurenet jord, vel især let forurenet byjord, håndteres frit som uforurenet jord. En anden konsekvens er, at erkendt forurenet jord føres til de billigste modtagesteder, dvs. fx til fyldpladser eller genanvendelsesprojekter, uanset at jorden måske burde være ført til rensning eller specialdepot for kraftigt forurenet jord.

Hvis jorden håndteres efter anvisning, kan det ske i henhold til de anvisningsregulativer for jord, som nogle kommuner har, eller i henhold til konkret anvisning.

Ofte køres jorden over lange afstande, fordi der ikke er egnet eller billig modtagekapacitet i nærområdet til opgravningsstedet. Når byarealer med diffus forurening inddrages under jordstyringen, vil behovet for nært beliggende modtagekapacitet for let forurenet jord øges kraftigt.

For den kommune eller jordflytter, der ønsker at finde en miljømæssigt egnet og lovlig håndtering for et givet jordparti, kan det være ganske vanskeligt, fordi det er uoverskueligt, hvilke forureningstyper, de enkelte modtageanlæg og genanvendelsesprojekter må modtage ifølge deres kap. 5-godkendelse, hhv. § 19-tilladelse. Det betyder, at det er svært at optimere disponeringen af overskudsjord miljømæssigt og økonomisk.

4.2. Forslag, nye regler

4.2.1. I det omfang de nævnte kommunale *jordregulativer* får regler om *anvisning*, vil det omtalte mørketal af ikke-anviste jordflytninger kunne reduceres væsentligt. Der er tilstrækkelig hjemmel hertil i af-

faldsreglerne, så ordningen kan gennemføres for så vidt overskudsjorden betragtes som affald.

Anvisningsregler indebærer, at regulativet indeholder retningslinier for behandlingsform af jord i en given klasse samt en liste over modtagesteder, der har godkendelse eller tilladelse til at modtage jord af den pågældende klasse og udføre den pågældende behandling, deponering eller genanvendelse.

I det omfang et jordparti ikke kan henføres under regulativets generelle regler, skal der indhentes konkret anvisning fra kommunens side.

4.2.2. For at en anvisningsordning kan virke tilfredsstillende er det samtidig helt nødvendigt at kommunerne sikrer, at der etableres et effektivt modtageapparat. Der er behov for, at der i lokalområdet er tilstrækkelig og attraktiv **modtagekapacitet**, som er miljømæssigt velegnet til de praktisk forekommende typer af forurenede jord. Det skal være nemt at komme af med jorden på lovlig vis.

I praksis betyder det, at alle kommuner med større bysamfund bør have en byjordsplads for ren og let forurenede jord eller aftaler med nabokommuner om sådanne modtageanlæg. Den rene jord bør kunne formidles til anvendelse i nye projekter, og der bør optimalt være et antal genanvendelsesprojekter, hvor let forurenede jord kan finde anvendelse via en § 19-tilladelse eller genanvendelsesbekendtgørelsen. En karteringsplads i rimelig afstand, hvor uspecificeret jord kan analyseres og sorteres, er også ønskelig. Modtagekapacitet for overskudsjord bør være et tema i **kommuneplanlægningen**.

Endvidere forslås, at der i fælleskommunalt regi etableres en regelmæssigt opdateret **netbaseret oversigt over modtageanlæg** og større aktive genanvendelsesprojekter, med angivelse af hvilke jordklasser de har godkendelse/tilladelse til at modtage.

4.2.3. Endvidere bør der ske en **standardisering af kapitel 5-godkendelser** af behandlings- og deponeringsanlæg for jord, så deres vilkår er indbyrdes sammenlignelige. Det vil gøre det lettere at vælge egnet modtageanlæg i anvisningssammenhæng, og det vil bidrage til en øget økonomisk gennemsigtighed og priskonkurrence.

I denne sammenhæng bør standardvilkår for disse anlæg omfatte visse vilkår, som ikke altid sættes, eller som bør forbedres. Vilkår, som er specielle og vigtige for anlæggenes egnethed til at indgå i et system, hvor anvisninger sker i henhold til generelle regler i kommunale regulativer. Der tænkes på vilkår som bl.a.

- kontrol ved modtagelsen af jordens mængde og forureningsgrad og –type, herunder krav til laboratoriefaciliteter og analysemetoder
- interimsdepot, indtil modtageanalyser foreligger
- separering af jord i klasser
- krav til rensningsresultat og dokumentation herfor, herunder krav til prøvetagning og analysemetoder
- dokumentation for, at anlægget er i stand til i praksis at gennemføre rensning ifølge markedsførte metoder
- retningslinier for håndtering af jord, hvor forudsat rensningsresultat ikke er opnået
- driftsjournal, der også omfatter afviste læs og partier
- indberetning af data om modtagne mængder til ISAG og affaldsproducenten

Standardisering af kapitel 5-vilkår for modtageanlæg kan muligvis tages op i forbindelse med Miljøstyrelsens løbende revision af brancher under *godkendelsesbekendtgørelsen*. Miljøstyrelsen opfordres til at undersøge mulighederne herfor samt *påse, at der er fornøden hjemmel* til de ønskede vilkårstyper i *Mbl*. Dette vil være en stærkere hjemmel end at gå via aftaler mellem kommunen og modtageanlæggene i medfør af affaldsbekendtgørelsens § 38 i tilknytning til de kommunale jordregulativer.

Der gøres opmærksom på, at man i Jordforureningsudvalgets betænkning 2/1996 mente, der var behov for en særskilt, klar hjemmel. Udvalget foreslog *for jordbehandlingsanlæg* følgende *nye bestemmelse i Mbl*:

§ 34a. I forbindelse med godkendelse af jordbehandlingsanlæg kan der fastsættes vilkår om behandlingen af jorden.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at jordbehandlingsanlæg skal være certificeret. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om kontrol af jordbehandlingen.

En sådan bestemmelse ville kunne være en løsning på en del af de ønskede vilkår, hvorfor den bør genovervejes. Det vides ikke, hvorfor bestemmelsen ikke blev medtaget i det lovforslag, der blev fremsat.

4.2.4. Det bør endvidere overvejes at etablere et *nyt listepunkt i godkendelsesbekendtgørelsen for større genanvendelsesprojekter*, der modtager jord fra andre lokaliteter. Hvis forurenede jord føres til genanvendelsesprojekter, kan der efter de gældende regler kun sættes vilkår i medfør af *Mbl*. § 19. Det er et problem ved projekter, der efter deres størrelse, varighed, tilførsler fra mange opgravningslokaliteter og potentielle forureningsrisiko er i klasse med affaldsdeponerings-

anlæg og derfor burde undergives kapitel 5-behandling. Ikke mindst for at skabe mulighed for at forhindre omgåelse af regler om håndtering af jord, der er mere end let forurenede med lavmobile stoffer.

Et sådant listepunkt vil desuden kunne opfange den forurenede jord, der føres uden om anvisningssystemet, idet man hævder, at der ikke er tale om affald, men materialer til genanvendelse.

5. Flytning - anmeldelse og deklaration

5.1. De nugældende regler fremgår af Jfl §§ 50-51 og anmeldebekendtgørelsen. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. regler om anmeldelsens indhold, myndighedsbehandlingen og fritagelse for anmeldelsespligten.

Central er 4-ugersreglen, som er lovfæstet i Jfl § 50, stk. 3, hvorefter jorden må flyttes, når der er gået 4 uger efter anmeldelsen.

Reglerne i §§ 50 og 51 for anmeldelse af overskudsjord, der skal til godkendt modtageanlæg, til § 19-tilladt genanvendelsesprojekt eller til fri anvendelse, er vævet sammen med regler for håndtering af lavmobilmil forurenede jord, der kan håndteres efter genanvendelsesbekendtgørelsen, dvs. uden anvisning og uden tilladelse.

Denne udformning af §§ 50-51 er uhensigtsmæssig og gør reglerne meget vanskelige at forstå. Baggrunden er formentlig en intention om, at genanvendelse efter bekendtgørelsen skulle være den praktiske hovedregel. Denne intention har vist sig ikke at være realistisk.

4-ugersfristen er indført for at give myndighederne tid til at påse, at flytningen er i overensstemmelse med gældende regler, herunder affaldsreglerne. Fristen er meget generende for byggeriets aktører, og kommunerne føler sig derfor nødsaget til at ekspedere anmeldelserne meget hurtigt for at bryde frisen. Grundlaget herfor er imidlertid ikke altid til stede, fordi anmeldelsen ikke indeholder en fyldestgørende deklaration af jordens forureningsindhold. I en del tilfælde respekteres fristen ikke, og jorden flyttes, når det passer bygherren, med eller uden anmeldelse, og med eller uden kommunens stiltiende accept.

I det omfang jorden kan flyttes efter generelle anvisningsregler, og såfremt det i denne forbindelse er sikret, at jordens forureningsindhold er tilfredsstillende dokumenteret, er der ikke behov for fristen. Ellers kan den være berettiget.

Anmeldebekendtgørelsen indeholder kun ganske få muligheder for fritagelse for anmeldelse. Der er behov for udvidelser under bestemte forudsætninger.

5.2. Forslag, nye regler

5.2.1. Det skal være muligt for kommunen i sit *jordregulativ*, at bestemme, at overskudsjord fra byzonen er *fritaget* fra anmeldelse, hvis den kommer fra områder, som kommunen har udpeget, fordi de be-

tragtes som *uforurenede*. Anmeldepligt indtræder dog, hvis jorden faktisk er forurenede, eller der er tegn derpå. Dette kræver hjemmel i **Jfl. kap. 6 og ny jordflytningsbekendtgørelse** (til afløsning for anmeldebekendtgørelsen).

5.2.2. **Små jordpartier** på op til 30 tons, der føres til godkendt karteringsanlæg bør i kommunens **jordregulativ** kunne **fritages** for anmeldepligt. Det er en forudsætning, at karteringsanlægget påtager sig det fulde ansvar for den videre håndtering af jorden, herunder tager prøver og analyser og sørger for videre håndtering i henhold til kommunens øvrige regler. Dette kræver hjemmel i **Jfl. kap. 6 og ny jordflytningsbekendtgørelse**.

5.2.3. Jorden kan **flyttes straks**, dvs. samtidig med anmeldelsen og uden at afvente 4-ugersfristen eller konkret tilbagemelding fra kommunen, når følgende betingelser er opfyldt:

- det er muligt i henhold til det kommunale regulativ
- jorden er anmeldt
- jorden er deklareret med dokumentation for fyldestgørende prøver og analyser i henhold til regulativets regler (se ovenfor under afsnit 2.2)
- jorden er korrekt klassificeret i henhold til regulativet (se ovenfor under afsnit 3.2)
- jorden føres til et modtagested, der er i overensstemmelse med regulativets regler om anvisning (se ovenfor under afsnit 4.2)

Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, gælder 4-ugers fristen fortsat.

Reglerne vil blive suppleret med en skærpelse af kontrollen på modtagestedet, se nedenfor under afsnit 7.

På denne måde vil langt størsteparten af jordflytningerne kunne foregå efter generelle regler, dvs. uden ventetid og uden konkret sagsbehandling (bonusvirkning).

De tilfælde, hvor konkret sagsbehandling eventuelt er påkrævet, vil overvejende være omkring prøver og analyser, og denne proces er flyttet til tidligere i forløbet, så den skal være afklaret i god tid før flytningen bliver aktuel. Er prøvetagning og analyser ikke udført og dokumenteret som foreskrevet, kan flytning ikke finde sted.

Straksflytning i henhold til generelle regler i et regulativ under de nævnte betingelser kræver lovmæssige tilpasninger af **Jfl. kap 6, en ny jordflytningsbekendtgørelse samt en ny jordflytningsvejledning**.

5.2.4. Der indføres hjemmel for **rammebestemmelser for** overskuds-jord fra **ledningsarbejder**. Det skal være muligt for en ledningsejer at opnå en rammeanvisning, der gælder for op til et år. Anmeldelse af flytninger, der foretages i henhold til rammeanvisningen kan ske efterfølgende i form af en rapport for op til et kvartal ad gangen. Hvis en sådan ordning ikke fungerer tilfredsstillende, kan kommunen fastsætte kortere perioder eller beslutte, at man går over til at følge samme regler som for andre jordflyttere.

Dette **kræver hjemmel i Jfl.** og en ny jordflytningsbekendtgørelse og muligvis også justering i Mbl kap. 6 og/eller affaldsbekendtgørelsen.

Reglerne i den pågældende kommunes regulativ skal i øvrigt følges.

Det samme gælder i øvrigt de almindelige regler i Jfl og Mbl, herunder Mbl. § 19. Der er i et vist omfang mulighed for at betragte tilladelse efter § 19 som *ufornøden* ved *tilbagefyldning* af opgravet jord. Der kan evt. være behov for præciseringer herom i en **jordflytningsvejledning**.

5.2.5. Der indføres særlig lempelige regler for **flytning af vejjord**. Principielt svarende til det, der er nævnt ovenfor om ledningsarbejder, og med de **hjemler i Jfl m.v.**, som dette nødvendiggør.

Da området har stor praktisk betydning, bør det gennemarbejdes nærmere og vejsektoren bør inddrages.

Det er nu kommunen, der har ansvaret for både anmeldelse, anvisning og § 19-tilladelse. Anmeldepligten bør derfor nu præciseres til at indtræde, når jord flyttes ud over vejmatricken **eller en kommunegrænse**. Ellers bliver det ikke muligt at styre via kommunale regulativer.

Nogle vejmyndigheder har fastsat retningslinier, der indeholder væsentlige frihedsgrader i forhold til de gældende regler. Det er væsentligt, at der ikke er ”frit slag” inden for vejmatricken, blot fordi der ikke skal ske anmeldelse. Fx skal § 19 respekteres, når opgravet jord genanvendes et andet sted, dvs. sagen skal forelægges kommunen til afgørelse ved en ansøgning med den fornødne dokumentation. Eftersom kommunen ofte behandler sin egen sag, er det principielt vigtigt, at der træffes formel afgørelse, som i givet fald kan påklages til Miljøankenævnet. Præcisering i vejlednings- eller cirkulæreform bør overvejes.

6. Transport – følgeseddel

6.1. De nugældende regler indeholder krav om, at en kopi af anmeldelsen skal følge med transporten som følgeseddel, se nærmere anmelderbekendtgørelsens § 7. Følgesedlen skal afleveres ved modtageanlægget.

Følgeseddelordningen er principielt rigtigt tænkt som grundlag for en mulig efterkontrol, men den lider af en række mangler:

- transportøren har ikke altid følgesedlen med, og det er ikke nogen betingelse for at komme af med jorden, at følgesedlen forevises og afleveres på modtagestedet
- modtagestedet får ikke altid følgesedlen og har ikke noget at bruge den til
- følgesedlen skal ikke nødvendigvis indeholde en deklaration, dvs oplysninger om jordens forureningsindhold
- der skal tilsyneladende ikke medfølge nogen følgeseddel med hver lastbil, men kun med den sidste, hvis en flytning omfatter flere transportere, se bekendtgørelsens § 7, stk. 5, sidste pkt.
- der foregår sjældent, måske aldrig nogen efterkontrol, hvor følgesedler fra modtagesteder sammenholdes med en anmeldelse for at se, om jorden er kommet frem i overensstemmelse med anmeldelsen.
- en sådan efterkontrol er praktisk vanskelig, fordi systemet ikke er it-baseret.

6.2. Forslag, nye regler

Ved den forenkling og effektivisering af jordstyringen, der er foreslået i dette notat er det forudsat, at der kan ske en mere effektiv kontrol på modtagestedet, se nedenfor afsnit 7. Modtageren skal kunne se, hvad jorden indeholder, og påtage sig et ansvar for den videre håndtering. I denne sammenhæng får følgeseddelordningen en øget betydning, og der stilles følgende forslag:

6.2.1. Af hensyn til kontrollen på modtagestedet og evt. kontrol undervejs, skal følgesedlen indeholde en deklaration af jordens forureningsindhold, og der skal være følgeseddel med hvert læs.

6.2.2. Transporter uden følgeseddel skal afvises af modtagestedet, medmindre transportøren godtgør, at jorden er uforurennet eller kommer fra et område, der af opgravningskommunen er undtaget fra anmeldeligt, fordi det betragtes som uforurennet.

6.2.3. Transporter, som afvises af modtageren, eller som standses ved myndighedstilsyn, og som i strid med reglerne ikke medfører følgeseddel, skal føre jorden til en godkendt karteringsplads, der overtager ansvaret for jorden som uspecificeret forurenet, eller de skal køre tilbage til opgravningsstedet eller til et interimsdepot og indgive fornyet anmeldelse efter ny prøvetagning.

6.2.4. Følgesedlerne bør søges koordineret med de følgesedler, der i øvrigt medfølger, fra de private aktører. Bl.a. er det normalt, at der medfølger en seddel med aftalenummer, journalnummer el. lign., der identificerer den aftale, der er truffet om modtageanlæggets håndtering af det pågældende parti.

For at gennemføre forslagene skal der ske ændring af de regler, der i dag findes i *anmeldebekendtgørelsens § 7* og muligvis justering af hjemmelen i *Jfl kap. 6*.

7. Aflevering – modtagedstedets ansvar

7.1. De nugældende regler indeholder ikke noget krav om, at modtageanlægget kontrollerer jordens forureningsindhold eller sikrer sig nogen sikker dokumentation herfor. Den kontrol, der evt. tages, beror på, hvad der er fastsat i modtagedstedets godkendelse efter Mbl. kap. 5 eller tilladelse efter Mbl. § 19. Desuden tages der på nogle anlæg kontrolprøver af hensyn til afregning med kunden.

En § 19-tilladelse vil ofte ikke indeholde krav om kontrol af jord, der tilføres udefra, og jorden kontrolleres normalt ikke engang ved vejning. Om sådanne vilkår kan stilles er tvivlsomt, da § 19- projekter ikke er omfattet af godkendelsesbekendtgørelsen eller tilsvarende regler.

På et kap. 5-godkendt modtageanlæg er der som regel fastsat kontrolvilkår.

Det må anses for usandsynligt, at et modtagedsted skulle afvise transporter, fordi de kommer uden følgeseddel. Derimod er det typisk et krav fra modtageanlæg, at der på forhånd findes en aftale om behandling for den pågældende kunde, og at transportøren derfor skal kunne opgive et sagsnummer, journalnummer eller lignende identifikation af et aftaleforhold.

Sagsnummeret er indgang til it-systemer for fakturering, bogføring, beholdnings- og produktionsstyring m.v.

7.2. Forslag, nye regler

Som et væsentligt led i en nyordning af jordstyringen, der gør det lettere at flytte jorden, skal modtagedstedet have en aktiv rolle for at sikre, at jorden ikke kommer de forkerte steder hen. Modtagedstedet skal påtage sig ansvaret for, at den jord, det modtager, viderehåndteres miljømæssigt og lovgivningsmæssigt korrekt.

7.2.1. Modtagedstedet skal afvise transporter, der ikke medfører forskriftsmæssig følgeseddel eller dokumentation for, at dette ikke er noget myndighedskrav. Transporten kan henvises til en godkendt karteringsplads, der overtager sagen, eller jorden kan henvises til et interimsdepot på kundens regning.

7.2.2. Modtagedstedet skal ved modtagelsen udføre en nærmere bestemt kontrol med jorden, for så vidt angår mængde (vejning) og forureningstype og –grad (analyser). Kontrolkravene skal fremgå af modtagedstedets godkendelse/tilladelse eller af aftale med den kommu-

ne, der anviser jord til modtagestedet. Indtil der foreligger resultat af modtageanalyserne, må jorden ikke tages ind på selve anlægget, men lægges på interimsdepot. Hvis det viser sig, at der er tale om jord, som ikke må modtages efter modtagestedets godkendelse/tilladelse, skal jorden afvises, dvs. den skal afhentes af kunden eller jorden køres til kartering på kundens regning.

7.2.3. Afviste læs og partier skal fremgå af modtagestedets driftsjournal.

7.2.4. Når modtagestedet har udført de foreskrevne kontroller, skal det ved sin kvittering på følgesedlen (=anmeldelsen) indestå for, at den svarer til den jord, der er modtaget, og at modtagestedet herefter påtager sig ansvaret for den videre håndtering af jorden, herunder at jorden vil blive behandlet som angivet. Modtagestedet sender den kvitterede følgeseddel tilbage til opgravningskommunen.

De her stillede forslag indebærer opstramning af de nugældende regler i **anmeldebekendtgørelsen** og formentlig også forstærkning af hjemmelsbestemmelserne i **Jfl kap. 6**.

Selve den videre håndtering på modtagestedet skal følge vilkårene i dets godkendelse/tilladelse, se herom også ovenfor i afsnit 4.2, hvor også behovet for nye hjemler i **Mbl/godkendelsesbekendtgørelsen** for behandlingsanlæg og større genanvendelsesprojekter, der modtager ekstern jord, er omtalt.

8. Slutplacering

8.1. De nugældende regler mangler et krav om, at jord, der føres fra modtageanlæg, skal anmeldes og anvises.

Det er desuden muligt at føre jord fra et behandlingsanlæg, uden at man har opnået det rensningsresultat, der var forudsat, da opgravningskommunen foretog anvisning. Det sker ofte på biologiske behandlingsanlæg at man fører delvis rensed jord til deponering på grund af manglende plads. Af økonomiske grunde vil man hellere tage ny jord ind end ofre den nødvendige tid på at opfylde rensningskravene fuldt ud.

Da sidste led i kæden ikke bør være det svageste, må disse huller lukkes.

8.2. Forslag, nye regler

Reglerne justeres, så opgravningskommunen har sikkerhed for, at dens anvisning holder helt til jordens slutplacering, uanset antallet af eventuelle mellemstationer undervejs.

8.2.1. **Anmeldereglerne i Jfl** præciseres, så også forurenede jord, der føres fra steder, hvor jorden ikke er opgravet, skal anmeldes og være undergivet anvisningsregler i kommunale jordregulativer. Der kan fx være tale om flytning fra modtagesteder for overskudsjord, midlertidige oplag og depoter, omlastestationer osv.

8.2.2. Specielt ved anmeldelser fra *behandlingsanlæg* bør fraflytningskommunen påse, at der er dokumentation for, at forudsatte krav til **rensningsresultat** er opfyldt, eller for, at det på grund af særlige forhold ikke er muligt at opfylde disse krav. Ellers må der kun ske anvisning til andet behandlingsanlæg, der har den fornødne kapacitet til at slutbehandle. Hjemmel skal indarbejdes i **nye anmelde- og anvisningsregler**.

9. Tilsyn og kontrol

9.1. De nugældende regler i anmeldebekendtgørelsen forudsætter, at kontrollen med jordflytningerne hovedsagelig udøves omkring anmeldelsen og dens behandling i opgravningskommunen inden for 4-ugersfristen og at tilsyn udføres på opgravningsstedet i forbindelse med at jorden køres bort.

Erfaringerne har vist, at kontrol og tilsyn i denne fase af jordflytningerne ikke er særlig effektiv i retning af at sikre, at den forurenede overskudsjord kommer de rigtige steder hen.

9.2. Forslag, nye regler

Det system, der er foreslået i dette notat, *flytter kontrollen til startfasen og slutfasen* af en jordflytning, og systemet indeholder hertil en række elementer, der kan gøre flytningerne selvkontrollerende, fordi aktørerne selv har en interesse i at gøre det rigtige.

9.2.1. I tilknytning til de foreslåede reglers fokusering på, at jordflytningen allerede fra *starten* sættes på skinner, ved at der bliver taget de relevante prøver og analyser, bør opgravningskommunen lægge en vis tilsyns- og kontrolaktivitet her. I de større og mere komplekse sager, herunder § 8-sager om nybyggeri og ændret anvendelse har man hjælp af, at der ofte medvirker en kvalificeret konsulent, som kan sørge for korrekt og relevant prøvetagning efter dialog med kommunens folk.

9.2.2. I *slutfasen* er det helt afgørende for jordstyringens succes, at man simpelthen ikke kan komme af med jorden på lovlig vis, hvis reglerne ikke er fulgt. Systemet indebærer her kontrolmuligheder for både opgravningskommunen og modtagekommunen.

Opgravningskommunen kan via systemet med kvitterede følgesedler, der kommer tilbage, udføre en skrivebordskontrol på, hvor jorden er kommet hen, og at den er kommet de rigtige steder hen. Kontrollen kan både bruges til at følge op i den enkelte sag og til at forbedre systemet som sådan, herunder det kommunale regulativ.

Modtagekommunen har en mere traditionel tilsynsopgave med modtagstederne som virksomheder, der skal overholde deres vilkår. Specielt genanvendelsesprojekter, som kommunen har givet § 19-tilladelse til at modtage jord udefra, vil formentlig kræve en del tilsyn og stikprøvekontrol af tilført jord.

Hvis opgravningskommunen mener, at et modtagested i en anden kommune ikke opfylder sin funktion, må den anmode modtagekommunen om at udføre skærpet tilsyn og foretage håndhævelse. En anden mulighed – der er omdiskuteret - er, at opgravningskommunen standser anvisning til det pågældende modtageanlæg, herunder sletter det som anvisningsmulighed i sit regulativ.

10. Dataindberetning, it-systemer

10.1 De nugældende regler indeholder krav om dataindberetning til statistisk og planlægningsformål (ISAG) ifølge affaldsbekendtgørelsens kap. 4. Indberetningerne er næppe egnede i kontrol- og tilsynssammenhæng. Der har været en del praktiske problemer med at få inkorporeret data om jord i systemet, så fx anmeldemængder, transporterede mængder og modtagne mængder stemmer overens.

Hele anmeldesystemet er i dag tænkt som et papirbaseret, manuelt system. Nogle kommuner har forsøgt at gøre selve anmeldelsen netbaseret, men vistnok uden sammenhæng med kommunens andre it-systemer, dvs. journal, GIS-system, kortlægningsdatabase m.v., og der er heller ikke sammenhæng med aktørernes it-systemer, dvs. systemer hos entreprenører, konsulenter, vognmænd og modtageanlæg.

10.2. Forslag, nye regler

10.2.1. Der er utvivlsomt et stort effektiviseringspotentiale i at skabe sammenhængende it-løsninger, der spænder fra anmeldelse over transport til modtagelse og tilbage igen til anmelderkommunen. Ikke alene vil papirgangene afløses af en hurtigere kommunikation, men et it-baseret system vil også indeholde langt bedre kontrolmuligheder for både myndigheder og aktører.

Nogle private aktører er langt fremme med it-løsninger. De bør derfor inddrages, så der evt. kan tages udgangspunkt i deres løsninger, når der skal udformes nye offentlige systemer, som de skal spille sammen med.

Ved en lovrevision bør der sikres en *hjemmel i Jfl* til i bekendtgørelsesform at åbne mulighed for og evt. stille krav om, at der anmeldes og sker anvisning via it-baserede løsninger i takt med, at det bliver relevant.

10.2.2. Via udbredelsen af elektroniske anmeldelser m.v. som skitseret vil kvaliteten af de statistiske data til planlægningsbrug samtidig kunne forbedres. Desuden er der visse behov for udbygning af ISAG-kravene, specielt for jord. Bl.a. årlige indberetninger fra modtagesteder om afviste læs og partier, om modtagne mængder opdelt på klasser, transportører, affaldsproducenter og opgravningskommuner. Desuden om færdigbehandlede mængder og fraførte mængder.

Notat om forslag til forenklet jordstyring i Danmark

Arbejdsrapport.

Indledning

Folketinget har nedsat en arbejdsgruppe, Jordforureningsgruppen, som blandt andet har fået til opgave at udarbejde enkle og klarere regler for indsatsen mod jordforurening. Gruppen skal endvidere arbejde med et nyt kortlægningssystem af forurenede grunde, herunder en områdeklassificering af diffust forurenede byområder.

I vedlagte notat fremsættes nogle generelle forslag til forenkling af reglerne vedrørende flytning af jord, som der skal arbejdes videre med i ovennævnte arbejdsgruppe.

Udgangspunktet for at udarbejde forenklede regler vedrørende jordflytning/jordstyring er de input og konklusioner der stammer fra den spørgeskemaundersøgelse som Hedeselskabet har udarbejdet for Miljøstyrelsen. I undersøgelsen er alle kommuner blevet bedt om at bidrage med dels oplysninger om erfaringer vedrørende de nugældende regler, dels forslag til forbedringer. Endvidere er der inddraget praktiske erfaringer fra arbejdet med jordstyring i Århus Kommune.

Et forenklet jordstyringssystem kan ikke stå alene, men skal ses i sammenhæng med en ændret kortlægningsmodel, øget mulighed for genanvendelse af let forurenede/diffust forurenede jord (inklusiv visse organiske komponenter), indførelse af generelle fælles retningslinier for jordklasser, krav til forureningsindhold i jord som deponeres i det åbne land, krav til vurdering af jordhåndtering i forbindelse med byggetilladelser, centralt udarbejdede informationsskrivelser, landsdækkende lister over godkendte jordmodtagere samt større inddragelse af jordbehandlingsanlæggene i forbindelse med anmeldelser af forurenede jord.

Hvorfor er der brug for ændring af det nuværende system?

- Undgå unødigt bureaukrati
- Lette administrationen af ordningen
- Smidiggøre og effektivisere dagligdagen for brugerne
- Sikre at kommunerne kan foretage jordstyring på alle forurenede arealer
- Skabe sammenhæng mellem anmelderegler, anvisningsregler og genanvendelsesregler
- Skabe mulighed for anvendelse af generelle anvisningsregler via regulativer

Krav til en ny jordstyringsmodel

- Enkel
- Let at benytte
- Ensartet
- Smidig
- Effektiv
- Brugbar i alle kommuner
- Skal kunne sikre styring af forurenede og let forurenede/diffust forurenede jord til korrekt modtagested

Generelle retningslinier

Jordstyringen skal ses i relation til at der skal udarbejdes nogle særlige regler for visse typer jord samt nogle generelle retningslinier og indføres et forenklet anmeldesystem. Der skal skabes mulighed for, at kommunerne kan udarbejde et jordstyringsregulativ. Hvis kommunen udarbejder og vedtager et jordstyringsregulativ, vil der være mulighed for at arbejde ud fra nogle generelle reguleringer som mindsker administration af anmeldereglerne. Uden regulativ arbejdes der som hidtil med enkeltsagsstyring.

Anmeldelse

Der foretages anmeldelse af forurenede jord, jord fra kortlagte ejendomme, jord fra offentlige veje, (+ private veje hvor der er udlagt belægning i form af slagge og asfalt) og jord fra områdeklassificerede arealer.

Anmeldesystemet beskrives i et kommunalt jordstyringsregulativ, hvor der udarbejdes generelle retningslinier i relation til de afsætningsmuligheder der er for forskellige typer jord i den enkelte kommune. Af regulativet skal det fremgå ud fra hvilke kriterier ekstra analyser og anmeldelse kan undlades ud fra det lokale kendskab til forureningsforholdene. Samtidig tilføjes i regulativet forenklinger for visse typer jord som køres fra veldefinerede områder til godkendte behandlingspladser og deponier, når bestemte forudsætninger er opfyldt. Der skal således i Lov om forurenede jord skabes hjemmel til muligheden for at udarbejde et jordstyringsregulativ jævnfør Affaldsbekendtgørelsen.

Der bør centralt udarbejdes et standardregulativ som den enkelte kommune herefter kan tilpasse til særlige lokale forhold.

I de tilfælde hvor jord køres direkte til et behandlingsanlæg eller deponi på baggrund af en generel anmeldelse skal modtagestedet orientere kommunen om modtagelsen af jorden samme dag som jordflytningen finder sted. Måden hvorpå der orienteres aftales mellem kommune og modtageanlæg. Der vil også kunne stilles krav i forbindelse med modtageanlæggets godkendelse jf. Miljøbeskyttelseslovens kap. 5 eller § 19.

Anmeldeskemaet skal gøres enkelt og må maksimalt være på en side, så det let kan fax'es frem og tilbage mellem de forskellige aktører. I lovgivningen skal der åbnes mulighed for at anmeldelse kan foretages via webbaserede løsninger for de kommuner som ønsker at bruge denne mulighed. Endelig anbefales det, at der i alle kommuner indføres et løbenummersystem så enhver anmeldelse er unik, så det altid er muligt at finde tilbage til anmelderen.

Forenklingsforslag

I det følgende angives forslag til forenkling af det nuværende system ud fra nogle hovedtyper af jord som skal styres.

1. Jord fra vejarealer
2. Jord fra kortlagte grunde
3. Forurenede jord
4. Jord fra områdeklassificerede arealer

5. Jord fra ny- og ombygninger som kræver byggetilladelse
6. Jord til deponering i det åbne land
7. Mindre jordpartier
8. Jord fra modtage- og behandlingsanlæg
9. Jord fra andre kommuner
10. Jord fra fyldjordsområder

Ad 1. Jord fra vejarealer (herunder ledningsarbejder i offentlige og private veje)

Jord fra vejarealer udgør ca. 50 % af de anmeldelser som foretages. Der vil derfor for såvel brugere som kommunerne være en besparelse ved at forenkle anmeldelser fra vejarealer.

I dag er der fastlagt regelsæt for flytning af jord fra offentlige vejarealer i Lov om forurenede jord med tilhørende Anmeldebekendtgørelse og i Genanvendelsesbekendtgørelsen er der regelsæt for genanvendelse af tungmetalforurenede jord. Der mangler således regelsæt for genanvendelse af jord med organiske forureningskomponenter, herunder forureninger med kulbrinter og PAH i de niveauer som typisk registreres i vejjord og byjord.

Forslag med udgangspunkt i regler som er vedtaget i Århus Amt samt egne tilføjelser:

Jævnfør bestemte retningslinier kan jord fra vejarealer anvendes frit indenfor vejskel uden forudgående anmeldelse under forudsætning af:

- At genindbygning foretages indenfor vejskel
- At synlig og lugtbar forurening (hot spots) bortskaffes til godkendt deponering eller behandling
- At hvis der konstateres anden forurening end normalt forekommende forurening i vejjord skal der foretages anmeldelse heraf til miljømyndigheden.
- At vejjord ikke flyttes til strækninger, hvor jorden kommer i direkte berøring med vandløb, søer og vådområder i øvrigt, eller hvor overfladevand fra vejjorden vil strømme direkte til sådanne vådområder.
- At forureningsforholdene ikke ændres i negativ retning på modtagedstedet.
- At vejjord udenfor OSD-områder ikke flyttes ind i OSD-områder
- At vejjorden kun flyttes indenfor kommunegrænsen.

Opgravet vejjord kan midlertidig og uden overdækning opbevares i 4 uger på stedet for genanvendelsen.

Hvis vejjord ønskes flyttet fra vejmatrিকlen skal flytning af jorden anmeldes til kommunen. Gennem en regulativbestemmelse forenkles anmeldeordningen ved at:

- hver anmelder af en ensartet og veldefineret vejjordstype kan nøjes med at foretage en årlig (evt. halvårlig) anmeldelse af denne jordtype, når jorden bortskaffes til det samme modtagedsted og at modtagedstedet har tilladelse til at modtage den pågældende jord. (Anmelderen skal være entydig i forhold til opkrævning af yderlige oplysninger og betaling.)

- Kopi af anmeldelsen indleveres til modtageanlægget sammen med jorden uden yderligere sagsbehandling.

Det anbefales, at større etablerings- eller renoveringsprojekter skal ansøge særskilt, således at kommunens generelle forureningskendskab til det givne område udnyttes bedst muligt, at der skabes øget mulighed for opdeling af jord i forskellige forureningskategorier, for der igennem at skabe grundlag for øget genanvendelse lokalt eller i andre projekter. Årsagen hertil er, at der ofte i disse projekter håndteres meget store jordmængder.

Ad 2. Jord fra kortlagte arealer

- Skal anmeldes.
- Jorden anmeldes til kommunen før bortkørsel af jord iværksættes, idet det skal sikres at modtageanlægget får alle relevante oplysninger, og at der ikke påbegyndes jordarbejde uden der er styr på diverse tilladelser (§ 8, arbejdsmiljø, byggetilladelser, påvirkning af sårbare områder osv.). Kommunen skal i disse tilfælde foretage individuel sagsbehandling og godkende anmeldelsen.

Ad. 3 Forurenet jord (på arealer uden ny- og ombygning, som kræver byggetilladelse)

- Skal anmeldes.
- Kan jf. jordstyringsregulativ køres direkte til **jordrensningsanlæg** og anmeldes til kommunen samtidig med kørsel og ved aflevering på bestemmelsesstedet, når bestemte forudsætninger er opfyldt.
- Hvis jorden køres direkte til et jordreanseanlæg kan analyser udelades hvis forureningskilden er oplagt og entydig (f.eks. olieforurenet jord fra oliespild)

Ad. 4 Jord fra områdeklassificerede arealer

- Skal som udgangspunkt anmeldes.
- Kan køres direkte til jordrensefirmaer og anmeldes samtidig med aflevering uden forudgående analyser.
- Kan jf. jordstyringsregulativ køres direkte til sorteringsanlæg, genanvendelsesprojekter og deponi når bestemte forudsætninger i jordstyringsregulativet er opfyldt, og jorden må modtages på det pågældende modtagedsted.
- Via jordstyringsregulativet henvises der til oversigtskort, områdelister eller lignende hvor de delområder i kommunen, hvor yderligere analyser ikke er påkrævet og hvorfra der ikke er anmeldepligt, kan beskrives.
- Det skal være entydigt og let for modtageanlæggene at vurdere, om jorden kan modtages for et givet område. Der kræves særlige foranstaltninger overfor kortlagte ejendomme indenfor områdeklassificerede arealer.

Ad. 5 Byggesager

I forbindelse med byggesager vurderes behovet for jordflytning. I de byggesager hvor jordhåndtering er påkrævet, skal der ud fra tilgængelige oplysninger foretages en vurdering af forureningstilstanden. Det skal i den forbindelse vurderes, om der er behov for evt. yderligere analyser før der flyttes jord og stilles krav til jordhåndtering, eller om der kan flyttes jord efter generelle retningslinier jf. et jordstyringsregulativ.

I byggesagen indføres under forudsætninger for byggetilladelsen et at-punkt vedrørende jordhåndtering.

I visse tilfælde kan det være påkrævet, at stille krav om en jordhåndteringsplan der skal godkendes af kommunen før bortkørsel af jord iværksættes. I andre tilfælde vil det være tilstrækkeligt at orientere om, hvilke afsætningsmuligheder der er for den pågældende jord.

Kommunen afgør behovet for nye analyser ud fra det aktuelle kendskab til eventuelle forureningsanalyser, tidligere aktiviteter og øvrige oplysninger.

Der skal således være hjemmel for kommunen til at opkræve supplerende analyser og en jordhåndteringsplan, når kommunen finder det påkrævet.

Ad 6. Jord til deponering i det åbne land

Der skal fra central side fastsættes forureningskriterier for den jord som må deponeres i det åbne land, samt fastsættes krav til analyseparametre og antal analyser pr. m³ jord som skal flyttes hertil.

Der skal udarbejdes ensartede retningslinier for krav til renjordsdeponier, herunder modtagekrav og krav til dokumentation for den modtagne jord.

I Lov om forurennet jord skal der således skabes hjemmel til, at Ministeren kan udarbejde nærmere definerede retningslinier for fastsættelse af krav til deponering af jord i det åbne land.

Generelt skal det være sådan, at jo mere sårbart modtagedsted, jo større krav til analyser.

Ad 7. Mindre jordpartier (gælder ikke kortlagte grunde og jord fra byggeprojekter som kræver byggetilladelse)

- Mindre ensartede jordmængder som flyttes fra samme type opgravning, indenfor ensartede områder kan nøjes med en årlig anmeldelse
- Jordpartier som samlet udgør max. 30 tons fra en matrikel kan køres direkte til et **jordrensningsfirma**, afleveres uden analyse og anmeldes direkte på modtagedstedet.
- Hvis jorden ønskes kørt til andre modtagedsteder følges de generelle retningslinier i jordstyringsregulativet. Hvis der ved andre modtageanlæg er tvivl om hvorvidt jorden kan modtages, skal der kunne kræves analyser som dokumentation for, at jorden kan afleveres på det pågældende modtageanlæg.

Ad. 8 Jord fra Modtage- og behandlingsanlæg

- Skal anmeldes til kommunen før videre disponering
- Fra central side udstikkes generelle retningslinier for dokumentationsgrundlag af forureningstilstanden af den rensede jord, for at den kan bruges i deciderede genanvendelsesprojekter.
- Hvis den rensede jord skal slutdeponeres i kap-5 godkendte anlæg, skal det godtgøres, at den rensede jord overholder modtageanlæggets krav til forureningsindhold.

Der skal derfor i Lov om forurenede gives beføjelser til Ministeren om, at udarbejde særlige regler for krav til modtageanlæg af overskudsjord.

Ad. 9 Jord fra andre kommuner

- Når jord skal genanvendes eller slutdeponeres udenfor oprindelseskommunen skal anmeldelsen foretages direkte til oprindelseskommunen.
- Oprindelseskommunen skal verificere de fremlagte oplysninger og sammenholde disse med kommunens øvrige oplysninger om opgravningsstedet.
- Hvis jorden køres direkte til **jordrenseanlæg**, kan de generelle regler i kommunens jordstyringsregulativ følges. Tilførsel til andre typer anlæg kræver oprindelseskommunens godkendelse.
- Hvis der med tiden forefindes jorddeponier i samtlige regioner, kan man evt. lempe reglerne indenfor regionernes områder.

Ad. 10 Fyldjordsområder

- Fyldjordsområder og områder der er beliggende udenfor områdeklassificerede områder, som forureningsmæssigt er på niveau med de områdeklassificerede områder, skal håndteres efter de samme regler som sidstnævnte (hvis de ikke kan blive omfattet af områdeklassificeringen).

Der skal i Lov om forurenede jord skabes beføjelser for kommunerne til udpege let forurenede enkeltområder udenfor de områdeklassificerede arealer, hvor der gælder de samme jordhåndteringsregler som i de områdeklassificerede områder.

Sanktionsregler

I takt med at regler og arbejdsgange lettes i forbindelse med anmeldereglerne skal det også være muligt for kommunerne, at udøve sanktioner over for de der misbruger de fastsatte regler. Der bør skabes hjemmel til såvel strafbestemmelser og til at føre tilsyn.

Ejere af jordtipe og modtageanlæg bør endvidere kunne nægte de der misbruger reglerne adgang til det pågældende anlæg.

Endelig skal jord som deponeres forkert og uhensigtsmæssigt kunne kræves fjernet og tilkørt et korrekt modtagested for anmelderens regning.

Modtageanlæggenes forpligtelser

Ovennævnte forslag kræver en høj grad af medvirken fra modtageanlæggene. Der bliver umiddelbart skabt en større jordtilførsel til disse anlæg mod, at modtageanlæggene forpligter sig til at videresende anmeldelser til de berørte kommuner, fremsende opgørelser over modtagne jordmængder fra de enkelte kommuner f.eks. pr. kvartal, og til at behandle jorden korrekt i forhold til forureningsindhold.

Modtageanlæggene skal påtage sig det fulde ansvar for behandling og håndtering af den tilførte jord.

Det anbefales at modtageanlæggene, for at være lovlige modtagere af jord, optages på en liste over godkendte modtageanlæg. I forbindelse med optagelse på denne liste stilles der visse kravspecifikationer til anlægget, således at det være defineret som godkendt anlæg medfører visse krav og forpligtelser.

Herved opnås, at ulovligt anlagte anlæg får vanskelige betingelser, at forurenede jord sikres håndteret på sikker vis, og at der samlet set bliver en bedre styring af den forurenede jord.

Der skal således sikres hjemmel til, at der kan opstilles krav og forpligtelser overfor modtageanlæggene. Der bør således kunne stilles krav til modtageanlæggenes kontrol af den modtagne jord, hvordan og til hvem de skal videregive oplysninger om den modtagne jord, og hvordan jord fra anlæggene skal anmeldes før sluthåndtering.

Elektronisk anmeldelse

Der skal lovgivningsmæssigt skabes mulighed for at anmeldelse af jord og videresendelse af oplysninger kan foretages via webbaserede løsninger.

Der er i Århus Kommune gennem et samarbejde med Århus Kommunale Værkers GIS-afdeling skabt et Webbaseret anmeldesystem, hvor det er muligt at anmelde med såvel digital signatur som ved at indtaste data og efterfølgende udskrive et skema, som underskrives og sendes pr. fax.

Herved spares tid og sagsgangen effektiviseres. Det går hurtigere for kunden og kunden taster selv data direkte ind i databaser, hvilket sparer kommunen for ekstraarbejde.

I relation hertil vil det være naturligt, at der i de kommende regulativer indføres kravspecifikationer til hvordan der skal foretages anmeldelser. Ofte er det dog sådan at jo enklere løsninger der skabes, jo flere vil automatisk benytte disse.

I og med anmeldelser kan foretages elektronisk kan disse f.eks sendes samtidig til oprindelseskommune og modtageanlæg. Modtageanlæggene kan herefter let kvittere for modtagelsen af den pågældende jord (evt. allerede med angivne mængder) og ved at benytte entydige løbenumre sikres, at man kommunikerer om samme jordpartier.

Det bør dog i alle kommuner fortsat også være muligt at kunne udfylde et skema og aflevere det fysisk, så ingen unddrages muligheden for at anmelde jord fra anmeldepligtige områder.

Anmeldesedler til anmeldepligtig jord

Der bør fra central side udarbejdes et eksempel på et ensides anmeldeskema som kommunerne kan benytte, hvis de ikke har udarbejdet deres eget.

Omfanget af krævede oplysninger bør ikke mindskes, fordi der skabes lettere adgang til at aflevere jord direkte ved visse modtagestede, eller at anmeldelser kan foretages elektronisk. Der bør minimum stilles krav om følgende oplysninger uanset hvor jorden skal afleveres:

Ansøger/anmelder (navn, adresse, kontaktperson, tlf. nr./fax/e-mail), oprindelsessted (adresse, ejer, kortlægningsstatus, områdeklassificering, hvorvidt jorden stammer fra ejendom, offentlig vej eller anden oprindelse), oplysninger om jordarbejdet (beskrivelse, forventet projektperiode), oplysninger

vedrørende jorden (er der udtaget prøver?, klassifikation, forureningstyper/koncentration, forventede jordmængder og kørselstidspunkt), transportør (navn, adresse, kontaktperson), modtager (type: jordrensning, jordtip, losseplads, midlertidig oplag, sorteringsanlæg, genanvendelse) samt modtagers navn og adresse.

Herudover skal der skabes mulighed for at den enkelte kommune at supplere med krav til visse oplysninger, til brug for at kunne håndtere jord efter lokale forhold. Det bør således fremgå af anmelderbekendtgørelsen hvilke minimumskrav der er til anmeldeskemaet, og at kommunerne har hjemmel til at udarbejde anmeldeskemaet i relation til lokale forhold.

Anmeldefrist

De 4- ugers anmeldefrist kan nedsættes til en uge. Der bør fastsættes en tidsfrist, for ellers vil kommunerne ikke selv kunne styre håndteringen af de indkomne anmeldelser. Dårlig planlægning i byggeprojekterne bør ikke kunne resultere i, at der forventes en "nu og her" - sagsbehandling.

Jordklasser

Der har fra specielt rådgiverfirmaer været fremsat ønsker om, at udarbejde et landsdækkende sæt regler for inddelingen af jord i bestemte klasser eller kategorier.

Det anbefales, at man opdeler jordklasser i henhold til Miljøstyrelsens til enhver tid gældende jordkvalitetskriterier og afskæringskriterier som også (om end ændret) skal benyttes fremover.

I samme forbindelse bør der fastlægges definitioner på, hvor ren jord skal være for at blive deponeret på renjordstippe og i det åbne land.

Genanvendelse

Der bør som tidligere nævnt ændres på de gældende regler vedrørende genanvendelse, fordi det kan være med til at understøtte en lokal håndtering af overskudsjord, så transport af overskudsjord over lange afstande mindskes. Forslag hertil behandles særskilt, men uden at ændre reglerne for genanvendelse, vil man ikke få det optimale ud af de nye lempede anmelderegler.

Det skal derfor anbefales, at Miljøstyrelsen sideløbende med den endelige fastlæggelse af nye regler, fastlæggelse af regler for f.eks jordstyringsregulativer o.lign i 2006 også tager fat på at ændre Genanvendelsesbekendtgørelsen, så reglerne herfra skaber mulighed for at optimere kommunernes mulighed for at komme af med overskudsjord lokalt på en miljømæssig forsvarlig måde.

Informationsskrivelser

Der har fra flere kommuners side været fremsat ønske om at der fra central side udarbejdes informationsmateriale om anmelderegler til brug for rådgivere, entreprenører, transportører og andre der har arbejdsrelationer til jordhåndtering.

Der bør udarbejdes informationsmateriale i relation til de nye jordhåndterings- og anmelderegler, idet ovennævnte målgruppe er overordentlig vigtig at få i tale og få orienteret om de gældende regler, for at det nye jordstyringssystem skal komme til at fungere optimalt.

”Kick off- møder”

Det anbefales, at Miljøstyrelsen afsætter midler til, at der kan afholdes lokale temadage o.lign. indenfor hver af de kommende regioner, om de nye jordstyringsregler. Det vil være en oplagt mulighed for kommunerne og den tilhørende region at blive bragt sammen om det fælles tema: Hvordan skal vi styre jordstrømmene i vores region?

Igennem sådanne møder kan der ud over præsentation af de nye jordstyringsregler udveksles erfaringer på tværs af kommuneskel. Endvidere kunne de lokale modtageanlæg blive præsenteret.

Det vil helt sikkert give et godt afsæt til, at de nye regler hurtigt vil blive omsat i praksis fra den dag reglerne gælder. For mange vil de nye regler umiddelbart virke overvældende og måske uoverskuelige, og på temamøderne vil der derfor blive mulighed for at få afmystificeret nogle af de problemer som brugerne fornemmer de har.

Analysekrav

Krav til analyseparametre og -antal bør vurderes ud fra oprindelsesstedets historik og modtagestedets sårbarhed. Jo mere sårbart et modtagested, jo større krav til dokumentation i form af analyser.

Der kunne fra central side udarbejdes et vejledningsmateriale til brug for kommunerne. I sidste ende vil der blive tale om en konkret vurdering, men kommunerne kunne have brug for at få defineret nogle forslag til f.eks. analyseantal i relation til forskellige situationer, hvor jords forureningsgrad skal bedømmes. (F.eks. opgravet jord i bunker/miler, Fyldjord, intakt jord, vejjord, overfladejord osv.).

I den forbindelse bør der være fokus på historik, afgrænsning af hot spots samt tjek af forureningsniveau i overfladejord, fyldjord og intakt jord. Vægten bør lægges på, at man arbejder for at afgrænse egentlige forureninger og vurderer den øvrige jords generelle tilstand, frem for at lægge sig fast på en analyse pr. x-tons, uanset i hvilken dybde og hvor på grunden jorden stammer fra.

Afsluttende bemærkninger

Der skal arbejdes videre med detaljerne i ovenstående forslag. Det er vigtigt, at det system der nu skabes med ændringerne af Lov om forurennet jord kan fungere i praksis, og oven i købet fremstår som et enklere og mindre bureaukratisk system end det nuværende. Ideen kan kun sælges og vil kun fungere i praksis, hvis det er let og enkelt at benytte.

For mig at se, er der to store hurdler i at få jordstyringen til at fungere i praksis. En er, at udpege områder indenfor de områdeklassificerede områder på en let, enkel og dynamisk måde. I takt med nye oplysninger vil datagrundlaget ændre sig, og da man ikke kan ændre et godkendt regulativ i tide og utide bør man i regulativet kunne henvise til webbaserede kort, lister eller oplysninger på hjemmesider som løbende bliver opdateret.

Den anden hurdle er at modtageanlæggene (specielt de mindre anlæg, § 19 godkendte projekter o.lign) rent faktisk kan styre den modtagne jord, så de ikke modtager jord de ikke må håndtere.

Affald, Planlægning
Inger Holck Gregersen
11. november 2005

Der forventes ikke at blive store problemer med de store kap-5 godkendte jordrenseanlæg, som har systemer til at modtage og håndtere jord. Det er dog påkrævet, at der i forbindelse med lovændringerne tages kontakt til repræsentanter for de store anlæg, for at få dem som medspillere i det nye jordhåndteringsprojekt.

Notat

Retningslinier for tildeling af nedslag i ejendomsvurderingen for forurenede ejendomme

Nedenfor er gengivet retningslinier fra ”Vurderingsvejledningen 2005-2” som vurderingsmyndigheden i dag arbejder efter ved tildeling af nedslag for forurening i den offentlige grundværdi og ejendomsværdi:

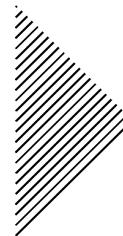
”Er der påvist forekomst af miljøskadelige stoffer i jorden, kan det påvirke værdien af det forurenede areal negativt. Også en begrundet formodning om, at der forekommer sådanne stoffer, kan eventuelt nedsætte værdien af et areal. Vurderingsmyndighederne må derfor tage oplysninger om jordforurening med i sine overvejelser ved ansættelsen af grundværdien.

Medfører en jordforurening, at ejendommens værdi som helhed er forringet, må der tillige tages hensyn hertil ved ansættelsen af ejendomsværdien.

Forureningsnedslag

Ved vurderingen af en forurenede ejendom skal vurderingsmyndigheden foretage en konkret bedømmelse af, hvorvidt ejendommens forurenede tilstand påvirker grundværdien og ejendomsværdien. I den forbindelse er det nødvendigt at have fuldt overblik over, hvor på grunden forureningen er placeret. Hvis forureningen eksempelvis er placeret i et hjørne af en grund og dermed ikke er til hinder for en effektiv udnyttelse af denne, så vil grundens handelsværdi næppe være påvirket i nævneværdig grad, i det forurenede areal da blot kan afskæres (asfalteres eller flisebelægges), således at en eventuel yderligere skadelig nedslivning undgås. Modsat vil en forurening der breder sig over større områder på grunden vanskeliggøre en effektiv bebyggelse af denne og dermed kunne påvirke grundens handelsværdi i negativ retning. Ejendommen skal vurderes til, hvad en fornuftig køber må antages at ville give for den i dens nuværende, forurenede tilstand.

Udgangspunktet for udmåling af eventuelle nedslag som følge af forurening er niveauet for ejendomme i området uden specifik forurening. Nedslagene skal udmåles, så beregningerne af grundværdien og ejendomsværdien tilpasses grundens og ejendom-

mens aktuelle handelsværdi.

Der er især to forhold, som kan begrunde, at der gives nedslag for forurening. Det ene er, at ejendommens udnyttelsesmuligheder begrænses i forhold til andre ejendomme som følge af forureningen. Det andet er, at der er udstedt eller i overskuelig fremtid kan forventes udstedt omkostningskrævende påbud til ejeren, f. eks. om oprydning.

Ved bedømmelsen af, hvorledes en given forurening påvirker ejendommens grundværdi, ses der i princippet bort fra, om den hidtidige anvendelse af ejendommen kan fortsætte uantastet. Dette tages der derimod hensyn til ved ansættelsen af ejendomsværdien.

Jordforurening påvirker en ejendoms grundværdi forskelligt efter, hvilken anvendelse af grunden, der ville være den økonomisk mest fordelagtige, hvis denne var ubebygget. Er den økonomisk fordelagtige anvendelse fabrik eller lager, vil der ofte ikke være tilstrækkelig anledning til at nedsætte grundværdien på grund af forureningen. Ligger ejendommen derimod i et område, der er udlagt til en eller anden form for boligbyggeri, og vil grunden i ubebygget stand ikke umiddelbart kunne anvendes hertil, undersøges det, hvorledes begrænsningen i udnyttelsen må antages at påvirke grundens handelsværdi.

Som overvejende regel repræsenterer en ubebygget grund altid en eller anden værdi, selv om den ikke måtte kunne anvendes til det formål, som i øvrigt ville være mest fordelagtig efter grundens beskaffenhed.

Jordforurening påvirker også en ejendoms grundværdi forskelligt alt efter beliggenheden. I udbyggede byområder med stor efterspørgsel efter byggegrunde har en forurening mindre eller slet ingen betydning for prisfastsættelsen, medens det modsatte vil være tilfældet i tyndt befolkede områder med ringe efterspørgsel efter byggegrunde.

I praksis gives der sjældent forureningsnedslag for ejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 1. Det skyldes for det første, at der alene er tale om en formodning om forurening, og for det andet at der som regel er tale om forurening af mindre alvorlig karakter. Vurderingsmyndigheden bør derfor anmode en ejer af en forurenede ejendom på vidensniveau 1 om at sandsynliggøre, at der er tale om en reel forurening eller at registreringen har medført et fald i handelsværdien, som vel at mærke kan tilskrives registreringen og ikke en almindelig afmatning af ejen-

domsmarkedet. En sandsynliggørelse kan f.eks. ske med en dokumentation af, at ejendommen har været udbudt til salg gennem en længere periode, uden at det har været muligt at sælge netop denne ejendom, medens øvrige ikke registrerede ejendomme i området sælges med sædvanlig liggetid. Hertil bør vurderingsmyndigheden søge opklaret, hvornår registreringen på vidensniveau 1 har fundet sted, og om ejeren har anmodet amtsrådet om at gennemføre tekniske undersøgelser, der kan føre frem til en registrering på vidensniveau 2, da sådanne undersøgelser efter anmodning skal gennemføres inden for 2 år efter at en ejer af en grund med bolig har fremsat anmodning derom, jf. jordforureningslovens § 7. En kortlægning på vidensniveau 2 eller tinglysning som affaldsdepot indebærer, at det med høj grad af sikkerhed kan lægges til grund, at der på arealet er en jordforurening af en sådan art og koncentration, at forureningen kan have skadelig virkning på mennesker og miljø, hvorfor vurderingsmyndigheden efter en konkret bedømmelse som oftest bør meddele et nedslag i grundværdien og eventuelt også i ejendomsværdien, specielt når der er tale om beboelsejendomme. For så vidt angår erhvervsjendomme er udviklingen i det professionelle marked den, at en registreret forurening og foretaget miljøteknisk undersøgelse af en ejendom fører til bedre priser end for de ejendomme, hvor der ikke er foretaget en tilsvarende undersøgelse. Dette forhold skyldes en kombination af sikker viden om, hvad man har med at gøre og myndighedernes øgede fleksibilitet på området, hvor der i dag ikke kræves total oprensning ved registrering af forurening, og at man kan lade forurenede jord blive liggende på stedet, hvis man indkapsler det med ren jord ovenpå. Med andre ord er den økonomiske usikkerhed ved at overtage en forurenede ejendom væsentligt reduceret i forhold til tidligere. Såfremt der er tale om en diffus forurening, hvor der ikke sker nogen registrering i matrikelregistret, vil denne typisk omfatte hele det grundværdiområde, hvor ejendommen ligger, og forureningen skulle dermed afspejle sig i grundværdiniveauet, hvis den i det hele taget påvirker prisdannelsen."

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forurennet jord

(Ændring af kortlægning af forurenede arealer m.v.)

§ 1

I lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurennet jord, som ændret senest ved lov nr. 568 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

”Stk. 2. Jord, der er forurennet, jf. stk. 1, på et niveau, der ligger mellem jordkvalitetskriterierne og afskæringskriterierne, som nævnt i bilag 1 til loven, betegnes i denne lov som lettere forurennet jord. Miljøministeren kan fastsætte regler med ændring af kriterierne i bilag 1 til loven”

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

2. § 3 affattes således:

” § 3. Regionsrådet foretager i samarbejde med kommunalbestyrelsen kortlægning, eventuelt gennem tekniske undersøgelser, af forurenede arealer, jf. §§ 4 og 5.

Stk. 2. Forsvarsministeriet foretager dog i samarbejde med regionsrådet kortlægning af forurenede arealer på vidensniveau 1 på Forsvarsministeriets ejendomme.

Stk. 3. Arealer, hvor der alene forefindes lettere forurennet jord, jf. § 2, stk. 2, kortlægges ikke. Der kortlægges dog, hvis den lettere forurenede jord i særlige tilfælde kan have skadelig virkning på grundvand eller for indeklime .

Stk. 4. Arealer, der anvendes til offentlig vej, kortlægges ikke på vidensniveau 1.

Stk. 5. Når regionsrådet har tilstrækkelig viden om et bestemt areal, der anvendes til bolig, til at påbegynde en vurdering af, om betingelserne for en kortlægning er opfyldt, skal en afgørelse træffes inden for 2 år.

Stk. 6. Regionsrådet meddeler ejeren af arealet, når der foreligger tilstrækkelig viden om arealet, jf. stk. 5.”

3. I § 7, *stk. 3*, ændres ”2 år” til: ”1 år”.

4. Efter § 12 indsættes:

”§ 12 a. I forbindelse med afgørelse om kortlægning på vidensniveau 2 af en ejendom, der anvendes til bolig, skal regionsrådet ud fra den foreliggende viden nuancere kortlægningen af ejendommen, på baggrund af den risiko, den kortlagte forurening udgør eller kan udgøre for den aktuelle anvendelse som bolig

som enten:

F0: Forureningen udgør ingen risiko ved ejendommens aktuelle anvendelse som bolig.

F1: Forureningen udgør ingen risiko ved ejendommens aktuelle anvendelse som bolig, hvis simpel rådgivning om ejendommens anvendelse efterleves,
eller

F2: Forureningen udgør eller kan udgøre en risiko ved ejendommens aktuelle anvendelse til bolig eller der foreligger ikke viden nok til en nuancering.

Stk. 2. Regionsrådet skal revidere nuanceringen, når der foreligger videregående undersøgelser eller andre nye oplysninger, der gør dette muligt.

Stk. 3. Regionsrådet skal underrette ejeren, kommunalbestyrelsen og skatteforvaltningen om nuanceringen samtidig med underretningen om kortlægningen efter § 12 og ved ændring af nuanceringen. Grundlaget for nuanceringen skal oplyses, herunder i hvilket omfang der kan forventes at ske en revision af nuanceringen.

Stk. 4. Boligejendomme, som ved lovens ikrafttræden er kortlagt på vidensniveau 2, og andre ejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 2 og overgår til boliganvendelse, skal efter anmodning fra ejeren, nuanceres efter *stk. 1*.

Stk. 5. Oplysning om nuancering efter *stk. 1* skal ikke indføres i matrikelregisteret efter § 14, medmindre miljøministeren fastsætter regler derfor.”

5. I § 15 indsættes som *nr. 6-7*:

”6) tidsfrister og procedurer for og indholdet af og kriterier for nuancering af en kortlagt ejendom, der anvendes til bolig efter § 12 a,

7) at oplysning om nuancering efter § 12 a skal indføres i matrikelregisteret.”

6. I § 17, *stk. 1*, indsættes som 2. pkt.:

”Regionsrådet kan i særlige tilfælde udføre undersøgelsesprojekter og afværgeforanstaltninger på lettere forurenede arealer med børneinstitutioner.”

7. § 50 affattes således:

”§ 50. Enhver, der flytter jord uden for den ejendom, hvor der er opgravet, og enhver, der anvender sådan jord, skal sikre sig, at jorden ikke giver anledning til skadelig virkning på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt.

Stk. 2. Opgravning og flytning af forurenede jord og jord fra en kortlagt ejendom, en kortlagt del af en ejendom eller et areal, som anvendes til offentlig vej, samt fra en ejendom, som er omfattet af anmeldelsespligten efter § 50 a, skal af vedkommende anmeldes til kommunalbestyrelsen. Der skal ligeledes ske anmeldelse af fraførsel af jord fra et godkendt modtageanlæg for jord. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelse i særlige tilfælde kan ske efter opgravning og flytning af jorden og om betingelserne herfor, herunder at anmeldelse kan ske samtidig med aflevering af jorden til godkendt modtageanlæg for jord. Reglerne kan indgå i regulativer fastsat efter stk. 3.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om at kommunalbestyrelsen skal udarbejde regulativer om jordhåndtering med bestemmelser om anmeldelse af flytning af jord, gennemførsel af flytning af jord og anvisning af jord vedrørende arealer, der er omfattet af anmeldelsespligten for flytning af jord, samt regler om disse regulativers udarbejdelse, offentliggørelse, omfang og indhold, herunder om

- 1) analysekrav, herunder at der i nærmere definerede bestemte typer af arealer ikke skal udtages analyse af jorden,
- 2) at ved flytning af mange små jordmængder fra samme ensartet forurenede areal, kan anmeldelse ske én gang for alle for en samtidig angiven begrænset tidsperiode,
- 3) at små jordmængder, under en fastsat bagatelgrænse er undtaget fra kravet om anmeldelse i stk. 2.
- 4) at der skal være mulighed for at anmelde samtidig med, at jorden flyttes.
- 5) at 4 ugers fristen efter stk. 5 og stk. 6 under nærmere betingelser begrænses eller ophæves
- 6) at fastsætte krav om prøvetagning og analyser af den af anmeldelsen omfattede jord overfor såvel anmelderen som modtageren af jorden.
- 7) særlige regler for jord fra arealer der anvendes til offentlig eller privat vej.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om anmeldelseordningen efter stk. 2, herunder regler om opgavefordelingen mellem myndighederne og om, at anmelderen skal lade jorden analysere. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om en følgeseddelordning og om dokumentation for jordens håndtering, herunder dokumentation for, at genanvendelse er sket i overensstemmelse med gældende regler. Reglerne kan indgå i regulativer fastsat efter stk. 3

Stk. 5. Opgravning og håndtering af jord, der udføres i overensstemmelse med regler udstedt i medfør af stk. 2, 3 og 4 og § 51, må iværksættes 4 uger efter anmeldelsen, jf. dog stk. 3, nr. 5 og stk. 6 og 7.

Stk. 6. Hvis opgravning og håndtering ikke kan ske efter de i stk. 5 nævnte regler, eller hvis kommunalbestyrelsen, hvor jorden ønskes anvendt, ønsker at modsætte sig jordens genanvendelse eller at stille vilkår herfor, jf. § 51, giver kommunalbestyrelsen anmelderen meddelelse herom inden 4 uger efter anmeldelsen.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 6 og afgørelser efter reglerne udstedt i medfør af stk. 2, 3 og 4 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.”

8. Efter § 50 indsættes:

”§ 50 a. Byzone i medfør af planlovens § 34 klassificeres som område, der kan være lettere forurenet og er omfattet af anmeldeligt for flytning af jord efter § 50, stk. 2, medmindre andet bestemmes i medfør af denne lov. Kommunalbestyrelsen kan udarbejde et regulativ, der omfatter det område, der er omfattet af anmeldeligt, jf. også stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen har viden om, at et større sammenhængende område inden for byzone, ikke er lettere forurenet, skal kommunalbestyrelsen gennem et regulativ undtage delområdet fra anmeldeligheden for flytning af jord.

Stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen har viden om, at et større sammenhængende område uden for byzone er lettere forurenet, skal kommunalbestyrelsen gennem et regulativ inddrage området som omfattet af anmeldeligheden for flytning af jord.

Stk. 4. Et regulativ har virkning, når regulativets fastlæggelse af større sammenhængende områder er offentliggjort, jf. stk. 5. Kommunalbestyrelsen inddrager offentligheden forud for den endelige fastlæggelse af større sammenhængende områder i regulativerne.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre regulativer med nærmere oplysning om baggrunden for regulativerne, og om hvilke forholdsregler de af regulativerne omfattede borgere bør tage. Offentliggørelsen skal ske ved annoncering i en lokalt tilgængelig avis og ved fremlægning af regulativet på den kommunale hjemmeside.

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelse, offentliggørelse, omfang og indhold i regulativer, herunder at visse typer af områder skal være omfattet, samt principper for afgrænsningen af større, sammenhængende områder, jf. stk. 2 og 3.”

9. § 57, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

”Miljømyndighederne har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse, jf. dog stk. 2, adgang til offentlige og private ejendomme og lokaliteter samt transportmidler for at føre tilsyn efter §§ 65, 66 og 66 a samt efter tilsvarende regler udstedt i medfør af loven og for at foretage foranstaltninger efter kapitel 2-4 og § 68, stk. 1, 2 og 4, § 73 a og § 73 b.”

10. § 68, stk. 4 affattes således:

”*Stk. 4.* I tilfælde, hvor et areal er forurenet, kan kommunalbestyrelsen gennemføre undersøgelser og afværgeforanstaltninger.”

11. I § 70 indsættes som *stk. 3*:

”*Stk. 3.* Regionsrådet underretter kommunalbestyrelsen, hvis der i forbindelse med en forureningssag er viden om, at der på et areal, der ikke kortlægges, er jord, der er lettere forurenet jf. § 2, stk. 2.”

12. § 71, stk. 2, affattes således:

”Stk. 2. Arbejdet kan genoptages 4 uger efter, at regionsrådet har modtaget underretning om den konstaterede forurening, medmindre regionsrådet forinden har meddelt, at det agter at træffe afgørelse om, at det pågældende areal skal kortlægges, eller meddelt at grundlaget for arealets kortlægning er ændret. Regionsrådet underretter samtidig kommunalbestyrelsen og den stedlige arbejdstilsynsmyndighed herom. For arealer, der agtes kortlagt eller er kortlagt kan arbejdet genoptages, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om tilladelse til arbejdet efter reglerne i § 8.”

13. Efter § 72 indsættes før overskriften ”Krav på udgiftsdækning og erstatning m.v.”:

”§ 72 a. Regionsrådet skal give generel rådgivning om sundhedsmæssige konsekvenser vedrørende arealer med jord, der er lettere forurenede.”

”§ 72 b. Hvis anvendelsen af et areal ændres til bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads, skal ejeren eller brugeren sikre, at de øverste 50 cm jord er uforurenede eller etableret med en varig fast belægning. Det samme gælder ved bygge- og anlægsarbejder på et areal, der anvendes til et af de nævnte formål, dog ikke bygge- og anlægsarbejder, som en parcelhusejer udfører eller lader udføre på sin ejendom. Det uforurenede lag eller belægningen skal være til stede, inden arealet tages i brug til de nævnte formål.

Stk. 2. Det uforurenede lag, som nævnt i stk. 1, skal opretholdes, så længe arealet anvendes til de nævnte formål. Forpligtelsen påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af arealet.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om etablering og opretholdelse samt om dokumentation af foranstaltninger efter stk. 1 og stk. 2.”

”§ 72 c. Regionsrådet skal efter anmodning fra en ejer, der selv har foretaget en forureningsundersøgelse eller en oprydning, afgive en erklæring om arealets forureningsstilstand, i det omfang den fremsendte dokumentation giver mulighed herfor. Regionsrådet underretter samtidig den pågældende kommunalbestyrelse om erklæringen.”

14. I § 88, stk. 1, nr. 4, ændres ”§ 50, stk. 4” til: ”§ 50, stk. 5”.

15. I § 88, stk. 1, nr. 5, ændres ”§ 50, stk. 5” til: ”§ 50, stk. 6”.

16. Efter § 88, stk. 1, nr. 10 indsættes:

”

11) overtræder § 72 b, stk. 1 og stk. 2.”

Nr. 11, 12 og 13 bliver herefter nr. 12, 13 og 14

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. § 50 a, stk. 1 om områder, der er omfattet af anmeldepligt ved flytning af jord, træder først i kraft den 1. januar 2008, eller dog forinden, når et kommunalt regulativ, jf. § 50 a, får virkning, jf. § 50 a, stk. 4.

Stk. 3. Kortlægningen af arealer, der efter regionsrådets vurdering kan være omfattet af bestemmelserne i § 3, stk. 3, om arealer med lettere forurenede jord, der ikke kortlægges, skal tages op til ny behandling med henblik på en afgørelse om, at der skal ske ophævelse af kortlægningen, jf. § 13. Regionsrådets vurdering og afgørelse skal meddeles ejeren inden 18 måneder efter lovens ikrafttræden. Sammen med meddelelse om en ophævelse af kortlægningen underrettes ejeren om, at ejendommen kan være omfattet af bestemmelserne om anmeldepligt for flytning af jord i, jf. § 50 a.

Stk. 4. § 1, nr. 3, finder først anvendelse på anmodninger fra ejere, der modtages efter den 1. januar 2008. For anmodninger, der er modtaget før 1. januar 2008 gælder dog 1 års fristen at regne fra den 1. januar 2008.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. § 1 kan ved kongelig resolution sættes i kraft for Grønland med de ændringer, der følger af de særlige grønlandske forhold.

BILAG 1**Bilag om jordkvalitets og afskæringskriterier for jord forurennet med tungmetaller og PAH-forbindelser, jfr. §2 stk.2.**

	Jordkvalitetskriterium	Afskæringskriterium
Arsen	20 mg/kg	20 mg/kg
Bly	40 mg/kg	400 mg/kg
Cadmium	0,5 mg/kg	5 mg/kg
Chrom	500 mg/kg	1000 mg/kg
Kobber	500 mg/kg	1000 mg/kg
Kviksølv	1 mg/kg	3 mg/kg
Nikkel	30 mg/kg	30 mg/kg
Zink	500 mg/kg	1000 mg/kg
PAH-total*	1,5 (4#) mg/kg	15 (40#) mg/kg
Benzo(a)pyren	0,1 (0,3#) mg/kg	1 (3#) mg/kg
Benzo(a,h)anthrazen	0,1 (0,3#) mg/kg	1 (3#) mg/kg

*Tjærestoffer. PAH-total måles som sum af de 7 PAH-forbindelser (fluoranthen, benz(b+j+k)fluoranthen, benz(a)pyren, di-benz(a,h)anthracen og indeno(1,2,3-cd)pyren)

Forslag til nyt jordkvalitetskriterium/afskæringskriterium

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

1.1. Generelt om jordforureningsloven

Med lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurennet jord er der lagt en ramme for det offentliges indsats i forhold til jordforurening. Amtsrådene har til opgave at prioritere, således at pengene hovedsagelig bruges i de områder, hvor der er knyttet særlige drikkevandsinteresser til grundvandet samt på arealer med bolig, børneinstitution og offentlig legeplads.

Lovens regulering af forebyggende indsats sikrer imod yderligere forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af jord, bl.a. gennem en ansøgningspligt ved ændring til boliganvendelse og en anmeldepligt ved flytning af forurennet jord.

Sigtet med loven er i øvrigt først og fremmest i det fremadrettede perspektiv at fastholde forureneren som den, der skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en jordforurening.

Herudover er der – når visse betingelser er opfyldt – en værditabsordning for boligejere, der er kommet økonomisk i klemme, fordi det først efter købet viser sig, at ejendommen er forurennet.

Jordforureningsloven bygger på et kortlægningssystem, som har til formål at tydeliggøre, hvilke arealer der er eller kan være forurenede. Herved markeres, hvor der skal være en forebyggende indsats. Det undgås blandt andet, at forurennet jord spredes til andre ejendomme. Det undgås desuden, at nye købere kommer økonomisk i klemme, og der skabes et grundlag for at sikre, at den offentlige indsats i forhold til jordforurening sker der, hvor der opnås mest miljø for pengene.

Som del af kommunalreformen er det besluttet, at de opgaver som hidtil har været varetaget af amterne pr. 1.1.2007, overtages af de nye regioner. Kommunerne vil dog fremover skulle behandle ansøgninger om tilladelser til ændringer af arealanvendelsen af kortlagte arealer og til bygge- og anlægsarbejder, jf. jordforureningslovens §8, efter høring af regionerne, hvor denne opgave tidligere alene lå hos amterne.

1.2. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Efter de første knap 4 år med jordforureningsloven afgav miljøministeren i december 2003 en redegørelse om jordforureningsloven til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Redegørelsen anbefalede en række initiativer, blandt andet et lovforberedende arbejde i 2 ad hoc-arbejdsgrupper. En gruppe, der skulle vurdere kriterierne for kortlægning af forurenede jord (kriteriegruppen), og en gruppe, der skulle udarbejde forenkledte modeller for kortlægning af diffus forurening og jordflytning (jordforureningsgruppen), herunder også begrænse den tid, amterne bruger på kortlægning af den enkelte boliggrund.

Kriteriegruppen som var sammensat af repræsentanter fra Miljøstyrelsen (formand), Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne, Arbejdstilsynet, Fødevarestyrelsen, Amtsrådsforeningen, KL og Københavns og Frederiksberg Kommuner, afgav rapport i december 2004. Rapportens væsentligste anbefalinger var:

- Det generelle høje beskyttelsesniveau skal bibeholdes, og der skal tages særligt hensyn til børn ved fastlæggelsen af forebyggende kriterier for jord, vand og luft.
- At principperne for kortlægning ændres:
  - Hvor kortlægningen efter jordforureningsloven i dag for alle stoffer finder sted ved det forebyggende kvalitetskriterium, skal kortlægningen af lav-mobile stoffer (f.eks. bly og PAH) fremover ske ved indsatskriteriet for oprydning.
  - Den diffuse forurening skal ikke kortlægges i matrikelregisteret, men i stedet områdeklassificeres.
  - Den forebyggende indsats bl.a. ved jordflytninger skal lige som i dag tage udgangspunkt i de forebyggende kriterier. Derved undgår man at skabe fremtidige jordforureningsproblemer.

Om den forebyggende indsats skriver kriteriegruppen, at det skal sikres, at jord, der indeholder lav-mobile stoffer i koncentrationer mellem de forebyggende kriterier og indsatsniveauet for oprydning, fortsat skal anmeldes ved jordflytning, og at myndighederne i forbindelse med nybyggeri skal kunne stille krav om, at jord til boliganvendelse o.l. overholder de forebyggende kriterier. Der skal ligeledes kunne stilles særlige krav til børneinstitutioner. Med henblik på at give borgerne mulighed for at reducere den lille sundhedseffekt, der er ved den diffuse jordforurening i byerne og i områder, hvor forureningen i jorden ligger under indsatskriteriet, orienteres borgerne om betydningen af forureningen, idet der sammenlignes med andre risikofaktorer og oplyses om, hvorledes kontakten til jorden kan nedbringes.

I tilknytning til kriteriegruppens forslag stillede Miljøstyrelsen støttet af Sundhedsstyrelsen og embedslægerne forslag om at hæve det forebyggende kriterium for tjærestoffer (PAH) med en faktor 3.

I foråret 2005 blev der gennemført politiske forhandlinger om kriteriegruppens opfølgning, og den 16. juni 2005 blev der indgået en skriftlig aftale mellem alle de politiske partier om opfølgningen. Aftalen indebar, at ministeren fik tilslutning til at nedsætte en jordforurenings-

gruppe, som skulle komme med anbefalinger til, hvordan man i praksis kunne udmønte krite-
riegruppens anbefalinger.

Miljøministeren aftalte desuden med de politiske partier, at jordforureningsgruppen herudover
skulle overveje spørgsmål vedrørende:

- nuancering af kortlægningen inden for det eksisterende kortlægningssystem:
- begrænsning af tid fra start til afslutning af kortlægningsarbejdet af en ejendom.
- restforureninger med f.eks. olie, der ikke udgør et miljø- og sundhedsmæssigt problem

Jordforureningsgruppen blev nedsat af miljøministeren i juni 2005 og afsluttede sit arbejde
med rapport incl. udkast til lovforslag til miljøministeren den 2. december 2005. Spørgsmålet
om at hæve det forebyggende PAH-kriterium med en faktor 3 har ikke indgået i jordforure-
ningsgruppens arbejde, men jordforureningsgruppen har arbejdet under den forudsætning, at
tjære-kriteriet hæves.

Jordforureningsgruppen bestod af repræsentanter fra Miljøstyrelsen (formandsskab), Justits-
ministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Amtsrådsforeningen, KL, Københavns
Kommune og Frederiksberg Kommune.

2. Lovforslagets formål og indhold

Det er målsætningen med lovforslaget at udarbejde enklere og klarere regler for indsatsen
mod jordforurening. Indsatsen skal i højere grad målrettes og prioriteres, så den tager ud-
gangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø. Det generelle høje beskyttelsesniveau
skal bibeholdes, og der skal tages særligt hensyn til børn ved fastlæggelsen af forebyggende
kriterier for jord, luft og vand. Desuden skal de ulemper, som jordforureningslovens kortlæg-
ningssystem medfører for borgerne, afhjælpes.

Hovedindholdet i lovforslaget er at udtage arealer, der er let forurenede med lav mobile stof-
fer som bly og tjærestoffer, af kortlægningen og samtidig fastholde den forebyggende indsats
med udgangspunkt i de forebyggende kriterier. Dette sker ved at hæve kortlægningskriteriet
for de lav-mobile stoffer fra jordkvalitetskriteriet til indsatskriteriet for oprydning af hensyn
til arealanvendelsen på boliger o.l., og ved at indføre en områdeklassificering af de store om-
råder i byerne, hvor disse stoffer i særligt grad forekommer i koncentrationer under ind-
satskriteriet for oprydning. Områdeklassificeringen er udgangspunktet for reglerne om anmeld-
else af jordflytning i de lettere forurenede områder og for informationsindsatsen i forhold til
lettere forurenede jord.

Dermed tilvejebringes et grundlag for en forenkling af bestemmelserne i forhold til de nuvæ-
rende regler, hvor hver enkelt ejendom med diffus jordforurening skal gennemgå en kortlæg-
ningsproces og registreres i matrikelregisteret. Ca. 100.000 ejendomme kan på denne måde
undgå kortlægning. Dette kan ske uden en svækkelse af det sundhedsmæssige beskyttelsesni-
veau.

Desuden foretages opstramninger af tidsgrænser m.m. for kortlægning for at afhjælpe de ulemper, kortlægningen kan medføre for borgeren, og der indføres særlige krav ved nyetablering af bolig, børneinstitution og offentlig legeplads.

Det foreslås, at forslaget træder i kraft som en ændring af lov om forurennet jord den 1. januar 2007, samtidig med ikrafttrædelsen af kommunalreformen.

2.1. Visse jordforureninger kan undgå kortlægning

Da det var kriteriegruppens vurdering, at de sundhedsmæssige effekter af lav-mobile stoffer i koncentrationer op til omkring afskæringskriteriet ikke var registrerbare, og sundhedsrisikoen var i den lave ende set i sammenhæng med andre kilder, foreslås det, at kortlægningskriteriet for disse stoffer hæves til afskæringskriteriet, da den forebyggende indsats f.eks. i forbindelse med flytning af jord, nybyggeri af boliger o.l. kan foregå med anden og mindre omkostningstung indsats.

Det betyder, at primært jordforurening fra punktkilder, som typisk er en forholdsvis velafgrænset forurening, der skyldes en enkelt virksomheds spild o.l. på et nuværende eller tidligere produktionsareal, vil blive omfattet af kortlægning.

Diffus forurening, som særligt ses i ældre byområder, og som oftest skyldes mange kilder, blandt andet trafik, er forudsat kortlagt med den nuværende lovgivning. Forurening i disse områder består alt overvejende af lavmobile stoffer i koncentrationer under afskæringskriteriet. Arealer i sådanne områder vil med lovforslaget undgå kortlægning. I stedet vil disse områder blot indgå i den foreslåede områdeklassificering.

Den jord, som ikke længere skal kortlægges, betegnes i lovforslaget som ”lettere forurennet jord”. Den lettere forurenede jord er i forslaget defineret som jord, der er forurennet på et niveau, der ligger mellem jordkvalitetskriterierne og afskæringskriterierne. En tabel i lovens bilag viser jordkvalitetskriterierne og afskæringskriterierne.

Den diffuse jordforurening, som vi finder i byerne, er med stor sandsynlighed kun en lettere forurening. I de særlige tilfælde, hvor den diffuse jordforurening er stærkere, kortlægges arealet, som om det var en punktkildeforurening. Arealet kortlægges også, hvis den lettere forurening i særlige tilfælde kan medføre risiko for forurening af grundvandet eller for indeklima. Her tænkes især på forurening med kviksølv.

2.2 Områdeklassificering

Med forslaget udmøntes kriteriegruppens forslag om områdeklassificering af arealer, hvor der skal ske en forebyggende indsats. Områdeklassificeringen er et redskab til at indkredse de arealer, der med høj sandsynlighed er diffust forurenede.

Som udgangspunkt områdeklassificeres alle byzonearealer. Dette valg er begrundet i, at:

- byzonen er sammenhængende arealer, og det forventes, at eventuelle værditabsproblemer vil være begrænset til randområderne
- byzonegrænsen er et objektivt og let forståeligt kriterium
- det kræver som udgangspunkt meget få ressourcer at udpege arealet.

Den eneste direkte retsvirkning for borgerne, som følger af områdeklassificeringen, er anmeldepligten ved flytning af jord. Formålet med anmeldepligten er at sikre, at forurenede jord ikke ender de forkerte steder, f.eks. på uforurenede arealer.

Samtidig skabes hjemmel til, at kommunerne i regulativer kan udtage større, sammenhængende områder, som er uforurenede. Desuden bliver det muligt i regulativer at tilføje eventuelle større, sammenhængende områder uden for byzone, som vides at være diffust forurenede, typisk som følge af industri- og trafikpåvirkning. Det kan også være større, sammenhængende områder med lettere forurenede fyldjord.

Dermed målrettes og prioriteres indsatsen, så den tager udgangspunkt i den konkrete risiko for sundhed og miljø.

Den regulativregulerede anmeldepligt vurderes at ligge tæt på de eksisterende affaldsregler og forventes derfor ikke at medføre betydeligt øgede byrder for borgerne. Dette er baggrunden for, at lovforslaget indfører anmeldepligt som en hovedregel i hele byzonen. Samtidig er det vurderet, at de langsigtede konsekvenser af en ureguleret spredning af forurenede jord er så store, at det berettiger en bred anmeldepligt, som efterfølgende kan indsnævres i kommunernes regulativer.

I forvejen udarbejder kommunerne affaldsregulativer, og dette kan kombineres med regulativer på jordforureningsområdet, som får virkning i forbindelse med anmeldelse af jordflytninger. De nye regulativer kan således sidestilles med, at der i affaldsregulativer foreskrives særlige bortskaffelsesordninger i delområder af en kommune. Størstedelen af den jord, der flyttes, kan kategoriseres som affald, og de foreslåede jordflytningsregulativer skaber bl.a. et grundlag for, at jord kan anvises som affald.

Kommunerne er desuden byggemyndigheder, og jordflytning vil ofte foregå i forbindelse med byggesager, således at der er mulighed for, at kommunen kan koordinere jordforureningsområdet med byggesagsområdet.

Det er forudsat, at kommunerne kun skal anvende eksisterende data ved udpegningen af områderne. Der skal ikke udtage nye jordprøver for at gennemføre områdeklassificeringen. Dog kan allerede eksisterende jordprøver anvendes som retningsgivende.

Områdeklassificeringen er således ikke en helt præcis afgrænsning af diffust forurenede områder, men en udpegning af områder, som ud fra generel viden kan forventes at være diffust forurenede. Det overordnede sigte med områdeklassificeringen som alternativ til kortlægningen er at undgå udpegning af enkeltgrunde.

Af hensyn til grundejere, som gerne vil have sikker viden om forureningsforholdene på netop deres grund, er der i forslaget § 72 c indført en generel bestemmelse om, at regionsrådet efter anmodning fra en ejer, der selv har foretaget en forureningsundersøgelse, skal afgive en erklæring om ejendommens forureningsstilstand i det omfang, at forureningsundersøgelsen giver mulighed herfor.

Amterne har i dag, med accept fra det i medfør af lovens § 24 nedsatte Depotråd, valgt at nedprioritere kortlægningen af de diffust forurenede arealer, indtil man er færdig med kortlægningen af de mere forurenede punktkilder. Områdeklassificeringen kan gennemføres hurtigt efter lovforslagets vedtagelse. Dermed kan de forebyggende regler om flytning af jord fra lettere forurenede områder og fra de mange endnu ikke kortlagte arealer, der ligger inden for disse områder, hurtigt få hurtigere virkning, så man undgår spredning af forurenede jord til uforurenede arealer.

Forslaget om at give kommunerne hjemmel til at udtage eller tilføje områder må ses på baggrund af, at der er store områder inden for byzonen, især nyere udstykninger, som er uforurenede, eller hvor forureningsniveauet ligger lavere end de forebyggende kriterier. Det samlede byzoneareal i Danmark er ca. 2.500 km². Ifølge et skøn fra Amternes Videncenter for Jordforurening var der 700 km² byzone, som var udbygget, eller stort set udbygget i 1940. Der er målinger, som tyder på, at arealer fra før 1940 er et godt skøn for de diffust forurenede arealer.

Hvis hele byzonen udpeges på én gang, vil kommunerne på én gang få en mærkbar forøgelse af sagsantallet, idet antallet af anmeldeligt jordflytninger vil stige fra de nuværende ca. 12.000 årlige anmeldelser til ca. 30.000 årlige anmeldelser. Ikrafttrædelse af udpegningen af byzoneområderne er derfor udskudt til 1. januar 2008, dvs. et år efter ikrafttrædelsen af lovforslaget. Det er forudsat, at kommunerne i løbet af 2007 udfærdiger regulativer, jf. forslaget § 50 a, som reducerer det areal, hvor der er anmeldeligt, med ikrafttrædelse 1. januar 2008.

Det forventes, at kommunerne vil være motiverede til at vedtage regulativer, som reducerer det areal, hvor der er anmeldeligt, idet dette vil spare dem for et stort antal konkrete sager, uden at det får betydning for miljøet.

Regulativerne åbner også mulighed for lokale regler om jordhåndtering, jf. forslaget § 50, stk. 3. Det nødvendige bekendtgørelses- og vejledningsmateriale, jf. forslaget § 50, stk. 3, og § 50 a, stk. 6, påregnes udarbejdet inden udgangen af 2006.

De vigtigste elementer i forslaget

Anmeldepligten

Anmeldepligten fremgår af lov om forurennet jord, § 50, stk. 2. Ifølge denne bestemmelse skal opgravning og flytning af forurennet jord og jord fra en kortlagt ejendom, en kortlagt del af en ejendom eller et areal, som anvendes til offentlig vej, anmeldes til kommunalbestyrelsen.

Anmeldepligten er endvidere reguleret i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 675 af 27. juni 2000 om anmeldelse af flytning af forurennet jord og jord fra forureningskortlagte arealer og offentligt vejareal.

I de nuværende regler kræver hver jordflytning, som er omfattet af anmeldepligten, en konkret sagsbehandling. Udgangspunktet for lovforslaget er, at anmeldepligten bevares i de klassificerede områder. Derudover indføres i § 50 forskellige forenklingsmuligheder vedr. anmeldepligten.

Mulighed for krav til nybyggeri af bolig m.v.

Med forslagets § 72 b sikres det, at nyetablerede boliger, daginstitutioner og offentlige legepladser skal kunne anvendes, uden at beboerne behøver at følge råd om forsigtighed ved kontakt med jorden.

Dette kan opfyldes med en minimal indsats, idet der er tale om marginale udgifter til pålægning af uforurennet jord eller etablering af fast belægning i forbindelse med nybyggeri eller ombygning af f.eks. erhvervsbygninger til følsomme formål, hvor der som regel afsluttes med et lag ren muldjord. Bestemmelsen gælder ikke for en ombygning eller tilbygning på en parcelhusgrund eller ved byggeri af en carport, et drivhus eller lignende på en parcelhusgrund, da det er forudsat, at det skal være frivilligt for en beboer af et parcelhus, om han vil etablere de forhold, som kræves i bestemmelsen.

Bestemmelsen er indsat som en generel regel og er således ikke bundet op på, at der i bestemte områder skal indhentes særlig tilladelse til de nævnte arbejder.

Bestemmelsen vil typisk få virkning i randen af eksisterende byområder eller på f.eks. havnearealer, hvor der sker en ændring til boligformål. Der bygges ca. 17.000 boliger pr. år.

Byggemyndigheden skal påse i forbindelse med en byggesag, at krav efter anden lovgivning er overholdt. Erhvervs- og Byggestyrelsen vil skrive bestemmelsen ind i sin vejledning til de lokale byggemyndigheder ved førstkommende revision af sin vejledning til byggemyndighederne.

Mulighed for særlige krav til børneinstitutioner

Kommunalbestyrelsen har i sin egenskab af daginstitutionsmyndighed mulighed for at stille krav til indretningen af udearealer på eksisterende børneinstitutioner. Med henblik på at sikre, at kommunen har den fornødne hjemmel, foreslås en ændring af § 68, stk. 4, således at en

kommunalbestyrelse kan gennemføre undersøgelser og afværgeforanstaltninger på forurenede arealer. Bestemmelsen er i dag begrænset til kortlagte arealer. Med ændringen vil muligheden fortsat eksistere på de lettere forurenede arealer, som ikke kortlægges.

Med henblik på at give regionen en tilsvarende mulighed foreslås en tilføjelse i § 17, stk. 1, således at regionen kan udføre undersøgelser og oprydninger på lettere forurenede børneinstitutioner.

Orientering af borgerne om betydningen af forureningen

Det foreslås, jf. kriteriegruppens anbefalinger, at der skal ske en generel orientering af borgerne i byzone om betydningen af den lettere forurening. Opgaven foreslås lagt hos regionsrådet, som også står for anbefalingerne om anvendelsen af de kortlagte arealer.

Det forudsættes, at Miljøstyrelsen i samarbejde med Sundhedsstyrelsen udarbejder generelt materiale, som kan anvendes af regionsrådet. Det skal præciseres i materialet, at det er regionerne, der har opgaven, så det bliver klart for borgerne, hvilken myndighed de skal henvende sig til.

Ændring af tidsgrænser for kortlægning m.v.

Forslaget lægger op til opstramninger af reglerne for kortlægning med henblik på at afhjælpe de ulemper, som kortlægningen kan medføre for borgerne, ved hurtigere at afklare forureningsforholdene og gøre baggrunden for en kortlægning mere forståelig. Dette forventes at kunne medvirke til at reducere problemer med låntagning og værditab på forurenede ejendomme.

Dette sker for det første ved fastlæggelse af en frist på 2 år for hvor lang tid, der må gå, fra at regionsrådet har et tilstrækkeligt grundlag til at starte en vurdering af kortlægning, og til beslutning herom tages. For det andet ved at afkorte perioden, fra en boligejer har anmodet om at få afgjort om en ejendom, der er kortlagt på vidensniveau 1, til regionsrådet skal have taget stilling til, om ejendommen skal kortlægges på vidensniveau 2 eller udgå af kortlægningen, til 1 år. Endelig foreslås det, at regionsrådet inddeler forureningen på alle boligejendomme i en forureningskategori (nuancering) afhængig af risikoen ved forureningen i forhold til anvendelsen af arealet.

3. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige..

Lovforslaget vil betyde en besparelse for den offentlige indsats til kortlægning på lang sigt på ca. 0,9 mia. kr.

Besparelserne i kortlægningsudgifter hidrører primært fra at mange ejendomme, herunder mange boliger i diffust forurenede byområder ikke kortlægges. Ifølge lovforslaget skal ca. 95.000 diffust forurenede ejendomme alligevel ikke kortlægges, men i stedet områdeklassificeres med henblik på den forebyggende indsats. Der udover skønnes det, at 5.000 ejendomme

med punktkilder alligevel ikke skal kortlægges, heraf er 1.000 allerede kortlagt og vil skulle tages ud af kortlægningen. Besparelsen vedrører udgifter, der først skulle være afholdt om en længere årrække, idet kortlægningen af de diffust forurenede arealer bevidst har været nedprioriteret, frem til kortlægningen af de mere forurenede punktkildeforureninger er afsluttet. Kortlægningen af punktkildeforureninger må selv med den reducerede kortlægningsindsats efter kriteriegruppens forslag tidligst forventes at kunne halveres 8 år efter reglernes forventede ikrafttræden i 2007.

Regionernes opgaver

Lovforslaget ændrer ikke ved, at regionerne, som besluttet med kommunalreformen, står for kortlægning, undersøgelse og oprydning af forurenede arealer.

De ændrede principper for kortlægning af punktkilder med lavmobile stoffer vil betyde, at der skal ske en revurdering af eksisterende kortlægninger. Regionerne vil de første 18 måneder efter ikrafttrædelsen af de nye regler have forøgede udgifter på ca. 9 mio. kr. til udtagning af ejendomme af kortlægningen.

Desuden vil indførelsen af nuancering af kortlægningen medføre merudgifter på 2,8 mio. kr. over ca. 5 år til allerede kortlagte ejendomme. De nye bestemmelser vedr. opstramning af tidsfristerne for kortlægning medfører udgifter på ca. 5,7 mio. kr., fordelt over en årrække, til underretning af ejere.

Herudover vil regionerne permanent få en merudgift på ca. 1 mio. kr. pr. år til at udstede erklæringer om ejendommens forureningstilstand efter anmodning fra ejere.

Regionsrådets opgave med at give generel rådgivning er, sammenholdt med den rådgivning, der i dag skal gives på kortlagte arealer efter bestemmelserne i § 9, stk. 1, vurderet som værende udgiftsneutral.

Alt i alt får regionsrådene udgifter de første år som vist i skemaet. Udgifterne foreslås finansieret ved omprioritering inden for den samlede ramme til kortlægning, som i 2003 var 66 mio. kr.

	2007	2008	2009-2011	2012-2015	2016 –
Udtagning af allerede kortlagte ejendomme	6	3	0	0	0
Underretning af ejere i forb. m. 2 års-reglen	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Nuancering af allerede kortlagte grunde på anmodning	0,6	0,6	0,6	0	0
Erklæring om ejendommens forure-	1	1	1	1	1

ningstilstand					
---------------	--	--	--	--	--

Udgifter for regionsrådene fordelt over årene, mio. kr. pr. år

Opgaverne hos kommunerne

Områdeklassificeringen, som skal erstatte kortlægningen af de diffust forurenede arealer foreslås varetaget af kommunerne. Områdeklassificeringen foreslås gennemført i form af kommunale regulativer, og et præcist skøn over, hvilke udgifter, den vil medføre for kommunerne, kan først udarbejdes, når miljøministeren har fastsat regler om de kommunale regulativer, jf. forslaget § 50 a, stk. 6. Som et helt foreløbigt skøn antages det, at udgifterne over en årrække vil nå op på i alt 30 mio. kr., fordelt med et større beløb første år og derefter et faldende beløb.

Det skal undersøges, hvorvidt denne udgift kan gebyrfinansieres.

Der vil være mindre udgifter på det kommunale område til sikring af forebyggende tiltag primært i forbindelse med nybyggeri, som vil blive opvejet af forenkling af reglerne for anmeldelse af jordflytning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Konsekvenser for entreprenørerne

Forslaget om forenkling af anmeldepligten vil medføre en lettelse for byggeriets aktører. Effekten kan først skønnes, når miljøministeren har fastsat regler om forenkling af anmeldepligten i medfør af forslaget § 50, stk. 3.

Konsekvenser for erhvervsmæssige bygherrer

Der kan komme begrænsede udgifter i forbindelse med bestemmelsen om krav ved nybyggeri m.v. Der er tale om marginale udgifter i forhold til udgifterne til selve byggeriet.

Områdeklassificeringen kan betyde en nedsættelse af værditabet, også for erhvervsejendomme, når de er lettere forurenede.

Konsekvenser for modtageanlæg for jord

Anmeldepligt ved fraførsel kan medføre let øget administration og en mindre stigning i udgifter til prøvetagning.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Det vil være en lettelse for ejerne af de lettere forurenede ejendomme, at de ikke længere skal have deres ejendomme kortlagt som enkeltejendomme, og det forventes at nedsætte værditabet. For ejerne af de stærkere forurenede grunde vil nuanceringen ligeledes have en nedsættende virkning for værditabet for de ejendomme, som kan kategoriseres som F0 eller F1.

Det vil være en lettelse for ejere af potentielt forurenede boligejendomme, at de nu ikke skal vente længere end 2 år på at få en afklaring af forureningstilstanden på vidensniveau 1 eller direkte på vidensniveau 2. Det er også en lettelse, at den tidligere 2 års-frist frem til vidensniveau 2 ændres til en 1 års-frist.

Det vil være en lettelse for ejerne af parcelhuse på lettere forurenede jord, at de nu ikke længere skal søge tilladelse ved ethvert bygge- og anlægsarbejde.

Forenklingen af anmeldelsespligten vil være en lettelse for ejerne, når de skal flytte jord fra ejendommen.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget kan gennemføres med mindst samme høje sundhedsmæssige beskyttelsesniveau som hidtil. Der vil være en sundhedsmæssig gevinst, fordi den forebyggende indsats – orientering om forureningen, anmeldelse af jordflytninger og krav ved nybyggeri m.v. – med forslaget kan træde i kraft hurtigere, end hvis man havde fortsat med den nuværende lov.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

XXXXXX

XXXXXX

9. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive Konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angives omfang)	Negative Konsekvenser/merudgifter (Hvis ja, angives omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	På lang sigt besparelser i størrelsesordenen 0,9 mia. kr.	På kort sigt merudgifter igangsættelse af nye regler, i regioner omprioritering inden for eksisterende ramme. Forslaget vil være udgiftsneutralt for kommunerne, såfremt områdeklassificering gennemføres i form af nye affaldsregulativer for jord, som gebyrfinansieres. Mulighederne for gebyrfinansiering skal undersøges.
Administrative konsekvenser for	Reduktion i kortlægningsopga-	Diffus forurening områdeklassi-

stat, kommuner og amtskommuner	ver/oprydningsopgaver (afhænger af tjærekriterium)	ficeres. Det skal undersøges, hvorvidt meromkostninger kan gebyrfinansieres.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Forventes overvejende positiv	-
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lettelser i anmeldepligt	Forøget prøvetagning
Miljømæssige konsekvenser	Neutralt – positiv fordel på kort sigt på grund af områdeklassificering	
Administrative konsekvenser for borgerne.	Lettelse at kortlægning af enkeltejendomme reduceres. Lettelse ved forenkling af anmeldepligt Værditab forventes mindsket	
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ved denne bestemmelse defineres begrebet lettere forurenede jord. Definitionen er den nødvendige forudsætning for at kunne undtage de arealer, der alene er forurenede i en så ringe grad, at en kortlægning ikke er nødvendig i relation til kontaktrisikoen.

Lettere forurenede arealer er defineret ved, at jordens indhold af forureningsstoffer er beliggende i mellem det forebyggende niveau (jordkvalitetskriteriet) og niveauet for den offentlige oprydningsindsats i forhold til kontaktrisikoen (afskæringskriteriet). Afskæringskriteriet angiver for arealer med meget følsom arealanvendelse (bolig, børneinstitution og offentlige legepladser) det niveau af jordforurening, over hvilket der bør ske en total afskæring af al kontakt med jorden, f.eks. oprensning eller afgravning.

Begrebet "lettere forurening", er tidligere anvendt i Miljøstyrelsens vejledning om rådgivning til beboere på lettere forurenede arealer nr. 7, 2000. I vejledningen er der defineret afskæringskriterier for følgende stoffer og stofgrupper: arsen, bly, cadmium, chrom, kobber, kviksølv, nikkel, zink, PAH-total, benzo(a)pyren og benzo(a,h)anthrazen. Det er denne gruppe af stoffer og stofgrupper, der tillige har været inddraget i kriteriegruppens arbejde.

For nikkel og arsen skal det nævnes, at jordkvalitetskriteriet er svarende til afskæringskriteriet. For chrom skal det bemærkes, at der findes jordkvalitetskriterier for indhold af henholdsvis total chrom og hexavalent chrom i jorden. For hexavalent chrom er der ikke et afskæringskriterium, hvorfor denne ikke er omfattet af definitionen for lettere forurenede jord, der jo forudsætter såvel jordkvalitetskriterium som afskæringskriterium.

I bilag 1 til loven angives de nævnte kriterier. Der gives i § 2, stk. 2, 2. punktum, bemyndigelse for miljøministeren til at fastsætte ændringer af kriterierne i bilaget. Ændringer vil ske med inddragelse af Folketingets Miljø og Planlægningsudvalg.

Til nr. 2

Ad § 3, stk. 3.

Denne bestemmelse er en undtagelse fra lovens almindelige kortlægningspligt for forurenede arealer, jf. § 3, stk. 1. Undtagelsen omfatter lettere jordforurening forårsaget af såvel punktkilder som forurening, der beskrives som diffus jordforurening.

Formålet med denne undtagelse fra lovens generelle bestemmelser er at undtage lettere forurenede arealer, som alene udgør en risiko i relation til jordeksposeringen, fra lovens kortlægning af forurenede arealer. Det vil være tale om samme type jordforurening, som omfattes af rådgivningsvejledningen. Jordeksposering omfatter typisk indtagelse af jord gennem munden, hudkontakt med jord, indånding af støv og partikler, samt optag gennem spisning af afgrøder fra arealet. Den generelle rådgivning, jf. forslaget § 72 a, skal netop imødegå disse risici.

En lettere jordforurening, der i specielle situationer kan medføre risiko for forurening af grundvandet eller indeklimaet, skal forsat kortlægges, jf. § 3, stk. 1, og prioriteres indenfor

den offentlige indsats. De specielle situationer må forventes typisk at være relateret til punkt-kilde lignende jordforureninger med f.eks. kviksølv.

Regionerne skal ikke foretage en aktiv lokalisering af lettere forurenede arealer, der alene giver anledning til en risiko i relation til jordeksponeringen. Det må dog forventes, at der i enkelte byområder optræder diffus forurening over afskæringskriteriet. Disse områder er stadig omfattet af lovens kortlægningspligt.

Allerede kortlagte arealer, med lettere forurening, skal revurderes med hensyn til om arealerne skal udtages af kortlægningen.

Ad § 3, stk. 5.

Hvis det indledende kortlægningsarbejde udstrækkes over meget lang tid, kan der, bl.a. på grund af den offentlighed og åbenhed, der i øvrigt vil være omkring arbejdet, opstå en unødigt belastende usikkerhed for boligejere, for hvem ejendommens fremtidige forureningsstatus har særlig stor betydning. Det foreslås derfor, at når regionsrådet har tilstrækkelig viden i forhold til et bestemt areal, der anvendes til bolig, så skal vurderingen vedrørende det konkrete boligareal afsluttes inden for 2 år.

Inden de 2 år er gået, skal regionsrådet have taget en afgørelse om kortlægning på vidensniveau 1 eller vidensniveau 2 eller en afgørelse om, at der ikke er grundlag for en kortlægning. I alle tilfælde skal afgørelsen om kortlægning således meddeles til ejeren inden for en periode af højst 2 års varighed. Bestemmelsen om fristen gælder således, uanset om regionsrådet arbejder efter en kortlægning på vidensniveau 1 eller arbejder direkte efter en kortlægning på vidensniveau 2 uden først at ville kortlægge på vidensniveau 1.

Vurderingen af, hvornår der er tilstrækkelig viden, foretages af regionsrådet. Fristen begynder således, når regionsrådet som en aktiv handling påbegynder en kortlægningssag om det konkrete areal. Bestemmelsen betyder f.eks., at industrikortlægning, som ligger på nettet, ikke kan udløse, at 2 års fristen starter. Der kan godt være offentlig adgang til oplysninger, som kan relateres til jordforurening på et konkret areal, selv om kortlægningssagen i forhold til fristen ikke er startet.

Der vil typisk være tale om, at regionsrådet har tilvejebragt tilstrækkelig viden om potentielt forurenende aktiviteter inden for et geografisk område, som omfatter det pågældende konkrete boligareal, og derfor beslutter at gå videre med denne viden med henblik på beslutning om kortlægning på vidensniveau 1 eller ej. Den videre vurdering frem til beslutning om kortlægning på vidensniveau 1, som skal ske inden for 2 år, består i en mere konkret angivelse og stedfæstelse af aktiviteten samt en nærmere vurdering af, om aktiviteten kan have været kilde til jordforurening på det konkrete boligareal, jf. lovens § 4.

Alternativt kan den videre vurdering, som skal ske inden for 2 år, bestå i tilvejebringe dokumentation om forureningen i jorden. Dermed kan der inden for fristen tages beslutning om kortlægning direkte på vidensniveau 2, jf. lovens § 5.

Viden, som foreligger for regionsrådet på baggrund af f.eks. en frivillig undersøgelse, kan betyde, at regionen inden for 2 år skal tage stilling til, om ejendommen skal kortlægges. Dette gælder dog kun når det fremlagte datamateriale er tilstrækkeligt. Det er således afgørende, at der med den frivillige undersøgelse er fremlagt et tilstrækkeligt sikkert og dækkende datagrundlag mindst svarende til det regionsrådet selv ville have fremskaffet. Før en frivillig undersøgelse lever op til den standard, som regionen har fastsat er 2 års fristen ikke aktuel.

Som udgangspunkt vil en manglende efterlevelse af fristen på 2 år kunne give ejeren et grundlag for at forlange kortlægnings sagen afgjort og eventuelt søge om erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler, men det vil ikke kunne betyde at ejendommen ikke kan kortlægges efter fristens udløb, hvis der er grundlag derfor. Ejers krav har endvidere en sådan karakter, at vedkommende tilsynsmyndighed har mulighed for at sanktionere pligtstridighed fra regionens side.

Det skal fortsat være muligt at revurdere en afgørelse, hvis der fremkommer ny afgørende viden, som kan give grundlag for en kortlægning. En ny viden eller miljøteknisk vurdering af den samme viden vil også kunne betyde en genoptagelse af sagen med henblik på en afgørelse om kortlægning. Det er derfor vigtigt, at det i regionsrådets afgørelse er tydeligt for borgeren, hvilken viden, der ligger til grund for en afgørelse. Det forudsættes ikke, at tydeliggørelsen skal indebære en egentlig miljøteknisk gennemgang, men blot at der som minimum foreligger en kort beskrivelse og vurdering med almindeligt sprogbrug af den faktiske viden, som ligger bag begrundelsen for afgørelsen.

Ad § 3, stk. 6.

Ejeren skal have meddelelse, når fristen starter, for at få mulighed for at kunne disponere over arealet ud fra forventningen om, at der bliver truffet en afgørelse inden for de 2 år. Ejeren kan derved også fastholde regionsrådet på sin ret til en afklaring.

Regionsrådet foreslås derfor at skulle meddele ejeren af arealet, når der foreligger tilstrækkelig viden om arealet, jf. stk. 5. Ejeren har således krav på en meddelelse om, at regionsrådet inden for 2 år vil træffe en afgørelse om kortlægning på vidensniveau 1 eller vidensniveau 2 eller en afgørelse om, at der ikke er grundlag for en kortlægning.

Til nr. 3

Efter den nugældende jordforureningslov har boligejeren, hvis ejendom kortlægges på vidensniveau 1, krav på at få ejendommen undersøgt med henblik på kortlægning på vidensniveau 2 inden for 2 år. Med forslaget forbedres boligejernes retskrav på denne afklaring til et år. Det betyder, at ventetiden reduceres fra i dag maksimalt 2 år til i fremtiden maksimalt 1 år.

For at sikre regionsmyndighederne en hensigtsmæssig overgang til den nye tidsfrist etableres der en overgangsordning, således at boligejeres anmodninger om gennemførelse af vidensniveau 2-undersøgelse i 2007 skal være imødekommet med udgangen af 2008, jf. overgangsbestemmelserne i forslaget § 2, stk. 4.

Til nr. 4

Ad § 12 a, stk. 1.

Vidensniveau 2-kortlægningen af boliggrunde skal i fremtiden automatisk omfatte en nuancering af ejendommen, på baggrund af den risiko, den kortlagte forurening udgør for den aktuelle anvendelse som bolig. Nuanceringen skal hjælpe boligejeren til lettere at forstå betydningen af den kortlagte forurening på ejendommen. Nuanceringen skal ligeledes hjælpe de mennesker, der står for at skulle købe, sælge eller belåne en forurenede boliggrund. Systemet skal gøre de professionelle aktører på området som f.eks. ejendomsmæglere, advokater og realkreditinstitutter bedre i stand til at vurdere de praktiske konsekvenser for anvendelsen af boligen, hvis grunden er forurenede.

Baggrunden for denne udvidelse af jordforureningsloven § 12 er et ønske om at mindske generne for ejerne af vidensniveau 2-kortlagte boligjendomme, i det omfang det er muligt. Der

tænkes i denne sammenhæng på gener for ejerne i relation til belåning og handel med fast ejendom.

Systemet til nuancering af jordforurening inddeler boliggrundene i tre kategorier: F0, F1 og F2. F0 betyder, at forureningen ingen risiko udgør ved ejendommens aktuelle anvendelse som bolig. F1 betyder, at forureningen ingen risiko udgør ved ejendommens aktuelle anvendelse som bolig, hvis simpel rådgivning om ejendommens anvendelse efterleves. F2 betyder, at forureningen udgør eller kan udgøre en risiko ved ejendommens aktuelle anvendelse til bolig, eller at der ikke foreligger viden nok til en nuancering.

Ligesom med tilstandsrapporten ved bolighandler er det en sagkyndig sagsbehandler hos regionen, der vurderer, om en forurenede grund er en F0'er, F1'er eller F2'er. I modsætning til tilstandsrapporten skal der ikke udarbejdes et særligt dokument ved en hushandel, men der kan henvises til den F- kategori som regionen tidligere har tildelt boliggrunden.

Systemet er på frivilligt initiativ afprøvet i en række amter. I forbindelse med arbejdet har systemet været præsenteret og diskuteret i jordforureningsgruppen. Jordforureningsgruppen har konkluderet, at den "ikke betragter nuanceringen som et alternativ til kriteriegruppens forslag, men snarere som et supplement". De grunde, som har stærkere forurening eller forurening med ikke-lav-mobile stoffer, foreslår jordforureningsgruppen fortsat skal kortlægges, også selv om forureningen ligger utilgængeligt (mere end ½ meter under terræn eller under befæstelse) og ikke udgør en indeklimalisiko. For disse grunde vil nuanceringen være relevant, idet det er forureningsstatus for den tilgængelige jord, som afgør, om det bliver en F0, en F1 eller en F2.

Forslaget forudsætter, at nuanceringen foretages på grundlag af den foreliggende viden. Det betyder, at regionsrådet ikke skal foretage selvstændige undersøgelser med henblik på at kunne give en nuancering. Nuanceringen er blot en forenklet og standardiseret måde at formidle de oplysninger, som myndigheden har om et givet areal.

Erfaringerne fra de amter, der har prøvet ordningen, viser, at nuanceringen sker på det foreliggende grundlag og ikke kræver flere undersøgelser, end der traditionel udføres som grundlag for kortlægning. Et stort flertal af grunde bliver kategoriseret som F2 efter kortlægningsundersøgelsen. Først efter en videregående undersøgelse kan der for disse grunde tages stilling til, om de skal være F0 eller F1.

Som eksempel på et område, hvor nuanceringen vil få positiv betydning for grundejerne, kan nævnes de sager, hvor der er sket oprensning efter lovens særlige forsikringsordning for olietanke. Hvis det her ikke har været muligt at fjerne hele forureningen, vil der typisk kunne gives en nuancering med F0.

Realkreditrådet har såvel ved et møde i jordforureningsgruppen som i et efterfølgende notat støttet indarbejdelse af et nuanceringssystem for vidensniveau 2 kortlagte ejendomme i jordforureningsloven, efter det koncept der er udviklet og afprøvet i henholdsvis Fyn og Vestsjællands Amter. Det er deres opfattelse, at nuanceringen kan bidrage væsentligt til, at de vidensniveau 2-kortlagte grunde, med de problemer der nu engang er knyttet til kortlægningen, kan rummes indenfor det almindelige marked for omsætning af fast ejendom med de prissætningsmekanismer, der gælder her.

Jordforureningsgruppen har opfordret Miljøstyrelsen til at udarbejde en vejledning til brug for nuanceringen af vidensniveau 2-kortlagte boligejendomme.

Ad § 12 a, stk. 2.

Regionsrådet skal revidere nuanceringen når der foreligger videregående undersøgelser eller andre nye relevante oplysninger der gør dette muligt.

Ad § 12 a, stk. 3.

Regionsrådet skal underrette ejeren, kommunalbestyrelsen og skatteforvaltningen om nuanceringen ved underretning om kortlægning efter § 12 og ved ændring af nuanceringen som følge af ny viden.

Grundlaget for nuanceringen skal oplyses, herunder i hvilket omfang der kan forventes at ske en revision af nuanceringen, f.eks. ved ny viden. Det er væsentligt, at grundlaget for nuanceringen beskrives, således at de forudsætninger, der ligger til grund for regionens erklæring om nuanceringen af den vidensniveau 2-kortlagte boliggrund, er klar og tydelig.

Ad § 12 a, stk. 4.

Boligejendomme, som ved lovens ikrafttræden er kortlagt på vidensniveau 2, og andre ejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 2 og overgår til boliganvendelse, skal efter anmodning fra ejeren nuanceres efter stk. 1. Med denne bestemmelse introduceres der i loven en overgangsbestemmelse for nuancering af allerede vidensniveau 2 kortlagte ejendomme.

Bestemmelsen giver således boligejere, der ved lovens ikrafttrædelse er kortlagt på vidensniveau 2, muligheden for og ret til efter eget ønske, at få en nuancerings meddelelse efter stk. 1. Boligejeren skal fremsende skriftlig anmodning til regionen, om at blive nuanceret efter stk. 1. Tilsvarende bestemmelse gælder for andre ejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 2 og overgår til boliganvendelse.

Ad § 12 a, stk. 5.

Oplysningerne om nuanceringen skal ikke indføres i matrikelregistret efter § 14, medmindre miljøministeren fastsætter regler derfor i medfør af § 15, stk. 8. Som udgangspunkt er det vurderet, at regionrådets viden om nuanceringen bør være placeret på regionernes hjemmesider eller anden internetportal, således at der er direkte adgang til informationen via Internettet.

Til nr. 5*Ad § 15, nr. 6.*

Med bestemmelsen gives der miljøministeren mulighed for at udfylde rammerne i nærværende lovforslag om nuanceringen af vidensniveau 2-kortlagte ejendomme efter § 12 a. Rammerne i denne sammenhæng omfatter fastsættelse af tidsfrister, nærmere procedureregler eller nærmere tekniske afgrænsninger, definitioner m.v., så der kan sikres en ensartet praksis i hele landet.

Ad § 15, nr. 7.

Med bestemmelsen gives der miljøministeren mulighed for at beslutte, at oplysningerne om nuanceringen af vidensniveau 2-kortlagte boliggrunde, jf. § 12a, eventuelt skal indføres i matrikelregistret. I dag er alle kortlagte ejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 1 og vidensniveau 2, samt boligerklæringer, noteret i matrikelregistret, jævnfør § 14, stk. 1.

Til nr. 6

Med tilføjelsen i § 17, stk. 1 får regionsrådet en hjemmel til i særlige tilfælde at udføre undersøgelser og oprydninger på lettere forurenedede børneinstitutioner, selv om disse ifølge lovforslaget ikke længere skal kortlægges.

Ved særlige tilfælde forstås børneinstitutioner, som drives på en sådan måde, at børnene i særlig grad er i daglig kontakt med jorden på udearealer, f.eks. i forbindelse med dyrkning af grønsager. Det vil typisk være efter anbefaling fra embedslægen, at regionsrådet tager den nye hjemmel i brug.

Til nr. 7

Anmeldepligten fremgår af lov om forurennet jord, § 50, stk. 2. Ifølge denne bestemmelse skal opgravning og flytning af forurennet jord og jord fra en kortlagt ejendom, en kortlagt del af en ejendom eller et areal, som anvendes til offentlig vej, anmeldes til kommunalbestyrelsen. Med forslaget skal der også være anmeldepligt for jord, som flyttes i de klassificerede områder, jf. § 50 a.

I de nuværende regler kræver hver jordflytning en konkret sagsbehandling fra kommunens side, medmindre jordflytteren skal vente 4 uger. Udgangspunktet for forslaget er, at anmeldepligten bevares, men systemet bør gøres mere smidigt, så de fleste jordflytninger kan foregå uden konkret sagsbehandling på anmeldetidspunktet og med kortere eller ingen ventetid. Derudover indføres forskellige muligheder for at miljøministeren kan bestemme, at kommunerne i regulativer kan forenkle sagsbehandlingen.

Lovforslaget er udformet sådan, at der med de nye hjemler, i kombination med de allerede eksisterende hjemler i loves kapitel 6, bliver tilvejebragt det fornødne grundlag for, at kommende forslag om forenkling og forbedring i givet fald vil kunne gennemføres. Det påregnes, at miljøministeren udnytter sin hjemmel i § 50, stk. 3, til at udarbejde regler, inden lovændringen træder i kraft. Reglerne kan udarbejdes som ændringer af bekendtgørelse nr. 675 af 27. juni 2000 om anmeldelse af flytning af forurennet jord og jord fra forureningskortlagte arealer og offentligt vejareal. Jordforureningsgruppen har opfordret Miljøstyrelsen til at nedsætte et udvalg med de kommunale parter og byggeriets aktører, som skal komme med forslag til reglerne.

Der indføres anmeldepligt ved fraførelse af jord fra godkendte modtageanlæg for jord. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelse kan ske samtidig med aflevering af jorden til et godkendt modtageanlæg for jord.

Det foreslås, som nævnt ovenfor, at lovens § 50, stk. 3, bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om udstedelse af regulativer om jordhåndtering. Ordningen for jordhåndtering er at betegne som en affaldsordning, i det omfang jorden falder inden for affaldsdefinitionen, jf. affaldsbekendtgørelsen § 3, stk. 1 nr. 1, med bilag 1 og 2. Der tages derfor udgangspunkt i, at der er hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 48 til, at kommunerne kan dække udgifterne til udarbejdelse af regulativer og drift og administration af ordningen fastsat i medfør af § 50, stk. 3, gennem gebyrer, når jorden falder inden for affaldsdefinitionen. Ordningen efter § 50, stk. 3, falder derfor allerede inden for anvendelsesområdet for miljøbeskyttelseslovens § 48, når jorden falder inden for affaldsdefinitionen. Dette uanset bestemmelsens lidt atypiske placering i jordforureningsloven frem for i miljøbeskyttelsesloven i tilknytning til miljøbeskyttelseslovens § 48.

Til nr. 8

Ad § 50 a, stk. 1.

Med dette lovforslag bliver byzone i medfør af planloven § 34 klassificeret som et område, der kan være lettere forurenet og er omfattet af anmeldepligten for flytning af jord efter § 50, stk. 2. Anmeldepligten gælder således som udgangspunkt for alle områder i byzonerne, indtil andet er beskrevet i de kommunale regulativer. Gennem udarbejdelse af kommunale regulativer, jævnfør stk. 2 og stk. 3, kan de klassificerede områder enten reduceres inden for byzonen eller udvides uden for byzonen. Kommunen kan således gennem et regulativ justere størrelsen af de områder, der omfattet af regler for anmeldepligt for flytning af jord, så de svarer til de områder, hvor der er en lettere jordforurening.

Inden for de klassificerede områder sikres det gennem anmeldepligt for flytning af jord, at den lettere jordforurening ikke længere flyttes, og jorden herved utilsigtet kan give anledning til forurening af ikke forurenede områder.

Reglerne for jordflytning i og fra de klassificerede områder sidestilles således med reglerne for jordflytning fra vidensniveau 1- og vidensniveau 2-kortlagte arealer. Dermed opnås der som udgangspunkt en forenkling af kontrollen med jordflytninger, da der hermed etableres et ensartet regelgrundlag for flytning af jord fra de kortlagte ejendomme og de lettere forurenede dele af byzonen mv.

Afhængig af de lokale forhold kan regulativerne udformes for delområder af byzonen, således at byzonen opdeles i en række områder, hvor der evt. stilles graduerede krav, med baggrund i viden om lokale forhold vedr. forureningsgrad, arealudnyttelse osv.

Ad § 50 a, stk. 2.

Da det som udgangspunkt er valgt, at hele byzonen er omfattet af anmeldepligt for flytning af jord efter § 50, stk. 2, og det samtidig vides, at der i byzonen findes områder, hvor det med stor sandsynlighed må forventes at jord ikke er lettere forurenet, skal kommunerne have mulighed for at udtage disse områder for reglerne om anmeldepligt (gennem regulativ). Det forventes, at det anmeldepligtige område kan reduceres væsentligt, da bl.a. ikke bebyggede og nyere bebyggede områder i byzonen må antages ikke at være forurenet over jordkvalitetskriterierne.

Det er forudsat, at kommunerne kun skal anvende eksisterende data ved udpegning af områderne. Der skal ikke udtages nye jordprøver for at gennemføre udpegningen. Ved afgrænsningen af områder anbefales det, at kommunerne tager udgangspunkt i viden om følgende: bebyggelsestidspunkt (før ca. 1940), intensiteten af arealanvendelsen, trafikbelastning, industriel belastning, opvarmningsformer, bebyggelsestæthed, kendte forureningsdata, historik om byudvikling, kendskab til områder med fyldjord, mv. Dog kan eksisterende jordprøver anvendes som retningsgivende.

Ved udpegningen skal der tages forbehold for, at der ikke er taget stilling til en mulig tilstedeværelse af eventuelle stærkere forurenede punktkilder, eller til delområder, hvor forureningsniveauet overskrider afskæringskriterierne. Disse kan efterfølgende blive kortlagt af regionsrådet.

Der vil altså til stadighed findes arealer – inden for eller uden for de generelt anmeldepligtige områder – som på grund af kraftigere forurening er kortlagt eller kan kortlægges. Jord fra sådanne arealer er altid anmeldepligtig, uanset kommunens områdeklassificering af lettere forurenet jord. Desuden er jord, som man konkret ved er forurenet, altid anmeldepligtig ved flytning, uanset om den kommer fra et område, der i regulativet ikke er klassificeret som forurenet.

Jordforureningsgruppen har opfordret miljøministeren til at udnytte sin hjemmel i § 50 a, stk. 6, til at udarbejde regler om udpegningen, inden lovændringen træder i kraft. Hertil kan komme vejledende materiale om udpegningen.

Ad § 50 a, stk. 3.

Såfremt kommunalbestyrelsen har kendskab til større sammenhængende områder med lettere jordforurening, uden for byzonen, skal kommunalbestyrelsen inddrage disse områder, gennem regulativ, i anmelderpligten for flytning af jord efter § 50, stk. 2. Erfaringsmæssigt vides det, at der uden for byzone kan findes større sammenhængende områder der er påvirket af en jordforurening svarende til lettere forurenede niveau. Typisk vil sådanne områder ligge i nærheden af særlig forurenende virksomheder, trafikerede vejstrækninger, eller være relateret til områder, hvor der er benyttet store mængder jordfyld i forbindelse med f.eks. terrænregulering.

De lettere forurenede enkeltejendomme, der ikke ligger inden for et klassificeret område, og som ikke udgør et sammenhængende større område, skal ikke inddrages i de klassificerede områder. Jordforureningsgruppen foreslår i stedet, at ejeren i forbindelse med forurenings sagen i et brev fra myndighederne orienteres om, at der er anmeldeligt for flytning af lettere forurenede jord. Ejeren skal endvidere i forbindelse med sagen have tilsendt generel orientering om forureningsrisiko m.v.

Efter de almindelige regler om handel med fast ejendom har ejeren ved salg pligt til at oplyse køber om en eventuel restforurening. Efter offentligheds- og forvaltningslovens bestemmelser vil potentielle købere få adgang til oplysningerne ved henvendelse til myndighederne. Der er mulighed for, at myndighederne kan lægge de faktiske sagsoplysninger om de enkelte ejendomme ud på Internettet.

Det er forudsat, at kommunerne kun skal anvende eksisterende data ved udpegning af områderne uden for byzonen. Der skal ikke udtages nye jordprøver for at gennemføre udpegningen. Ved afgrænsningen af områder anbefales det kommunerne at tage udgangspunkt i viden om følgende: trafikbelastning, industriel belastning, kendte forureningsdata, historik, kendskab til opfyld med fyldjord, råstofudgravninger mv. Dog kan eksisterende jordprøver anvendes som retningsgivende.

Ved udpegningen skal der tages forbehold for, at der ikke er taget stilling til en mulig tilstedeværelse af eventuelle stærkere forurenede punktkilder, eller delområder, hvor forureningsniveauet overskrider afskæringskriterierne. Disse kan efterfølgende blive kortlagt af regionsrådet.

Regler om udpegningen efter stk. 2 forventes ligeledes at omfatte udpegningen efter stk. 3.

Ad § 50 a, stk. 4.

Regulativerne, der inddrager eller undtager områder har virkning, når regulativerne er offentliggjort. Der skal ske en generel offentliggørelse af regulativerne med mulighed for, at borgerne kan komme med indsigelser inden ikrafttrædelse.

Ad § 50 a, stk. 5.

Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre regulativer med nærmere oplysning om baggrunden for regulativerne.

Offentliggørelsen skal ske ved annoncering i en lokalt tilgængelig avis og ved fremlægning af regulativet på den kommunale hjemmeside.

Ad § 50 a, stk. 6.

Med bestemmelsen gives der miljøministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler til udfyldelse af rammerne om regulativer for områdeklassificeringen. Hjemmelen skal udnyttes i en bekendtgørelse, inden lovændringen træder i kraft. Reglerne vil tage udgangspunkt i, at udpegningen sker ud fra oplysninger om følgende:

- Bebyggelsestidspunkt (før ca. 1940)
- Arealanvendelsesintensitet
- Trafikbelastning
- Industriel belastning
- Opvarmningsformer
- Bebyggelsestæthed
- Kendte forureningsdata
- Byudvikling
- Fyldjordsområder.

Til nr. 9

Ved lov om ændring af en række love på miljøområdet, lov nr. 1373 af 20. december 2004, som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, indsattes §§ 73 a – 73 b i jordforureningsloven. Samtidig burde disse to paragraffer være tilføjet i jordforureningsloven § 57, stk. 1, 1. pkt.. Dette blev glemt, men rettes nu op ved det foreliggende forslag. Der er således tale om en ændring, der skyldes manglende konsekvensrettelse i forbindelse med opfølgningen på retssikkerhedsloven, og den foreslåede ændring har således karakter af en fejlprotektion.

Til nr. 10

Kommunalbestyrelsen har i sin egenskab af daginstitutionsmyndighed mulighed for at stille krav til indretningen af udearealer på eksisterende børneinstitutioner. Med henblik på at sikre, at kommunen har den fornødne hjemmel til at foretage undersøgelser og afværgeforanstaltninger, foreslås en ændring af § 68, stk. 4, således at en kommunalbestyrelse kan gennemføre sådanne foranstaltninger på alle forurenede arealer.. Uden ændringen ville bestemmelsen være begrænset til kortlagte arealer.

Til nr. 11

Regionsrådet underretter kommunalbestyrelsen, hvis der i forbindelse med en forurenings sag er viden om, at der på et areal, der ikke kortlægges, er en lettere jordforurening. Med underretningspligten sikres det, at den viden som regionsrådet har opnået om en given lokalitet, men som ikke skal kortlægges, deles med kommunalbestyrelsen. Den indsamlede viden kan benyttes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med udformning af regulativer, jf. § 50 a.

Til nr. 12

Byggearbejde kan i medfør af denne bestemmelse, genoptages 4 uger efter, at regionsrådet har modtaget underretning om den konstaterede forurening, medmindre regionsrådet forinden har meddelt, at det agter at træffe afgørelse om, at det pågældende areal skal kortlægges, eller meddelt at grundlaget for arealets kortlægning er ændret. Også lettere forurenede jord vil fortsat kunne give anledning til at arbejdet standses.

Hvis regionsrådet meddeler, at det agter at træffe afgørelse om, at det pågældende areal skal kortlægges, eller meddelt at grundlaget for arealets kortlægning er ændret, kan arbejdet først genoptages, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om tilladelse til byggearbejdet, jf. reglerne i § 8.

Regionsrådet underretter grundejer, kommunalbestyrelsen og den lokale arbejdstilsyn om deres vurdering af den konstaterede forurening, herunder om arealet skal kortlægges eller om forudsætningerne for en allerede kortlagt grund er ændret.

Med forslaget præciseres således bestemmelsen bl.a. på baggrund af kommunalbestyrelsens nye kompetence efter § 8 i medfør af kommunalreformen.

Til nr. 13

Ad § 72 a.

Regionsrådet skal offentliggøre generelt informationsmateriale om betydningen af at bo i områder, der er lettere forurenede. Regionsrådet skal herigennem sikre, at borgerne der lever på lettere forurenede områder, orienteres om miljø- og sundhedsmæssigt relevante råd. Informationsmaterialet skal styrke den forebyggende indsats i de lettere forurenede områder med henblik på at sikre borgernes sundhed.

Informationsmaterialet skal beskrive hvilken risiko, den lettere forurenede jord udgør for den enkelte borger, samt indeholde gode råd om hvorledes eksponeringen fra den lettere forurenede jord kan reduceres. I informationsmaterialet indarbejdes der sammenligninger med andre mere kendte risikoelementer fra dagligdagen, som f.eks. indtag af almindelig dansk kost, påvirkning fra den generelle luftforurening i byerne, aktiv og passiv rygning

Beskrivelsen af hvorledes risikoen fra den lettere forurenede jord kan nedbringes tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning om ”Rådgivning af beboere i lettere forurenede områder”, vejledning nr. 7, 2000. Ved udarbejdelse af informationsmateriale og formidling af dette, bør konkrete erfaringer fra rådgivningsprojekter i kommuner og regioner inddrages.

Miljøstyrelsen vil i samarbejde med Sundhedsstyrelsen udarbejde generelt materiale, der kan benyttes af regionsrådene i forbindelse med deres udarbejdelse af rådgivningsmateriale. Det skal præciseres i materialet, at det er regionerne, der har opgaven, så det bliver klart for borgerne hvilken myndighed de skal henvende sig til.

Regionsrådenes informationsmateriale kan udarbejdet som f.eks. pjece(r), annonce(r) til lokalaviser samt materiale til præsentation via regionernes og kommunernes hjemmesider.

Ad § 72 b.

Det foreslås med bestemmelsen, at ejeren eller brugeren skal opfylde visse krav, hvis anvendelsen af et areal ændres til bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads. De samme krav skal opfyldes ved bygge- og anlægsarbejder på et areal, der anvendes til et af de nævnte formål, dog ikke bygge- og anlægsarbejder, som en parcellhusejer eller tilsvarende boligejer som, udfører eller lader udføre på sin ejendom. Undtagelsen omfatter typisk mindre tilbygninger til eksisterende bolig, små skure eller carporte og lignende.

Bestemmelsen vil betyde, at boliger, børneinstitutioner og offentlige legepladser, der etableres efter lovens ikrafttræden, vil være indrettet, så der ikke bliver behov for rådgivning om forsigtighed ved kontakt med jorden. Dette kan opnås med en minimal indsats, idet der er tale

om marginale udgifter i forbindelse med nybyggeri eller ombygning af f.eks. erhvervsbygninger til følsomme formål, hvor der som regel afsluttes med et lag ren muldjord.

Bestemmelsen vil typisk få virkning i randen af eksisterende byområder eller på f.eks. havnearealer, hvor der sker en ændring til boligformål.

Bestemmelsen indebærer, at ejeren eller brugeren i ovennævnte situationer skal sørge for, at de øverste 50 cm jord er uforurenet eller etableret med en varig, fast belægning. Det uforurenede lag eller belægningen skal være til stede, inden arealet tages i brug til de nævnte formål. Det uforurenede lag skal opretholdes så længe arealet anvendes til de nævnte formål. Forpligtelsen påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af arealet.

I stk. 3 gives der miljøministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om etablering og opretholdelse af foranstaltningerne samt om dokumentation i forbindelse hermed, så der i nødvendigt omfang kan sikres en ensartet praksis i hele landet.

Ad § 72 c.

Regionsrådet skal efter anmodning fra en ejer, der selv har foretaget en forureningsundersøgelse, afgive en erklæring om ejendommens forureningstilstand, i det omfang forureningsundersøgelsen giver mulighed herfor. Regionsrådet underretter samtidig den pågældende kommunalbestyrelse om erklæringen.

En borger kan således for egne midler vælge at lade sin ejendom undersøge med henblik på at fastlægge den mulige forureningssituation på ejendommen. Med baggrund i undersøgelsen og dennes indhold, omfang og kvalitet, skal regionen udstede en erklæring om ejendommens eventuelle forureningstilstand. Undersøgelsen kan give anledning til at arealet kortlægges eller udtages af kortlægningen efter kapitel 2. Undersøgelsen kan desuden for boligejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 2, give anledning til en meddelelse om nuancering efter § 12 a, eller en ændring af allerede meddelt nuancering.

Det anbefales, at borgerne tager direkte kontakt til regionen med henblik på at fastlægge det tilstrækkelige omfang af undersøgelse, der skal dokumentere den mulige forureningssituation, så der skabes enighed om undersøgelsens tilstrækkelighed, inden opstart af den fysiske undersøgelse.

Det har været drøftet i jordforureningsgruppen, om der skal være mulighed for, at den enkelte ejer kan komme ud af et område hvor jordflytning er anmeldpligtig i henhold til kommunalt regulativ. Dette vil i givet fald betyde, at det skulle offentliggøres i regulativerne, hvilke enkeltejendomme, der er udtaget. Dette ville minde om den bestemmelse, der er for kortlagte ejendomme, om at de enkelte ejendomme skal have forureningsoplysningerne offentliggjort i matrikelregisteret, dog med modsat fortegn. Dette vil være i modstrid med forudsætningen om, at den lettere forurening ikke længere skal kortlægges som enkeltejendomme. Grundejerens mulighed for at komme ”ud af området” er derfor, at lade sin ejendom undersøge for at fastlægge den mulige forureningssituation på ejendommen. Med baggrund i undersøgelsen og dennes indhold, omfang og kvalitet, skal regionen udstede en erklæring om ejendommens eventuelle forureningstilstand.

Til nr. 14

De foreslåede ændringer er konsekvensrettelser som følge, af den foreslåede ændring af § 50 indebærer en ændret stk. inddeling.

Til nr. 15

De foreslåede ændringer er konsekvensrettelser som følge af den foreslåede ændring af § 50 indebærer en ændret stk. inddeling.

Til nr. 16

Der foreslås, at manglende efterlevelse af de foreslåede nye bestemmelser i § 72 b, stk. 1 og stk. 2 ved nybyggeri m.v. i lighed med overtrædelse af lovens andre forskrifter skal kunne straffes som tilfældet er for tilsvarende forpligtende bestemmelser i loven.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2007 samtidig med at ændringen af jordforureningsloven ved udmøntningen af kommunalreformen træder i kraft.

Bestemmelsen om den generelle anmeldepligt for flytning af jord i byzone efter § 50 a, stk. 1 foreslås dog først at træde i kraft den 1. januar 2008. Der med gives der kommunerne tid til at forberede administrationen af den nye ordning. Kommuner, der måtte ønske det, kan dog etablere anmeldepligten inden da for de områder, som kommunalbestyrelsen har lavet regulativ for efter bestemmelserne i § 50 a.

Samtidig foreslås at regionsrådet i løbet af de første 18 måneder efter lovens ikrafttræden skal revurdere de arealer med lettere forurening, der allerede måtte være kortlagt. Der er dermed foretaget en afvejning mellem regionsrådet praktiske mulighed for at gennemføre en revurdering og den kortlagte ejendoms ejers interesse i at få sin kortlagte lettere forurenede ejendom revurderet.

Endvidere foreslås, at den nye forkortede frist for behandling af boligejeres anmodninger efter lovens § 7, stk. 3 først virkning for anmodninger, der dels er modtaget af regionsrådet eller dels modtages af regionsrådet fra den 1. januar 2008. Herved er der som ovenfor også foretaget en afvejning af regionsrådets mulighed for at efterkomme den kortere frist i forhold til ejers interesse i at få en hurtigere afgørelse.

Ad bilag 1

Bilag 1 angiver de kriterier, som efter miljøstyrelsen vurdering skal være gældende for fastlæggelsen af begrebet lettere forurenede jord i loven. Der kan vise sig behov for at ændre i fortegnelsen. Dette vil kunne ske ved at miljøministeren udnytter sin hjemmel til at fastsætte nye kriterier.